

Eesti laskurid

rahvusvahelistel
laskevõistlustel

1931-1937

Tallinn 1938

EESTI
LASKURID

RAHVUSVAHELISTEL
LASKEVÕISTLUSTEL
1931—1937

EESTI LASKURLIIDU VÄLJAANNE TALLINNAS 1938

EESTI
LASKURID
RAHVUSVAHELISTEL
LASKEVÖISTLUSTEL
1931-1937

Ar 938
Eesti

~~SE 15.510~~

AR Fr. S. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

108.133^x

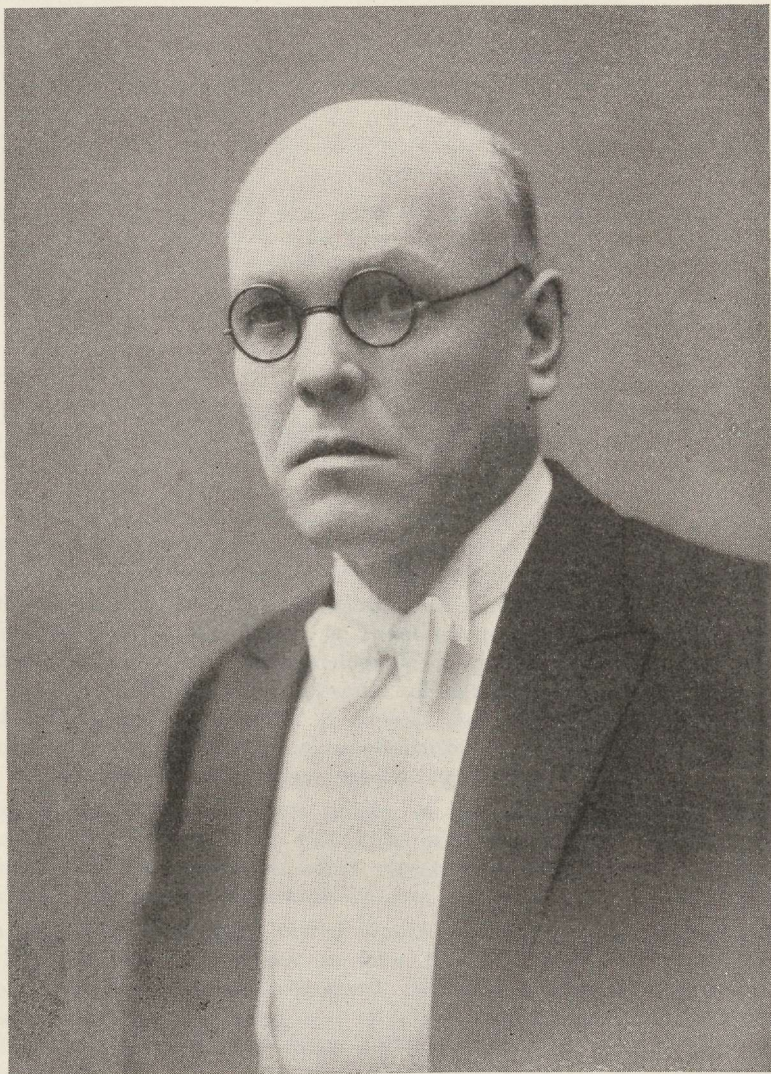
KONSTANTIN PÄTS
EESTI VABARIIGI PRESIDENT

JOHAN LAIDONER
KINDRALLEITNANT
SÕJAVÄGEDE ÜLEMJUHATAJA

OTTO STERNBECK

KINDRALMAJOR

EESTI LASKURLIIDU ASUTAJA JA ESIMEES

I

Esimesed sammud

1931. aasta alguseks oli meil peale õige tunduvate edusammude puht-sõjaväelise laskeõppuse alal jõutud astuda mõningaid sammeka sportliku laskmise alal ning jõudu katsutud lähemate naabritega. Kaitseliidu Tallinna maleva esindus oli võistelnud oma relvavendadega Helsingis ja Riias, meie ohvitserid olid Helsingis käinud oma võimeid mõõtnas Soome, Rootsi ja Taani ohvitseridega, ka sisemaal olid tekkinud võistlused mitmesuguste organisatsioonide ja koondiste vahel. Olid nähtavale ilmunud — esialgu küll rohkem imetlemise objektidena kui tõsiste tööriistadena — esimesed vabapüssid, vabapüstolid ja mitmet sorti väikekaliibrilised püssid, mis laskurite peres millegipärast ristiti „spordipüssideks“. Huvi asja vastu oli sõjaväe kaitseliidu, politsei ja piirivalve ringkondades väga elav.

See andis julgust astuda samme selleks, et pääseda rahvusvahelise laskespordi suurele areenile. Selleks oli esmalt vaja kõiki laskuriteringkondi ühendavat organisatsiooni, mis oma maa esindajana oleks olnud õigustatud astuma „Union International de Tir“, rahvusvahelise laskuriteuniooni, liikmeks.

Aasta algul alati eeltöödega, märtsi lõpuks jõuti registreerida põhikiri, 26. aprillil peeti liidu esimene peakoosolek ja juba 30. ja 31. mail 1931. a. pidas Eesti Laskurliit oma esimesed avalikud võistlused, millede eesmärgiks oli selgitada meie parimate laskurite võistlustaset üldse ning eriti leida kandidaate sama aasta maailma-meistrivõistlusteks, mis augustikuu lõpus tulid pidamisele Lvovis.

Ei või öelda, et nende võistluste tagajärjed oleksid olnud suutelised lisama tuld sellele vaimustusele, mis laskurite peres valitses liidu asutamisel. Ennemalt võis karta, et need mõjuvad pangetäie külma veena.

Vabapüssi täismatšis (3×40 lasku) parim tagajärg oli kol. J. Siiril, nimelt $327 + 349 + 383 = 1059$. Pealeselle veel A. Loun saavutas $311 + 348 + 361 = 1020$. Kõik teised 12 osavõtjat saavutasid kogutulemusega alla 1000 silma, paar laskurit isegi alla 900 silma; ka üksikutes asendites keegi ei küündinud lähedale nende kahe laskuri tulemusele. Eelmise maailmavõistluse järjekorratabelid näitasid seejuures halastamata valjusega, et ainult 1065—1080 silma meeskonna keskmisena võiks

meeskonna tuua vähegi nimetamisväärsele, vähimalt neljandale või viiendale kohale. Meie viie parima keskmine oli aga ainult 999 silma!

Poolmatš muutmata sõjapüssiga andis parimaks tulemuseks 346 silma. Väikekaliibripüssiga keegi ei ületanud 1000 silmagi; parimaks tulemuseks jäi 996 silma. Vabapüstoli parim oli 473 silma.

Nende tulemuste juures oli vaja suurt optimismi ja julgust, et siiski jääda kindlasti oma otsuse juure, sügisel saata meeskond Lvovi...

Juuni ja juuli jooksul treenivad ettemärgitud kandidaadid vabalt omaette; 1. ja 2. augustil peetakse uus valikvõistlus.

Selleks võistluseks mõnel alal tase oli juba tunduvalt tõusnud, ei küündinud aga siiski veel kaugeltki lootustandva kõrguseni. Väikekaliibris saavutati küll juba rida üle 1000 silma ulatuvaid tulemusi, parim neist oli isegi 1061 silma. Kuid mis oli see maailmameeskondade taseme kõrval?! Püstiasendis oli viie parima keskmine 317 silma; vähegi nimetamisväärse koha saamiseks oli vaja vähimalt 350—355 silma. Põlvelt olid vastavad arvud 360—370; lamades — 381 ja 385. Puudujääk oli seega veel igas asendis küllalt suur. Vabapüstoliga saavutati ainult kaks üle 500 silma ulatuvat tulemust. Paremad näisid olevat väljavaated muutmata sõjapüssiga, kus saavutati rida tulemusi üle 450 silma (parim J. Siir — 470 silma). Hoopis kurb oli aga lugu vabapüssiga. Ainult kaks tulemust üle 1000 silma (J. Siir — 1013 ja E. Rull 1005 silma)! Viie parima keskmine andis ainult 995 silma. Maikuust saadik asi ei olnud edenenud, vaid tagurpidi läinud...

Kõigist neist ebasoodsaist ennustusist hoolimata koostati meeskond, koguti annetustega selleks vajalised rahad, kohendati veel ärasõidupäevani relvastust ja sõideti Lvovi.

Optimismi ja julgust neil meestel oli, kes liidu juhatause kutsel selle teekonna ette võtsid.

II

Lvov 1931. a.

Väga napid reisirahad, raske ja mugavusteta sõit. Napp ülalpidamiskassa, pansionaat igas suhtes alla keskmise. Ja tööd võhivõõras maailmavõistluste olukorras hirmsasti. Hommikust õhtuni ainult lasta, lasta ja lasta, et viimaks kahe-nädalase maadlemise järele leida oma täpne ning vastuvaidlematult hinnatud koht „maailma vägevate“ hulgas.

See oli Lvov — meie laskurite esimene ristimine rahvusvahelise laskespordi areenil.

Loorbereid seal tookord ei lõigatud. Minki ilma võidulootusteta ja tuld ka ilma võitudeta. Käidi õppimas.

See õppetund oli võrdlemisi valus. Nii mõnelgi teisel oleks ta vast isu edaspidisteks üritusteks hoopis ära võtnud. Maksab ainult lühidalt vaadata tulemusi.

A. Sõjapüss (tol ajal ainult individuaalvõistlus). Eesti parim oli J. Vilberg 21. kohal. Teised kohanumbrid oli meil 28, 29, 31, 33, 36, 47, 51 ja 62 (see ühtlasi terve võistluse viimne). Silmade järgi jäi meie parim tolleaegsest maailmameistrist

JOHANNES SIIR
KOLONEL
EESTI LASKURLIIDU ABIESIMEES

maha tervelt 44 silmal Püsti olid meie paiganumbriks 18, 31, 33, 38, 41, 42, 45, 52, 63; põlvelt — 5, 22, 28, 41, 42, 43, 44, 50, 63; lamades — 13, 14, 19, 29, 32, 46, 52, 61, 62.

B. Vabapüss. Meeskonna tulemused (osa võttis 9 rahvust).

Kõigis asendeis	5186 silma ja 7. koht
Püsti "	1541 " " 9. "
Põlvelt "	1769 " " 6. "
Lamades "	1876 " " 5. "

Individuaalselt saavutati:

- a) Kogutulemusega 19., 20., 30., 43., ja 45. koht;
- b) Püsti 29., 30., 35., 41., ja 45. koht;
- c) Põlvelt 6., 12., 27., 37., ja 44. koht;
- d) Lamades 3., 23., 24., 35., ja 40. koht.

C. **Vabapüstol** (osa võttis 6 rahvust). Meeskonnaga saavutati 2453 silma ja viimne koht. Individuaalselt — 15., 23., 25., 29. ja 31. koht.

D. **Väikekaliiber püsti** — ei võetud osa.

E. **Väikekaliiber põlvelt** (osa võttis 8 rahvust). Meeskonnaga saavutati 1818 silma ja 7. koht. Individuaalselt — 13., 26., 27., 34. ja 36 koht.

F. **Väikekaliiber lamades** (osa võttis 8 rahvust). Meeskonnaga saavutati 1896 silma ja 8. koht. Individuaalselt — 19., 29., 31., 34. ja 40 koht.

Need võrdlusarvud muidugi ei vaja mingisuguseid kommentaare.

Tol ajal ei olnudki aga **neil** võrdlusarvudel meile mingisugust tähtsust.

Lvovi võistlused oma tulemustega andsid meile rea väärtuslikke andmeid selle kohta, mida kujutab enesest eesti laskur kui võistleja. Ning sellest vaatevinklist vaadatult Lvovi tulemused ei olnudki nii väga kurvad. Hoopis vastupidi.

Me nägime, et meil vabapüssiga oma kodustel treeningutel ja valikvõistlustel 1000 silma meeskonna keskmisena jäi kättesaamatuks. Lvovi suurvõistlustel tuli meeskonna keskmiseks 1037 silma ja ükski mees meeskonnast ei toonud alla 1000 silma. J. Siir saavutas lamades 388 silmaga 3. ja J. Vilberg põlvelt 370 silmaga 6. koha. Need tulemused oma tasemelt oleksid väga auväärased praegugi. Koduse rekordi üldtulemusega ületab kaks laskurit (J. Siir ja J. Vilberg).

Sama nähtus kordub kõigil teistel võistlustel, kuigi vast mitte nii üldiselt ja nii silmatorkavalt kui vabapüssi alal. Pilt on aga ikka sama.

Meie laskurid Lvovis saavutasid kõigil aladel rohkem kui nad kunagi kodustel treeningutel ja valikvõistlustel olid saavutanud. Võistlus „maailma vägevatega“ ei viinud neid tasakaalust välja, „lambipalavik“ ei hakanud neile külge.

Pealeselle pikemate võistlusseeriade analüüs näitas vastuvaidlematult, et suurel osal meie laskureist **tulemused paranesid seeria lõpupoolel**. Pikk võistlus neil ei söönud närve, ei varisetud kokku. Ka vahepealsed üksikud ebaõnnestumised ei viinud neid rööpast välja; ebaõnnestunud lasu või seeriaosa järele pingutati seda hoogsamalt.

Lõppeks võis kahenädalase töö järele heameelega konstateerida, et peale väheste erandite meie laskureil oli küllaldaselt seda head seltsimehemeelt, distsipliinitunnet ja tujuküllasust, ilma milleta meeskonna koostöö kuidagi ei ole mõeldav.

Meistrite töö vaatlemine Lvovi laskerajal ja nende tulemuste analüüs kodus näitas ühtlasi, milles peitus nende vääramata edu saladus ja millised olid meie nõrkused. Selle vaatlemise ja analüüsi tulemusena võisime varsti pärast Lvovist kojujõudmist tolleaegses liidu häälekandjas üles seada hüüdsõna:

„Lööme šveitslasi!“

Ülaltoodud bilansi juures selline parool pidi küll tunduma häbematusena tipuna. Igähele, kes lähemalt ei tunnud seda inimmaterjali tuuma, millele rajati meie liit, pidi see parool tunduma naeruväärsena.

Rooma ja Helsingi tulemustega on tõestatud, et selle hüüdsõna ülesseadmisega ei mõeldud nalja teha ja et vähimalt 50% sellega antud töötusest on juba täidetud.

Lvovi meeskonnast on mõned vahepeal varisenud maamulda, mitmed on tervislikel põhjusil ja aastate koorma all lahkunud võistlejate ridadest, mitmed on uute meeskondade valikul pidanud ruumi andma tugevamaile pealetulijatele, mitmed

on veel praegugi meie esindusmeeskondade selgrooks. Ikkagi oli aga just Lvovi meeskond see, kel jätkus julgust esimest korda välja minna, hoolimata koduseist ebaõnnestumisist, ja kelle tulemuste lähemale uurimisele liidu juhatus võis rajada oma lähema töökava. See koosseis, millele praegugi tänu võlgneme, oli: J. Siir, J. Vilberg, E. Rull, A. Loun, J. Pürn, K. Lomp, F. Šüts, A. Matsina, V. Jaanson, M. Uudelt, E. Ellram, J. Laube, A. Järvekülg, R. Passup, T. Rosenberg, N. Viru, J. Trumm, A. Kuk, J. Lippus, E. Lepp.

III

Lvovist Roomani

1932., 1933. ja 1934. aastal Eesti maailmameistrivõistlustel ei esine.

1932. aastaks oli võistluste pidamine U. I. T. kongressi otsusel määratud P.-Ameerika Ühendriikidesse. Võistlused jäid üldse pidamata, kuna ükski Euroopa meeskond sõitu Ameerikasse ette ei võtnud.

1933. aastal peeti võistlused Hispaanias, Granadas. Selleks ajaks oli meil juba tublisti parandatud relvastust ja ka väike meeskond oli ette valmistatud. Ei saadud aga kokku vajalist reisiraha ja sõit jäi teostamata.

1934. aastaks U. I. T. kongress määras võistluste korraldamise kohaks Ateena.

Nähtavasti ei olnud maailma rahvastel erilist usku helleenlaste korraldusvõimesse. Osavõtjate täielisel puudusel jäid võistlused pidamata.

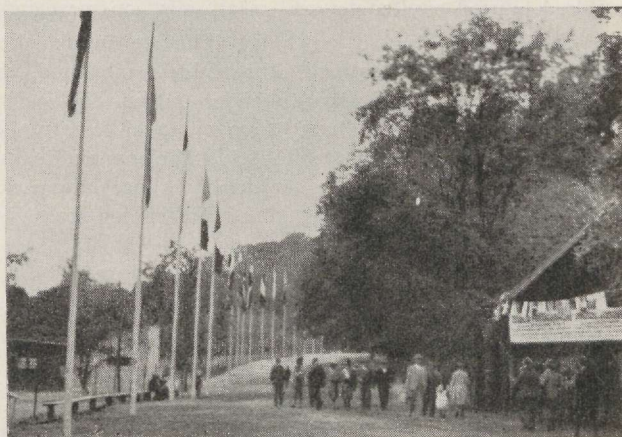
Alles 1935. aastal saab eesti meeskond võimaluse esineda Roomas.

Mis sündis vaheajal?

Relvastuse radikaalne parandamine, pinevad sisevõistlused ja Soome-Eesti maavõistlused — need olid need kolm põhisuunda, kolm alussammast, milledele tol vaheajal rajati meie laskuriteeliidi kasvamine ja tõus.

Lvovi õppetund näitas, et meil on kõigepealt vaja head relvastust.

*Rahvuslippude rivi maailmameistri-laskevõistlustel
Lvovis 1931. a.*

*Senaator Louhivuori „Salaman
malja“*

*Rändkarikas Eesti-Soome maa-
võistlustel sõjapüssist laskmises.
1934. a. võitis auhinna Eesti mees-
kond 10289 punktiga (Soomel 10134)*

kaugele, et meeskonnal, keda Granadasse kavatseti saata, selle relva esimene mudel oli käes juba 1933. a. kevadeks. Ka seda mudelit on pärastpoole mitmel korral täiendatud ja parandatud, seda viimistletakse veel praegu; põhimõttelised ja arvestuslikud alused, milledele see rajati siis, on praegugi muutmata.

Kõik need relvad on hulga inimeste innuka koostöö vili. Jalaväeinspektor, Sõjaministeeriumi ja arsenaali konstruktsioonibürood, arsenaali tööstusinsenerid, töökodade meistrid ja üksikute tööde täitjad töölisel — kõik need instantsid on annud oma parima, et luua alus vastuvaidlematult heade spordirelvade valmistamisele kodumaal. Laskurite töö ja tähelepanekud laskeradadel on kokku kannud materjali loodud algtüüpide järjekindlaks parandamiseks ja viimistlemiseks. See on tõsine kollektiivlooming, kus kõik võrdselt on kaasa aidanud meie spordirelvastuse viimiseks praeguse tasemeni.

Julgesti seati üles kõrged nõudmised. Peab au andma täitjale, et nad selle töö kallale asuda julgelsid. Oli ju veel alles mõni aasta tagasi vägagi mõõduandvalt poolt käsirelvade valmistamist Eestis peetud täiesti võimatuks...

Ilma selle julguseta, ilma selle tööta ei oleks aga kuidagi mõeldavad meie pärastised võidud.

Järgmiseks töö põhisuunaks oli pinevate sisevõistluste korraldamine.

Laiemate ringkondade ligitõmbamine pidevale ja pinevale harjutusele nõudis esmalt odavaid harjutusvõimalusi. Seepärast asuti kõigepealt väikekaliibrilise relva soetamisele ja loomisele.

Väljast sisseveetav, mudeleilt ja laske-moonanõudluselt äärmiselt kirju kaup ei suutnud meid kuidagi rahuldada. Vaja oli ühtlast, ühtlase laskemoona jaoks konstrueeritud, siseballistiliselt õigetele põhimõtetele rajatud, arvestuste ja katsetustega põhjalikult kontrollitud relva, seejuures oma relva, mida võimalik oleks edaspidi vabalt täiendada ja viimistleda, lootmata võõraste vabrikantide armule.

Koostöös sõjaväe konstruktsioonibürooga ja arsenaaliga jõutakse see küsimus peagi lahendada. Juba lähemal seeriavõistlusel püsti-asendist, mis käis parooli all: „Ei meil pole kerge kellelgi“, võivad soovijad tarvitada arsenaali esimest väikekaliibrilise täpsuspüssi mudelit. Seda mudelit on pärast mitmel korral parandatud ja täiendatud, on loodud uus pära, parandatud päästmist, viimistletud valmistamise viise. Sisemiselt ehituselt ja põhimõttelt on see praegugi sama mis loodi varsti pärast tagasitulekut Lvovist.

Samal ajal jätkub meie „odava vabapüssi“ — sõjaväe täpsuspüssi — levitamine ja toimub ettevalmistus oma vabapüssi loomiseks. Viimase tööga saadakse juba 1932/1933. a. talveks nii-

Saadi käima pikad **seeriavõistlused**, kus kohalepääsmiseks mitu tundi tuli raskelt maadelda. Lepiti kokku sõjaväe ja kaitseliidu laskesportlike koondiste vaheliste võistluste pidamiseks. Osavõtt seeriavõistlustest oli väga elav, juba esimestel sellistel võistlustel tõmbasid kaasa sajad laskurid. Suured meeskonnad sõjaväe ja kaitseliidu vahelistel võistlustel nõudsid laia ringkonda, kust võis võistlustega välja valida lõplikke esindajaid. Nii järjest laiendati baasi, millele võis tugineda meie tulevane esinduseliit.

Suurima tõuke selle baasi laiendamisele ja ühtlasi ka tippsaavutuste kiirele tõusule andsid aga kahtlemata **Soome-Eesti maavõistlused**.

Varsti Lvovi võistluste järele Soome Laskurliidu poolt tehakse meile ettepanek korraldada maavõistlus. Relvaks pannakse Soome poolt ette sõjapüss.

Meie poolt haaratakse mõttest innukalt kinni. Oli see ju ainulaadne ja suurepärane võimalus teritada oma võimeid võistluses nii tugeva vastasega kui seda oli Soome. Meie ettepanekud: 1) võistelda võimalikult suurte meeskondadega (22 meest, kellest 20 tulemused loevad), 2) relvaks võtta sõjaväe täpsuspüssid, aktsepteeritakse Soome poolt. Esimene võistlus toimub korrespondentskorras juba 1932. a. suvel.

Nagu juba ette võis arvata, saime sel võistlusel rängalt lüüa. Soome kakskümmend saavutas 10115 punkti, 14 meest saavutas 500 punkti ja enam, parim oli V. Miinalainen 528 punktiga. Meie 20 pidi leppima 9752 punktiga, kaotus seega tervelt 363 punkti või 18 silma mehe kohta. Ainult 7 meest pääsis 500 piirile, parim oli A. Liiver 514 punktiga.

*Rüügivanema rändauhind
Eesti-Soome laskemaavõist-
lustel kal. 22 püssist*

*Auhinna võitsid: — 1934. a.
Soome 10781 punktiga (Eestil
10713)*

*— 1935. a. Eesti 11162 punk-
tiga (Soomel 11126 punkti)*

*— 1936. a. Eesti 11222 punk-
tiga (Soomel 11178 punkti)*

Ernst Rull

Eesti esimene laskesuurmeister

1933. aastaks seatakse maavõistluste ettevalmistused palju laiemale alusele. Klassikatsete ja teiste sisevõistluste andmeil valitakse esialgu ligi sajapealine meeskond, kellede hulgast lõplikud 22 end peab valikvõistlustel välja võistlema.

Kui siis meeskonnad 1933. aastal ühisrajal Tallinnas kohtavad, selgub, et Eesti on edasi astunud otse hiigelsammu. Võidab seekord küll Soome, kuid vahemaa on jäänud õige väikeseks ja eesti meeskonna paranemine on ootamatult suur.

Soome saab 10290 silma (paranemine eelmise aastaga võrreldes 175 silma). Eesti jääb 10215 silmaga veel ainult 75 silma järele, näidates eelmise aasta vastu paranemist tervelt 463 silma võrra. Soome parim on jällegi V. Miinalainen 529 silmaga, Eesti parim E. Rull 530 silmaga. Viimane on ühtlasi esimene Eesti suurmeisteri tulemus. Soomel on 18 viiesaja piiri ületajat, Eestil 14.

1934. aastal laiendatakse veel maavõistluste kava väiksekaliibri maavõistlusega, milleks riigivanem K. Päts annetas toreda rändauhinna.

300 m võistlusel Eesti veel parandab eelmise aasta tagajärge 75 silma võrra, kuna Soome läheb tagurpidi ja — kaotab. Eesti tulemus on 10289 silma. Soome oma — 10134 silma. Seega tervelt 155-punktiline võit! Eestil ületab 500 raja 19 meest, Soomel 13. Individuaalselt parimaks jääb siiski V. Miinalainen 539 silmaga; Eesti parim on G. Lokotar 533 silmaga.

Väikekaliibri sel aastal kaotame. Soome saab 10781 punkti, Eesti 10713 punkti. Vahe on tervelt 68 silma. Soome parim on O. Rantala 557 silmaga, meie parim J. Pürn 550 silmaga.

1935. aastal pinevus veelgi tõuseb. 300 m peal parandatakse eelmise aasta tagajärge tervelt 202 silma võrra. Siiski veel kaotatakse Soomele, olgugi ainult 3 silma vahemaaga 20 mehe kohta! Soome saab 10494 silma, Eesti 10491 silma. Individuaalselt parim on meie L. Viljus 547 silmaga, kuna Soome parim, O. Rantala, saab 540 silma.

Väikekaliibri selle eest võidame, jällegi astudes hiigelsammu edasi. Eesti tulemus on 11.162 punkti, Soome oma 11.126 punkti. Ka individuaalselt parimaks tuleb meie A. Liiver 572 punktiga; Soome parim, O. Rantala, saab 569 punkti.

Nii olime nelja aasta jooksul nii tugevale vastasele kui Soome täiesti järele jõudnud ja teda isegi võitma õppinud. Šveitslaste löömine ei olnud enam unistus, vaid täiesti reaalne võimalus.

1936. aasta maavõistlused ei kuulu küll enam Rooma-eelsesesse tsüklisse, pildi täiendamiseks toome nende tulemused siiski siin.

300 m: Soome 10575, Eesti 10564.

50 m: Eesti 11222, Soome 11178.

Individuaalselt parimad: a) 300 meetril Soome, N. Vasenius, 549 silmaga; Eesti, G. Lokotar, 541 silmaga; b) 50 meetril Eesti, H. Kivioja, 577 silmaga, Soome, Y. Pyrhönen, 572 silmaga.

*

Maavõistlustele ettevalmistuse kõrval käis ka intensiivne eriettevalmistus Rooma vastu. Kui Lvovi läksime ainult kahe valikvõistluse järele, siis Rooma eel korraldati juba tervelt 15 valikvõistlust, mis lõppesid mitmepäevase ühistreeninguga Narva laskerajal.

Raske ja pinev oli see võistluskool, millest meie laskurid 1935. aasta sügisel sõitsid Rooma. Selle eest panid nad endid aga ka korrapealt maksma, hämmastades paljusid seniseid suursi.

IV

Rooma 1935. a.

Rooma läksime parimate lootustega.

Töö algus Farnesina laskerajal kippus aga vägisi tuju viima külmumispunktini.

Täiesti harjumata valgustus ühelt poolt ja võistluste läbiviimise õige kehv korraldus (raske märklaudade saamine, viletsad laskeasemed, pikaldane ja halb näitamine) teiselt poolt viis meie mehed esialgu veidi rööpast välja.

Tulemused ei tahtnud ega tahtnud tõusta lootustandvale kõrgusele. Meistri-medaliseeriatega ainult vähesed korrapealt pääsid suure kuldmärgi normi juurde. Ka teistel kõrvalvõistlustel olid tulemused alguses õige keskpärased.

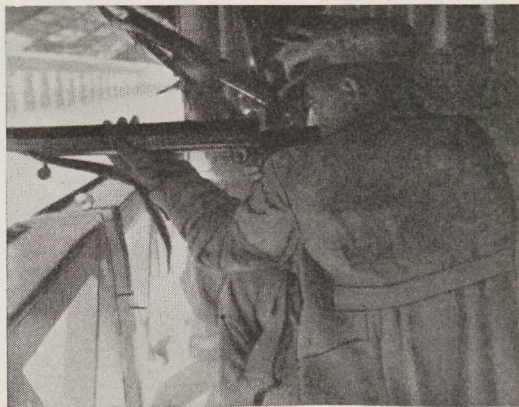
Eesti laskurmeeskond Roomas esinemisel Itaalia Laskurliidu juhatusele ja võistluste juhtidele

Eesti rahvusmeeskond (esiplaanil) Itaalia tundmatu sõduri austamisel Roomas 1935. a.

Eesti rahvusmeeskonna kingi „Eesti Kapa“ üleandmine Itaalia Laskurliidule Roomas 1935. a.

V.-a.-o. G. Lokotar „lapitud“ ninaga purustab kal. 22 püssi matšil maailmarekordi 1935. a. Roomas

Veltev. Gustav Lokotar
Maailmameister kal. 22 püssist
põlvelt-asendist laskmises (389
punkti, maailma rekord) 1935. a.
Roomas

Jaak Kärner
(surnud 1937. a.)
Maailmameister vabapüssist lask-
mises põlvelt (377 punkti, Roomas
1935. a.)

Mõned mehed võõrastes kliima- ja toitlusoludes haigestusid kergesti.

G. Lokotari lõhkes mõni päev enne peamatši vabapüss ja laskur sai näost kergesti haavata.

Ennustused matšideks ei olnud kuigi head. Meie laskurid olid aga ennegi alati näidanud, et nad annavad parima lõpupoole, siis, kui teistel juba väsimus kätte jõuab ja närvid üles ütlema hakkavad.

Esimese näite sellest haruldasest võimest annab G. Lokotar. Ainsa päeva ravib ta oma näohaavu ja teeb siis meistrimedaliseeriaal väikekalibri-püssiga otse imet. 375 silma püsti, 393 silma põlvelt ja 397 silma lamades (kogusumma 1165 silma!) toovad talle korraga kolm suurt kuldmärki ja panevad kogu laskeraja meie laskureist rääkima.

Lokotari edu järele hakkavad ka teiste laskurite kõrvalvõistluste tagajärjed tunduvalt paranema.

Jõuavad kätte matšipäevad.

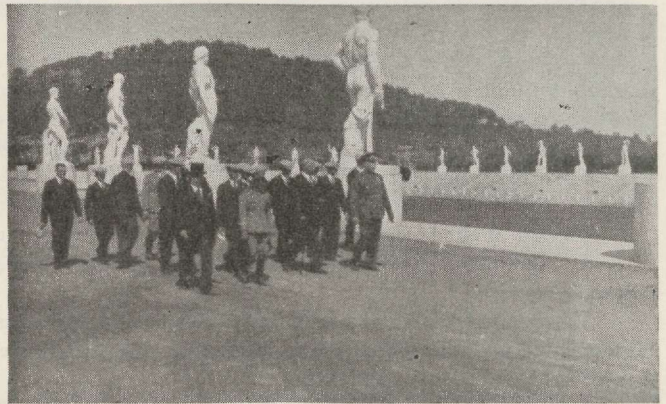
Väikekalibri-matšid sooritatakse kõik ühel ja samal päeval. Märklaudu antakse vähe, aeg on napp ja näitamine äärmiselt aeglane ning lohakas. Märklauda tõsteseadeldise rikkimineku tõttu kaotame lamades-matšil veel 22 minutit kallist aega. Protestidest hoolimata seda ajakaotust meile ei kompenseerita. Näidatud tulemuste järgi oleme päris „põhjas“. Sellekohane sõnum läheb traaditeel isegi kodumaa ajalehtedesse.

Märklehtede kontrollil selgub aga, et ka kõik see ei ole suutnud meie laskureid tasakaalust välja viia. Nagu närvideta masinavänk on meie meeskond teinud oma töö, andes iga lasu suurima hoolega, tähele panemata jättes viletsa näitamise ja muud närvesöövad olud.

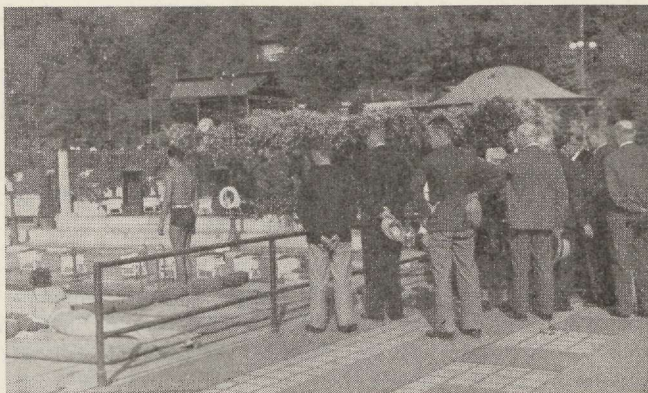
Itaalia kuningas annab kolonel J. Siirile üle Eesti meeskonna poolt võidetud auhindu

Eesti rahvusmeeskond Forum Mussolinil Roomas 1935.

Meie laskurid Veneetsias Markuse platsil tuve söötmas 1935. a.

*Eesti rahvusmeeskond
läbisõidul Budapestist lin-
na supelbasseini vaatle-
mas*

Lamades-matši tulemusena selgub meeskonnarekord — 1964 silma (näidatud tulemuse järgi olime viiendal kohall!).

Individuaalselt saab J. Vilberg 397 silmaga teise koha, E. Rikand tuleb 395 silmaga neljandaks.

Põlvelt selgub jällegi meeskonnavõit 1897 silmaga, kusjuures Prantsuse meeskond osutub lööduks ainult ühe silmaga! Individuaalselt G. Lokotar püstitab maailmarekordi 389 silmaga. E. Rull tuleb 386 silmaga teiseks, E. Kivistik 380 silmaga kümnendaks.

Ainult püsti oleme veel kaotajad, saades 10 rahvuse hulgas viienda koha. Individuaalselt J. Kärner tuleb 367 silmaga viiendaks.

Esimesed meeskonnavõidud ja kaks maailmarekordi oli käes. Šveitslasi siiski veel ei löödud, kuna need väikekaliibrivõistlustest üldse osa ei võtnud.

*

Peamatšile, vabapüssiheitlusele Argentiina pokaali eest, läksime tugevasti nõrgendatud koosseisus. Kaks suurimaid lootusi annud laskurit oli rivist väljas. Lokotaril oli püss lõhki, J. Vilbergil oli pingutusest väikekaliibrimatšil silm haige. J. Kärner, E. Rull, E. Rikand, A. Liiver, E. Kivistik said ülesande teha kõik, mis võimalik, ja isegi seda, mis tunduks võimatuna, et Eesti värvidele võita väärikas koht.

Sünnib see, mida laskerajal küll keegi peale meie oma meeste ei oodanud. Meie tõesti lööme šveitslasi! Lvovi õppetunni järele ülesseatud loosungist on üks osa täidetud.

Soome läheb meist mööda, püstitades 5488 silmaga uue meeskonnarekordi ja võites individuaalselt kogutulemusega kaks esikohta (Miinalainen 1111 ja K. Leskinen 1111 silma). Meie meeskond tuleb aga 5465 silmaga teisele kohale, jättes Šveitsi 5446 silmaga kolmandale kohale. Ka individuaalselt läheme šveitslastest ette. J. Kärner 1103 silmaga ja üheksaliste ülekaaluga võidab Šveitsi Zimmermanni, kes ka 1103 silmaga jääb neljandale kohale. Põlvelt J. Kärner 377

silmaga pärib esikoha (maailmameistriiti), püsti A. Liiver 353 silmaga jääb teiseks, lamades E. Rikand 387 silmaga neljandaks. Niihästi kogutulemusega kui ka üksikutes asendites jäävad šveitslased individuaalselt meie parimaist maha.

Üle kolmekümne väärteseme ja umbes niisama palju kuldseid meistrimedaleid oli meie laskurite „saak“! See oli aga kõrvalasi selle hiiglatõuke kõrval, mis see edu andis meie edaspidisele tööle, ettevalmistusele Helsingi vastu. See edu õigustas ja kohustas meid töötama täisvõidule, tagasi kohkumata ükskõik milliste raskuste ees.

Niihästi laskurid kui ka liidu juhatus olid täiesti teadlikud sellest, et see „töötamine täisvõidule“ ei ole kerge. Kui ettevalmistus Roomale oli olnud pinev, siis pidi ettevalmistus Helsingile tulema veel mitu korda pinevam. Ainult siis võis olla lootusi uutele ja suurematele võitudele, ainult siis võis 1937. aastal rahuliku südamega astuda laskerajale.

Et see töö tehti ja et see andis tulemusi, seda näitab järgnev osa — üksikasjalik aruanne Helsingi suurheitlustest.

1931. a. Lvovis ja 1935. a. Roomas maailmameistri laskevõistlustel Eesti laskurmeeskonna poolt võidetud auhinnad. Vähemad hõbekarikad ja hõbealus on Lvovi, ülejäänud kaks suuremat karikat ja kuldmedalid on Rooma trofeed

Helsingi 1937. a.

1. Ettevalmistustoimetusi

Osavõtu otsustamine.

Üldist tähelepanu nii meil kui ka välismaal äratanud meie laskurite edu 1935. a. Roomas peetud maailmameistri laskevõistlustel julgustas ja kohustas EL juhatust ettevalmistama osavõtuks järgnevaist Helsingis 1937. a. peetavaist MM-laskevõistlustest, seda enam, et Helsingi võistlused oma läheduse tõttu meie osavõttu erakordselt soodustasid.

Võistluskoha lähedus võimaldas EL juhatusel mõelda suuremaarvulise laskurimeeskonna lähetamisele Helsingi maailmameistri-võistlustele kogemuste saamiseks ja oma lasketaseme võrdlemiseks kõigil MM-võistlusaladel.

1937. a. MM-laskevõistlustest osavõtuga seoses olevate eeltöödega tehti algust juba varsti pärast Roomast saabumist (võistlusrelvade muretsemine, seniste vabapüsside konstruktsioonilised täiendused jne.).

Lõplikult otsustati Helsingis peetavaist MM-võistlustest osavõtt alles aasta hiljem, s. o. 1936. a. oktoobrikuu 9. päeval.

Võistlustele lähetamiseks otsustati ette valmistada laskureid kõigil võistluste pea-aladel, s. o. matšideks vaba-, sõja- ja väikekaliibrilistest ning vaba- ja auto-maatpüstoleist.

Võistlustele lähetatavate laskurite valik ja treening usaldati juhatuse poolt liidu jooksva töö toimkonnale eesotsas kol. J. SIIR'iga, kuna juhatuse ülesandeks jäi vajaliste materjalsete võimaluste soetamine.

Võistlusmeeskonna treening.

Korrastatud treeningutega tehti algust juba 1936. a. sügisel. Treeningu alates suunati pearõhk eeskätt vabapüssi püsti-asendile, kuna see asend osutus Rooma võistlustel meie laskureil nõrgimaks.

1936. a. sügisese treeninglaskmised vabapüssist tegid kaasa G. Lokotar, E. Kivistik, H. Kivioja, J. Vilberg, E. Rikand, E. Rull, H. Tomberg, A. Kukkk, A. Lenk, K. Jürgens, K. Lomp, E. Vilbert, P. Paas, A. Liivik ja V. Jaanson, seega kokku 15 laskurit. Treeninglaskmisi sügisel oli kokku 6.

Treeniti kindla tahtega: võita Helsingis vabapüssimatš. Võistluspinge tekitamiseks anti laskureile auhindu kõrgeväärtuslike saavutuste eest kolmes asendis ja üksikuis asendeis.

Auhindu omandasid kõrgeväärtuslike saavutuste (10 lasuga 89 ja rohkem punkte) eest:

G. Lokotar (3 hõbelusikat), A. Kukkk (3 hõbelusikat), E. Kivistik (2 hõbelusikat), J. Vilberg (1 hõbelusika), K. Jürgens (1 hõbelusika) ja E. Rikand (1 hõbelusika).

Vabapüstolist laskmist treeneeris 1936. a. sügisel 4 laskurit: N. Viru, A. Kukkk, G. Padar ja L. Viljus.

Teistel võistlusaladel 1936. a. treeninglaskmisi ei peetud.

Eesti rahvusmeeskond Kulosaari hotelli ees Helsingi saabumisel 28. 07. 37

Intensiivsem treening algas 1937. a. jaanuaris.

Vabapüssist jätkati eeskätt püsti-laske koolitamist pikemaegse seeriavõistlusega, mis vältas aasta algusest kuni 20. juunini ja mille tegid kaasa: A. Kukkk, K. Lomp, J. Vilberg, V. Jaanson, H. Tomberg, G. Lokotar, E. Kivistik, H. Kivioja, E. Rull, K. Jürgens, A. Liivik ja E. Rikand, kokku 12 laskurit. Võistluspinge loomiseks pandi välja auhindadeks lauahõbedat:

1. kohale tulijale Kr. 500.— eest (omandas ltn. A. Kukkk)
2. „ „ „ 100.— „ („ G. Lokotar)
3. „ „ „ 80.— „ („ H. Kivioja)
4. „ „ „ 70.— „ („ E. Kivistik).

Neist 1. auhind oli annetatud firmade Oskar Stude ja Clayhills & Sons poolt, ülejäänud EL esimehe poolt.

Rööbiti püsti-asendi treeninguga sooritati laskmisi ka põlvelt- ja lamades-asendeis.

Samal ajal treeniti ka laskmist sõja- ja kal. 22 püssidest ning püstoleist, kuid tunduvalt vähema hooga.

Talvine ja varakevadine treening Tallinnas alatiselt asuvaile laskureile toimus peamiselt Sv. Õppeasutiste laskeradadel.

Vaba- ja sõjapüssi treeninglaskmisi soodustas tähtsal määral õppeasutuse poolt 300 m laskerajal selleks jalaväe inspektori kt. kol. J. Siiri korraldusel ehitatud köetav laskemaja.

Ilmade soojenedes peeti treeninglaskmisi vaheldumisi Sv. Õppeasutiste, Kaitseliidu Mustamäe ja Kalevi pataljoni Kopli laskeradadel, et laskurid harjuksid laskmisega mitmesuguseis tingimuses.

Väljaspool Tallinna asuvad laskurid sooritasid treeninglaskmisi peamiselt koha peal.

Treeningu alates 1937. a. kevadel võtsid neist osa:

Laskuringkonnad	Püssidest			Püstoleist		
	vaba-	sõja-	kal. 22	vaba-	autom.-	sõja-
Sõjaväe I. ringkonnad . . .	8	54	23	16	18	45
Kaitsel. I. ringkond . . .	4	7	7	3	1	3
Piiriv. I. „ . . .	—	—	13	—	—	8
Politsei I. „ . . .	—	—	—	4'	5	5
Kokku	12	61	43	25	24	61

Treeninguid peeti teenistusest vabal ajal, enamasti laupäeva õhtupoolikul ja pühapäevadel (pühadel).

Treeninglaskmistest osavõetnuile korraldati EL jooksva töö toimkonna poolt valikvõistlused Tallinnas ühistel laskeradadel:

- 5. ja 6. juunil püstolist laskmistes Sv. Õppeasutiste laskeradadel; korraldajaks oli sõjaväe laskuringkond Politsei laskuringkonna kaasabil.
- 13. ja 14. juunil sõjapüssidest laskmises Kaitseliidu Mustamäe laskeradadel; korraldajaks oli Kaitseliidu laskuringkond;
- 19. ja 20. juunil kal. 22 püssidest Sv. Õppeasutiste laskeradadel; võistluse korraldasid sõjaväe laskuringkonnad koos Politsei laskuringkonnaga.

Ühistele valikvõistlustele pääsmiseks tuli igal laskuril sooritada igal võistluslal kodustel laskeradadel vähimalt viis laskmist.

Valikvõistluste tulemustel jäi Helsingisse MM lähetatava laskurmeeskonna kandidaatideks ja jatkas ettevalmistust 5. juulist kuni 20. juulini EL juhatusel poolt korraldatud ühistreeningul: Narva-Jõesuus 36 laskurit ja Tallinnas 7 laskurit.

Sellest lõplikust ettevalmistusest ja valikust võttis osa:

- vabapüssist 10 laskurit,
- sõjapüssist 16 laskurit,
- kal. 22 püssist 16 laskurit,
- vabapüstolist 9 laskurit,
- automaatpüstolist 17 laskurit,
- sõjapüstolist 19 laskurit,

Tallinnas teostus treening ainult püstoleist laskmises, kuna Narva-Jõesuus treeniti kõigil võistluslaladel.

Narva-Jõesuu koondise laskmised teostati Narva Garnisoni laskeradadel. Kõhunikud ja näitajaid saadi l. jalaväerügemendist.

Tallinnas saadi näitajaid Tallinna Garnisoni väeosadelt.

1937. a. MM laskevõistluste ettevalmistamisel sooritati üldse valiklaskmisi (maksimum kordi):

Treeningalad	Kodustel radadel (Tallinnas ja mujal) 1936. ja 1937. a.	Narva-Jõesuus ja Tallinnas 1937. a.	K o k k u
Vabapüss	33	8	41
Sõjapüss	9	16	25
V.-kal.-püss	5	13	18
Vabapüstol	21	14	35
Automaatpüstol	11	10	21
Sõjapüstol	6	12	18

Treeninglaskmisi ja valikvõistlusi peeti üldiselt rahvusvaheliste matšide tingimuste kohaselt, kuid lühendatud laskeajaga.

Laskurite koondamiseks ühislaskeradadele kasutas Laskurliit Vabariigi Valitsuse loal tasuta sõite raudteedel.

Liidu esimees kindralmajor O. STERNBECK jälgis treeningut pidevalt, viibides sageli laskeradadel ja andes juhiseid.

Ettevalmistustööde otseseks juhiks ja korraldajaks oli liidu abiesimees kol. J. SIIR, tema lähemaiks abilisiks liidu sekretär kol.-lt. A. REIO ja kpt. K. LOMP, püstolimeeskonna treenimisel Tondi treeninglaagris kol.-lt. J. LIPPUS ja kapten A. NÖMMIK.

2. Võistlusrelvad ja laskemoon

Relvad.

Kuigi arsenalis vabapüssid 7,62 ja kal. 22 vabapüssid osutusid 1935. a. MM laskevõistlustel Roomas kõigiti headeks relvadeks, oli siiski tarvis nende juures teha mõningaid parandusi (lukukoda ja laad ümber teha, vintraud lühendada, laad õgvendada, parandada päästemehhanism jne.).

Eesti Laskurliidu juhatus 1937. a.

Vasakult alates istuvad: kolonel A. Balder, kolonel J. Siir (EL abiesimees), kindralmajor O. Sternbeck (EL esimees), kolonel J. Raud (laekur), kol.-leitn. A. Reio (sekretär); seisavad: V. Raid (asjaajaja), v.-a.-o. H. Tamsalu, major M. Haber, J. Sooman, kol.-leitn. J. Lippus, J. Jakobson

Selle töö juhtimine lasus kol. J. SIIRIL.

Tööga saadi aegsasti hakkama, nii et juba 1936. a. sügisel võidi laskureile välja anda parandatud vabapüssid.

Sõjapüssi meeskonna ettevalmistamiseks relvade soetamine nõudis juba rohkem vaeva, kuna meil sõjaväe varustusel olevad sõjapüssid konstruktsioonilt tunduvalt erinesid soome „pystykorva“ püssidest. Kuigi Sõjaministeerium asus aegsasti moderniseerima Soome eeskujul seniseid vene süsteemi sõjapüsse, jõuti selle tööga ainult 1937. a. kevadeks niikaugele, et neid võidi laskureile välja anda laskmiseks. Sõjaministeeriumilt ostetud originaalsete Soome „pystykorva“ püsside kohale saabudes (1937. a. juulis) teostus treening neist püssidest.

Vabapüstoli laskureile telliti Jalaväe inspektori ja Sv. Varustusvalitsuse vahetalitusel maailma parimaiks osutunud „Widmer“ ja „Udo Anschütz“ püstolid. Kohale saabusid need püstolid kahes järgus: Widmer püstolid (5 tk.) 1936. a. sügisel ja „Udo Anschütz“ püstolid (5 tk.) 1937. a. maikuu. Püstolid telliti fabrikuist laskurite käemõõtudele sobitatud päradega. Koha peal tuli siiski pärasid kergelt ümber vooldada.

Olympia kiirlaskmiseks muretseti (ka Jalinsp. ja Sv. Varval. vahetalitusel) Walther kal. 22 püstoleid (Olympia-Pistolen) 10 tk. Need püstolid saabusid kohale 1937. a. juulikuu algul. Seni aga sooritati harjutusi mitmesuguste vanemat tüüpi väikekaliiber-automaat-püstolitega (Colt, Star jne.).

Sõjapüstolitena kasutati treeningul ja võistlustel kal. 7,65 ap. Parabellumeid.

Laskemoon.

Laskemoon võistlusrelvadele sobitati kestvate katsetega. Sobivaimaiks padruneks osutusid:

- a) Vabapüssidele: Lapua (VPT) 7,62 padrun, eriti aga omalaetud padrunid (Du Pont nr. 17½ rohi ja Lapua kest ning „D“ kuul). Treeninglaskmine sooritati peamiselt Lapua D-kuul-padrunitega, kuna võistlus teostus omalaetud padrunitega.
- b) Sõjapüssis kasutati treeningul VPT (Lapua) kal. 7,62 padruneid, kuna võistlustel Soomes kasutati võistlustingimuste kohaselt ainult soome sõjapüssi originaal-padruneid (VPT ja Riihimäki).

Eesti meeskonna poolt MM-37 võistlustel kasutatud relvad ja laskemoon

Vasakul 22 arsenalil vabapüss, keskel Soome 7,62 sõjapüss „Pystykorva“ ja paremal 7,62 arsenalil vabapüss. Püsside vahel ülal 22 automaatpüstolid Walther, vasakul all 22 vabapüstol Udo Anschütz, paremal keskel 7,65 sõjapüstol Parabellum ja paremal all 22 vabapüstol Widmer

c) Kal. 22 püssidest ning vaba- ja väikekaliiber-automat-püstoleist lasti peamiselt „Palma Matsch“ ja „Palma Lesmok“ padrunitega, v.-kal. automaat-püstoleis kasutati kal. 22 „R“ padruneid (võistlustel nikkelkestaga).

d) Sõjapüstoleist (7,65 Parabellum) lasti „Geco“ padrunitega.

Treening sooritati peamiselt Sõjaministeeriumi laskemoonaga (sõjaministri loal). Kaitseliidult, politseilt ja piirivalvelts said laskurid treeninguks ainult 7,65 püstoli ja kal. 22 padruneid.

Võistlus teostus EL poolt Soomes koha peal ostetud, osalt aga ka Eestist kaasavõetud Sõjaministeeriumi, padrunitega.

Padruneid kulutati:

	kal. 7,62 püssipadr.	kal. 7,65 püstolipadr.	kal. 22 Long Rifle padruneid
Treeningul	108.715	40.000	138.448
Võistlustel	11.087	2.000	17.800
Kokku	119.802	42.000	156.248
Nendest EL arvel ostetud	6.925	200	850

Need kuivad arvud näitavad, millise hiiglatöö tegid ära meie laskurid Helsingi võistluste eel ja võistlustel. On ju iga väljalastud padruni juures võetud kokku kõik jõud ja oskus, et kuul saata kümnelisesse, ja kaugelt suuremal osal juhtudest on see ka õnnestunud.

Helsingis oli meie meeste osavõtt matšidele ettevalmistavatest kõrvalvõistlustest niivõrd intensiivne, et kõik ennustasid meile äraväsimist ja kokkuvarisemist matšipäevadel. Laskurid ühes oma juhtkonnaga teadsid paremini, mis oli õige...

3. Võistlusmeeskonna koosseis ja elamine Soomes

Meeskond.

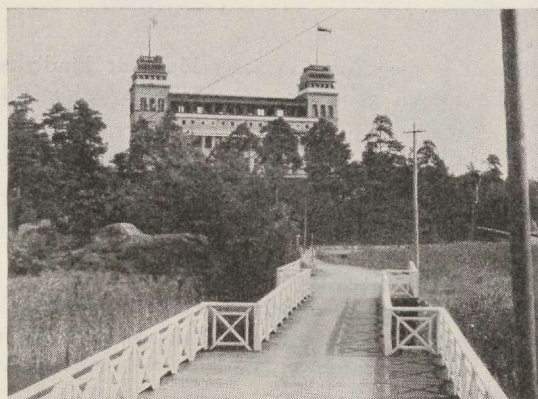
Helsingi MM laskevõistlustele lähetatav meeskond määrati lõplikult kindlaks EL juhatuse poolt 26. juulil 1937. a. (koosoleku prot. nr. 45) alljärgneva nimistu kohaselt.

a) Juhtkond.

1. Kindralmajor O. STERNBECK, meeskonna üldjuht.
2. Kolonel J. SIIR, üldjuhi abi.
3. Kolonel J. RAUD, EL esindaja UIT kongressil.
4. Kolonelleitnant J. LIPPUS, püstolimeeskonna juht.
5. Kolonelleitnant A. REIO, sõjapüssimeeskonna juht.
6. Pealik J. JAKOBSON, majandusjuht.

b) Laskurid.

Jrk. nr.	L a s k u r	Laskur- ringkond	V õ i s t l u s a l a d					
			p ü s s i d			p ü s t o l i d		
			vaba-	sõja-	kal. 22	vaba-	autom.-	sõja-
1.	Kpt. K. Lomp	Sv. OLU	—	X	X	—	—	—
2.	Kpt. G. Padar	"	—	—	—	X	X	X
3.	Kpt. J. Kant	"	—	—	—	X	X	X
4.	Ltn. A. Kukk	"	X	—	X	X	—	X
5.	Ltn. N. Viru	"	—	—	—	X	X	X
6.	Ltn. N. Baratašvili	"	—	—	—	X	X	X
7.	Ltn. A. Kriisk	"	—	—	—	—	X	X
8.	Velt. J. Vilberg	Sv. ÜLU	X	X	X	—	—	—
9.	Velt. A. Reinvald	"	—	X	X	—	—	—
10.	Velt. G. Lokotar	"	X	X	X	—	—	—
11.	Velt. E. Kivistik	"	X	—	X	—	X	X
12.	Velt. H. Tomberg	"	X	X	X	—	—	—
13.	Velt. K. Vilberg	"	—	X	X	—	—	—
14.	Vao. L. Viljus	"	—	X	—	—	X	X
15.	Vao. V. Jaanson	"	—	X	X	—	X	X
16.	Vao. A. Jalak	"	—	X	X	—	—	X
17.	Vao. A. Lenk	"	—	X	X	—	—	—
18.	Vao. A. Talli	"	—	X	—	—	—	—
19.	Vao. E. Vilbert	"	—	X	X	—	—	—
20.	Nao. H. Kivioja	"	X	—	X	—	—	—
21.	Ltn. H. Silber	Kaitseliidu	—	X	—	—	—	—
22.	Ltn. A. Liivik	"	X	—	X	X	—	—
23.	Kl. E. Rull	"	X	X	X	—	—	—
24.	Kl. K. Kübar	"	—	X	X	—	—	—
25.	Kl. E. Rikand	"	—	—	X	—	—	—
26.	Kl. A. Teder	"	—	X	—	—	—	—
27.	Kl. K. Jürgens	"	—	X	—	—	—	—
28.	Pol. kom. A. Ottisaar	Politsei	—	—	—	—	X	X
29.	Pol. abikom. E. Sihv	"	—	—	—	X	—	X
30.	Pol. am. H. Siirma	"	—	—	—	X	X	X
31.	Pol. am. P. Sulev	"	—	—	—	—	X	X
32.	Velt. E. Seren	Piirivalve	—	—	X	—	—	X

*Kulosaare hotell (Helsingi lähedal),
kus majutus meie rahvusmeeskond
MM-37 laskevõistluste päevil*

c) Tehniline abijõud.

1. V. PRUULI, relvameister.
2. V. RAID, asjaajaja.

Elamine Soomes.

Meeskond väljus Tallinnast Soome 28. juulil kell 09.30 aurik „Aegnal“. Helsingisse saabuti kella 13.00 paiku. Helsingi sadamas maabumisel tervitasid meie meeskonda Soome sõjaväe kindralmajor Sarlin, Soome Laskurliidu abiesimees ülem-insener Manner ja palju teisi Soome Laskurliidu juhtivaid isikuid. Saabumise hetke pidulikkust täiendas Soome sõjaväeorkester. Ühes meie meeskonnaga saabus kohale ka Leedu meeskond, kellega juba laeval sobitati tutvusi.

Helsingi jõudis meeskond täiesti värskena, kuna meri oli vaikne ega tulnud kannatada tülikat merehaigust.

Sadamast sõideti omnibustel ja autodel Helsingi lähedale Kulosaare (Brändö) rannahotelli, kus oli üüritud meeskonnale kogu Soomes viibimise ajaks korter.

Meeskonna elamistingimused Kulosaarel olid kõigiti ülihead, kuna Kulosaare hotell on üks mugavaimaid Soome hotelle merekaldal. Hotell asub keset suurepäraseid suvilaid, vaikselt saarel. See hotell oli ette tellitud juba peaaegu aasta varemalt.

Sellisel suurepärasel pansionil oli suur mõju ka võistlustulemustele.

Kulosaar pakkus laskureile sellist mugavust, et harva keegi mõtles vabal ajal külastada Helsingit, kuigi sõit linna omnibustel ja trammidel oli laskureile tasuta.

Õieti öelda, vabu hetki oli ka niivõrd vähe, et igäiks mõtles rohkem puhkusele kui linna külastamisele.

Võistluspäevadel oldi juba kell 07.00 omnibustel ja rutati Malmi võistlusväljakule, et kell 08.00 olla tulejoonel „laskevalmis“. Lõunavaheaeg, kella 12.00—14.30, kulus Kulosaarel einestamas käimiseks (sõideti omnibustel).

Maailmameistrid (vasakult) E. Kivistik, H. Kivioja, K. Vilberg ja A. Liivik soome kaunitaridega Kulosaare sillal

Laskurpere einel Kulosaare kasiinos

Einestas meeskond Kulosaare kasiinos. Matšipäevadel einestasid matšist osavõtjad Malmi laskerajal Kämpri restoraanis. Öhtul jõuti Kulosaarele tagasi kella 19.00 paiku.

Kui oli lõunastatud, järgneva päeva töökava koostatud ning laskureile teatatud, oli kell juba 22.00, mõni päev koguni 23.00. Pole ime, et selliste pikkade tööpäevade lõpul igaüks mõtles ainult puhkusele.)*

Meeskonna käsutada oli võistluste juhatuse poolt määratud alatiselt kaks suurt omnibust ja Soome Sõjaministeeriumi liiklemisosakonna poolt üks sõiduauto, millel sooritati vajalisi sõite Kulosaarelt Malmile, linna ja tagasi.

Sõidukite õigeaegse kohaletuleku üle kandis hoolt meeskonna juurde määratud sideohvitser, Soome armee kapten V. V. Savonen. Kapten V. V. Savonen oli tõeline juhtkonna liige, kes harukordse hoolega ja kohusetundlikkusega hoolitses, et meeskond tundis end Soomes täiesti nagu kodus.

Suureks vahelduseks pingutavale tööle laskeradadel olid MM võistluste halduse poolt korraldatud:

- pidulik eine 29. juulil Royal hotellis,
- kontsertball 2. augustil Helsingi Raekojas,
- võistluste lõppaktus 9. augustil Rahvusteattris,
- võistluste lõpubankett 9. augustil Kaivuhuones.

---

*) Üksikute laskurite töökoormatus on näha kokkuvõttes EL laskurmeeskonna osavõtust MM-37 laskevõistlustest Helsingis (vaata leheküljed nr. 96—97).

- Eraldi juhtkonnale oli pealeselle veel:
- vastuvõtt Soome Sv. juhataja kindral H. Östermanni poolt 6. augustil,
  - pidulik eine võistlusi korraldava komitee poolt 6. augustil Kuloosaare kasiinos,
  - eine UIT kongressist osavõtnud rahvuste esindajaile 7. augustil Kalastajan Torpassa,
  - vastuvõtt Soome Vabariigi Presidendi poolt 7. augustil Presidendi lossis.

Eineil ja vastuvõttudel vesteldi ja süvendati sõprussuhteid ja loodi tutvusi maailma eliit-laskureiga ja nende juhtidega.

9. augustil andis meie laskurmeeskonna juht EL esimees teedeminister kindralmajor O. STERNBECK piduliku eine Kuloosaare kasiinos MM laskevõistluste juhtidele. Einest võtsid osa kindral H. Östermann, kindral Sarlin, kindral Heinrichs, insener Manner, kolonel Martola, major Kuusela j. t.

Einel kindralmajor O. STERNBECK andis üle võistlusi korraldavale toimkonnale Eesti Laskurliidu auhinna (marmorist alusel Eesti linnuse kujutis hõbedast, kujutisel moto: „Kindlate päralt on võit“) Soome parimale laskurile.

Meeskond lahkus Soomest aurik „Aegnal“ 10. augustil kell 10.00.

Peale meie meeskonna sõitsid „Aegnal“ Tallinna ka Poola, Leedu ja Läti meeskonnad.

Meeskondi saatis Helsingi sadamas eesotsas Soome Sõjavägede Juhataja kindral H. Östermanniga arvukas Soome laskurite pere. Lahkumine oli väga südamlük.

Soome ranna, tema kauni metropoli, Helsingi, silueti kaugusse kadudes vesteldi laeval möödunud võistlustest ja tuletati meele kustumata elamusi rahvuste noobleimail spordipäevil Helsingis, tänutundega südames austuse ja külalislahkuse eest Soome rahva ja ta juhtide Riigipresident K. Kallio ja Sõjavägede Juhataja kindralmajor H. Östermanni poolt.

4. Laskerajad, võistluste korrastus ja kulud.

L a s k e r a j a d .

MM-37 võistlused teostusid Helsingi lähedal (ca 14 km) vastsest valminud Malmi laskeväljakul, kuhu olid ehitatud Rahvusvahelise Laskuriniooni (UIT) nõudeile vastavad järgnevad laskerajad:

Eesti Laskurliidu auhind Soome parimale laskurile O. Elõle 1937. a. MM võistlustel

*Rahvuslippude rivi MM-
37 laskevõistlustel*

- 300 m laskerada 80 laskekohaga vaba- ja sõjapüssist laskmiseks.
- 150 m „ 70 laskekohaga sõjapüssist laskmiseks.
- 100 m „ 20 laskekohaga v.-kal.-püssist laskmiseks.
- 50 m „ 70 laskekohaga v.-kal.-püssist ja vabapüstolist laskmiseks.
- 25 m „ 32 laskekohaga punktilaskmiseks sõjapüstolist.
- 25 m „ 20 laskekohaga duell-laskmiseks sõja- ja automaatpüstolist.
- 25 m „ 3×6 märgiga olümpia kiirlaskmiseks.
- jahipüssist võistlusteks erirajad tuvide ja hirvede laskmisteks.

Peale laskeradade oli Malmi laskeväljakul püstitatud terve asula hooneid, kus asusid võistluste juhatuse bürooruumid, post, telefon, telegraaf, võistlejate puhkeruumid, einelaud (Kämp ja „Lotta“ ravintolad) jne.

Juurdepääsuks laskeväljakule oli ehitatud avar kruusatee, mida kaeti vahet pidamata tolmu vältimiseks klooralkaliumiga.

Erilise hoolega, asjatundlikkusega ja suurejoonelisusega oli ehitatud laskeradadele betoonist tõstetavate märkseadetega (300, 150, 100, 50 m ja hirve laskerajad) varjendid näitajaile.

Olümpia kiirlaskmise laskerajal teostus püstloodis pööratavate märkide käivitamine elektrimootori abil automaat-ajamõõtseadega.

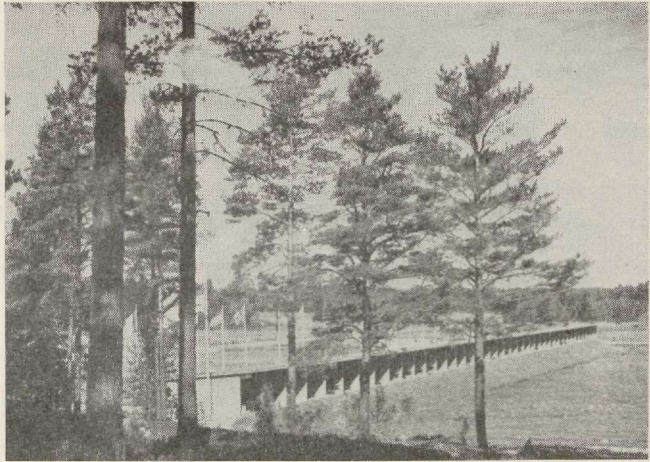
300 ja 50 m laskeradade tulejooned olid kaetud lahtiste laskemajadega, 100 ja 25 m olümpialaskmise laskeradade tulejooned katusealustega; teistel radadel olid lahtised tulejooned (laskeplatvormid).

Malmi laskeväljak ehitati Helsingi Garnisonile Sõjaministeeriumi kulul. Ehitus maksis Sõjaministeeriumile Smk. 6.114.000.— (Ekr. ca 495.234.—)*. Ehitust alustati 1936. a. sügisel. Valmis said laskerajad 25. juuliks. Ehitustööd teostati peamiselt sõjaväe tööjõuga. Palgalisi eratöölisi kasutati piiratud. Ehitustööd juhatas insener Aintola. 1. aprillist kuni 30. juulini oli iga päev tööl ca 600 sõjaväelast.

Ehituselt ja sisseesadelt olid Malmi laskerajad eeskujulikemad ja moodsaimad vajaliste mugavustega nii võistlejaile, laskeraja toimkonnale (näitajaile) kui ka pealtvaatajaile. Oli tehtud kõik, et tõsta laskeradade läbilaskevõimet.

*) „Ampujain lehti“ nr. 1 — 1938. a. andmeil.

Malmi 300 m laskeraja
laskemaja MM-37. laske-
võistlustel

Võistluste korrastus.

Võistluste läbiviimiseks oli laskeradade teenimiseks (juhtkond, kohtunikud, näitajad jne.) rakendatud ametisse:

— sõjaväest

ohvitsere ja sv.-ametnikke	96
allohvitsere	85
sõdureid	1421

Kokku 1602

— kaitseliidust

ohvitsere	101
allohvitsere	6
teisi	158

Kokku 265

— laskurühingute liikmeid	30
— muid kodanikke	40
— välismaalasi (kohtunikud)	12

Üldse kokku 1951 isikut.

Selle juures oli võistlejaid

— välismaalasi	472
— soomlasi	807

Kokku 1279

Võistlusi külastas 5000—12000 pealtvaatajat päevas. Vabapüssi matši päeval oli üheaegselt kohal kuni 10000 pealtvaatajat.

Laskeväljakule koondunud võistlejate, võistlusi teeniva meeskonna ja külastajate toitlustamiseks oli tööle rakendatud iga päev ca 170 Lotta-Svärdi liiget, kellel

päevas tuli välja anda kuni 10000 toiduannust, 8. augustil (vabapüssimatši päeval) kuni 39000 annust. *)

Ühendusepidamiseks Helsingi ja Malmi laskeväljaku vahel oli käima pandud hulk omnibusi, mis sõidutasid Helsingist Malmile ja tagasi võistlustega seoses olevaid isikuid ja pealtvaatajaid. Võistlusmeeskondade käsutada olid antud oma eriomnibused.

Malmi laskeväljakul üksikute büroode vahel sideme pidamiseks töötas 3 telefonikeskjaama. Välismaiste ühenduste jaoks oli reserveeritud 4 juhet.

Matšide tulemusi anti edasi Malmilt otse tulejoone taha ülesseatud raadiojaama kaudu.

Võistlusi juhtivalt komiteelt oli kõik tehtud ja ette nähtud, et võistlused mööduksid segadusteta, kiiresti ja huvipakkuvalt mitte ainult võistlejaile, vaid ka suurele hulgale pealtvaatajaile. Soomlased ületasid sel alal tõesti seni nähtu-kuuldu.

Eriti üllatavalt kiire ja täpne oli pihtamuste näitamine, lasketulemuste kontrollimine ja teatamine.

Võistleja iga lask ja seeria signaliseeriti välkkiiresti varjendist tulejoonele, kus laskuri seljataga asuv protokollija märkis tulemuse laskuri raamatusse, protokollilehte ja teatelehele pealtvaatajaile vaatlemiseks. Mõni hetk hiljem võis seda tulemust juba lugeda laskeraja esisele ülesseatud võistluste kokkuvõtte tahvliilt.

Vahepeal kontrolliti kohtunike poolt varjendist raudteel liikuvail vagonetil büroosse toimetatud märklehti ja parandati esialgseid kokkuvõtteid. Sellele järgnes varsti kontrollitud tabamuste teatamine valjuhääldajate kaudu üle kogu laskeväljaku.

Matši lõppedes, vaevalt tund aega hiljem, austati ja õnnitleti juba ka võitjaid, rahvusmeeskondi ja maailmameistreid vastava rahvushümni helide saatel ja võitnud rahvuse lippude heiskamisega lipuvar-daisse.

Kahtlemata nõudis maailmameistri laskevõistluste korraldamine Soomelt eeskätt suuri vaimseid pingutusi. Kõige sellega on Soome toime tulnud imestamapanevalt

Eesti meeskonna vabapüssi matši tulemuste teatelaud MM-37 l. võistlustel

*) „Ampujain lehti“ nr. 1—1938. a. andmeil.

Nations Eesti-Esthonie		Ampuja skull tireur	Sarjal Series	Summa Total Per
44	Kukka	1 2 3 4	85 91 82 88 529	93 92 74 74 578
43	Liivika		93 91 80 80 557	98 86 70 76 356
47	Kivistik		76 74 74 76 555 1092	88 85 88 87 548
45	Kivioja		93 91 82 81 571	93 91 86 95 381 1000
46	Lokotar		87 85 85 88 571	75 73 71 75 374
			78 85 86 96 338 1112	
	Summa			5525
	Total de la Nation			

300 m laskerada MM-37
võistlustel

hästi ning teeninud kõikide võistlustest osavõtjate rahvuste suurima tunnustuse ja hinnangu.

Kuid ka majanduslik pingutus on olnud küllaltki soliidne.

Võistluste korraldamisega on Soomes (Soome Laskurliidul) olnud:*)

— kulused Smk. 2.941.618.40 (Ekr. ca 36.316.—),

— tulused Smk. 2.761.426.— (Ekr. ca 34.091.—).

Puudujääk Smk. 180.192.40 (Ekr. ca 2225.—) kaeti 1936. a. saldoga.

Võistluse tulude-kulude hulka ei ole arvestatud väärtasjades annetatud auhinnad ca 1300 tk. ca Smk. 900.000.— (Ekr. 11.000.—) väärtuses.

*) MM-37 laskevõistluste tulude ja kulude arved kujunesid „Ampujain lehti“ nr. 1—1938 andmeil liikide järgi järgmisteks:

Tulu:		Kulu:	
Valitsuse toetus	575.000.—	Tagasi maksetud osavõtu-	
Annetused	969.830.60	maksu	2.025.—
Osavõtumaksud	513.904.90	Keskbüroo	503.767.65
Loterii	200.000.—	Reklaam	57.840.10
Asjaajamise tulud:		Võistluste büroo	357.434.15
— bürootarbed	503.50	Laskerajad	597.541.95
— võistluste büroo	23.822.25	Vastuvõtmine	53.377.10
— laskeraamatud, kaardid jne.	137.40	Esindus	396.730.—
— tehniline osakond	94.380.50	Sanitaarkulud	4.456.20
— taretuskaardid	2.650.—	Auhinnad	425.075.85
— auhindade osakond	2.950.—	Varustused	242.619.25
Varustuse müük:		Võistluskorras-	162.421.25
— märklehed	198.112.—	Jahipüüsi võistluste toetus	40.000.—
— trükitooted	25.792.—	Toitlustamine	98.329.90
— kuulutused	73.355.—		
— laskemoon	46.557.—		
— lisatarbed	180.—		
— relvade kontroll	11.203.—		
— kestad	1.500.—		
— trahvirahad	80.—		
— väljasõit-matkad	5.550.—		
— põletispuud	2.200.—		
— jooksva arve % %	115.25		
Kokku Smk. 2761.426.—		Kokku Smk. 2941.618.40	

Auhindade kulu on kannud peamiselt Soome mitmesugused asutused, linnad, organisatsioonid, tööstused, ärid jne., kuna välismaalt on annetatud ainult 24 auhinda.

Annetajate esireas sammub Soome Kaitseliit (494 auhinda), talle järgnevad tööstused ja ärid (359 auhinda), asutused, linnad ja organisatsioonid (150 auhinda), üksikud eraisikud (135 auhinda), sõjavägi (88 auhinda) ja piirivalve (8 auhinda).*)

Kõik see tõendab, kui võrd laiad ringkonnad on ühel või teisel viisil kaasa teinud ja elanud Soome Laskurliidu suurimale üritusele — maailmameistri laskevõistluste korraldamisele. Ainult selline suhtumine võimaldas võistluste korraldamist nii suurejooneliselt ja hästi.

5. MM-37 võistluste käik.

Võistluste avamine.

Võistlused algasid 30. juulil avaaktusega kell 14.30 Malmi laskeväljakul (ca 14 km Helsingi südalinnast).

Avaaktuseks rivistusid kõik võistlustest osavõtjate rahvuste võistlusmeeskonnad 300 m laskeraja esisele teele rahvuste prantsuskeelsete nimetuste alfabeedi-järjekorras. Esindatud oli 20 rahvust.

Soome Vabariigi Presidendi K. Kallio saabudes algas aktus kõnega Soome Sõjavägede Juhataja ja Soome Laskurliidu esimehe kindral H. Östermann'i poolt.

Kõnele järgnes rahvuste lippude heiskamine ja austamine vastava rahvus-hümniga Soome sõjaväeorkestri poolt.

Lõpuks defileerisid võistlusmeeskonnad aukülaliste poodiumi eest mööda marsihelide saatel.

Meie laskurmeeskond esines aktusel, juhatatuna kolonel J. Siiri poolt, tähelepandavalt distsiplineeritult ja jõuliselt, teenides pealtvaatajate elava aplausi.

Võistluste avalasud lasti Soome Vabariigi end. Presidendi P. E. Svinhufvudi ja kõikide rahvusmeeskondade juhtide poolt 300 m laskerajal.

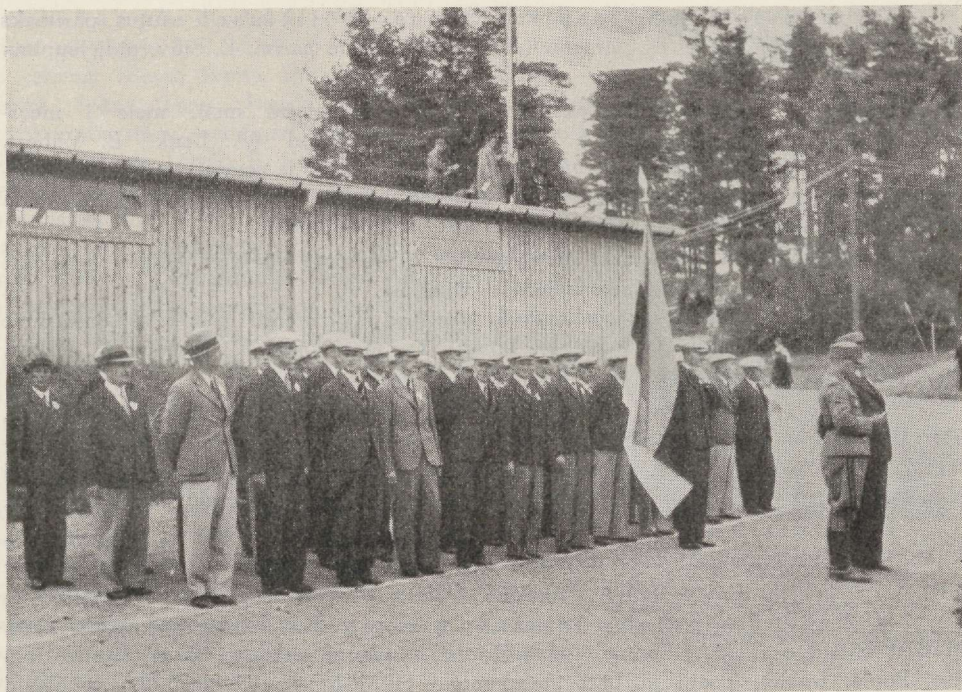
Avaaktusel piserdas uduvihma. Vihmasajuga algasid ka võistlused laskeradadel kohe pärast avalaske.

30. juulil — võistluste avamispäeval — katsetasid sooritada üksikute rahvuste laskurid meistrimedali ja seeriade võistlusi.

*MM-37 laskevõistluste
avamisaktusel
Pildil esiplaanil vasakult
alates marssal Manner-
heim, president P. E. Svin-
hufvud, kindral O. Stern-
beck, president K. Kallio,
kapten V. V. Savonen*

*) „Ampujain lehti“ nr. 1 — 1938. a. andmeil.

Eesti rahvusmeeskond võistluste avamisaktusel. Ees kolonel J. Siir ja sideohvitser Soome armee kapten V. V. Savonen

Peamine huvi aga koondus sel päeval 300 m laskerajal teostuvatele Soome rahvuslike

- Marssal C. G. Mannerheimi (saavutas 7497 punkti),
- end. Presidendi P. E. Svinhufvudi (saavutas 7481 punkti) ja
- Sõjavägede Juhataja kindral H. Östermanni (saavutas 7448 punkti)

laskurmeeskondade vahelistele laskevõistlustele ning vanurite, üle 50 a. vanade laskurite, võistlustele.

Viimaste ridades võistles suure eduga ka Soome kuulus vanalaskurmeister „UKKO PEKKA“, end. Soome President P. E. Svinhufvud.

31. juulil jätkusid meistrimedali, seeriade ja vanurite võistlused.

1. augustil toimus juba esimene tõsisem jõukatsumine rahvusvaheliselt. Sel päeval nimelt peeti rööbiti meistrimedali ja seeriade võistlustega

- vabapüssist 30-ne lasu (3×10) individuaalvõistlus ja
- vabapüstolist 30-ne lasu ($\frac{1}{2}$ matši) individuaalvõistlus ning algas:
- sõjapüssist 3-meheliste meeskondade võistlus lamades-asendist President Svinhufvudi kapale (määratud parimale välismaa laskurmeeskonnale).

Vabapüssist 30-ne lasu individuaalvõistlusel kõrgeima tulemuse saavutas soomlane N. Wasenius ($91 + 94 + 95 = 280$ punkti). Meie laskureist oli parim A. Kukk 278 punktiga (5. koht).

Vabapüstoli 30-ne lasu individuaalvõistlusel osutus parimaks maailmameister rootslane T. Ullmann (275 punkti). Meie parim, E. Sihv, pidi leppima 12. kohaga (264 punkti).

Sõjapüssist 3-mehelistes meeskondades võistlesid meil: meie I meeskond (V. Jaanson, A. Talli, L. Viljus) ja II meeskond (A. Lenk, E. Vilbert, A. Reinvald). Kuigi meeskonnad moodustati meistrimedali ja seeriade võistlustel sõjapüssist parimaiks osutunud laskureist, ei suutnud kumbki neist meeskondadest anda loodetud tulemusi (I m. sai 537 punkti, II m. — 520 punkti).

2. ja 3. augustil jätkati meistrimedali ja seeriade võistlusi kõigist relvadest ning sõjapüssist 3-meheliste meeskondade võistlust.

Sõjapüssist 3-meheliste meeskondade võistluse tegid nendel päevadel kaasa meie III meeskond (J. Vilberg, A. Jalak, K. Lomp), IV meeskond (K. Jürgens, K. Kübar, A. Teder) ja V meeskond (H. Silber, G. Lokotar, K. Vilberg).

Viimane (V) meeskond ületas Prantsuse I meeskonna 1 punktiga (meie V m. 544 punkti, prantslaste I m. 543 punkti), kuid pidi leppima lõpuks III kohaga välismeeskondade ridades, kuna vahepeal oli Ungari meeskond saavutanud 545 punkti ning Poola meeskond 544 punktiga loeti võistluskohtus meie V meeskonnast paremaks.

4. augustil algasid laskematšid maailmameistri tiitlile. Rööbiti matšidega jätkati veel meistrimedali ja seeriade võistlusi ning algasi v.-kal-püssist 3-meheliste meeskondade võistlused 100 m lamades-laskmises (40 lasku).

V.-kal-püssist lamades-asendi matš peeti 4. aug. kell 08.00—12.00. Matšist võtsid osa USA, Soome, Eesti, Rootsi, Norra, Prantsuse, Saksa, Leedu, Inglise, Poola, Itaalia, Taani ja Läti meeskonnad (14 rahvust; Roomas oli osavõtjaid 1935. a. 10 rahvusest). Meie meeskond (E. Seren, E. Kivistik, E. Rull, V. Jaanson ja G. Lokotar) saavutas 1951 punkti ja jäi III kohale. I koha omandas USA meeskond (1957 punkti), II koha Soome (1956 punkti). Individuaalselt meie laskureist osutus parimaks E. Seren, 3. koht (394 punkti). See meie meeskonna väike kaotus oli eeskätt tingitud väga halvast tuulsest ilmast, millega meie laskurid kodustel radadel polnud harjunud. Eesti poolt Roomas püstitatud meeskonna rekord (1964 silma) jäi rikkumata.

Eesti rahvusmeeskonna juht kindral O. Sternbeck MM-37 võistluste avalasku laskmas

V.-kal.-püssist põlvelt-asendi matš oli samal päeval kell 14.30—18.30. Matšist võttis osa 12 rahvust (Eesti, Šveits, Prantsuse, Soome, Rootsi, Norra, Saksa, Taani, Itaalia, Poola, Leedu, Läti). Matši võitis meie meeskond koosseisus: H. Kivioja, G. Lokotar, A. Liivik, E. Rull, E. Kivistik, saavutades $385 + 385 + 378 + 375 + 374 = 1897$ punkti ja omandades maailmameistri tiitli põlvelt-asendist laskmises. Auhinnaks saadi Smk. 5000.—, Lappenranna linna hõbekarikas ja kuldplaketid igale meeskonna liikmele.

Individuaalselt parimaks osutus H. Kivioja (385 p.), tulles seega maailmameistriks põlvelt-asendist laskmises. G. Lokotari Roomas püstitatud rekord — 389 silma — jäi puutumata.

Märkimiseväärt on asjaolu, et Roomas 1935. a. Eesti meeskond saavutas maailmameistri tiitli samas matšis sama punktide summaga (1897 p.).

V.-kal.-püssist 3-meheliste meeskondade võistluse lamades 40 lasku 100 m peale tegid 4. augustil kaasa meie I meeskond (K. Lomp 389 p, E. Seren 394, V. Jaanson 381) ja II meeskond (J. Vilberg 395, K. Vilberg 394, E. Vilbert 390).

Meie II meeskond saavutas 1179 punkti ja pidi leppima II kohaga, kuna USA meeskond saavutas 1186 punkti ja oli seega esialgu I kohal.

Meie I meeskonnal ebaõnnestus võistlus täieliselt. Ta sai kõigest 1165 punkti.

300 m laskerajal katsetas oma võimeid sõjapüssist 3-meh. meeskondade võistlusel veel meie VI meeskond koosseisus E. Rull, F. Vaher, E. Kivistik, kuid erilise eduta.

*E. Kivistik tulejoonel
H. Silber abistamas E. Kivistikku sõjapüssi-võistlustel*

*N.-a.-o. Harald Kivioja
Maailmameister väikekal. püssist põlvelt-asendist laskmises
(385 punkti)*

Hommikul v.-kal.-püssist lamades-matši ajal puhus vali tuul vasakult. Meie ebaedu lamades v.-kal.-püssi matšis oli osaliselt tingitud meie laskurite vähesest vilumusest tuule mõju arvestamisel. Öhtupoolel, mil teostus põlvelt-asendi matš, oli tuul juba veidi vaikumem ja ka laskurid selle arvestamises juba tähelepanelikumad.

5. augustil teostusid:

- v.-kal.-püssist püsti-asendi matš,
- vabapüstoli matš Lyon'i linna rändkarikale,
- sõjapüssist individuaalmatš ja väljaspool võistluskava.
- rahvusmeeskondade juhtide võistlus.

V.-kal.-püssist püsti-asendi matšist (kell 08.00—12.00) võtsid osa Eesti, Šveits, Soome, Prantsuse, Norra, Saksa, Rootsi, Taani, Itaalia, Poola, Leedu, Läti ja USA meeskonnad, kokku 13 rahvust. Matši võitis meie meeskond (A. Liivik, G. Lokotar, E. Rull, E. Kivistik ja A. Kukk) tulemusega 1852 punkti, püstitades uue maailmarekordi (senine rekord Soomelt 1935. a. Roomas 1813 punkti), omandades

Kal. 22 püssi püsti-asendi matši võitnud meeskondade austamine Malmi laskeväljakul

Esiplaanil (vasakult): A. Parmentier, UIT peasekretär; S. O. Lindgren, MM-37 peasekretär; J. Garnot, UIT president; kindral E. Heinrichs (J. Garnot varjul); kindral H. Östermann, Soome armee juhataja; rivis (paremalt): A. Liivik, E. Kivistik, E. Rull, A. Kukk ja G. Lokotar (varjatud)

1937. a. maailmameistri tiitli. Auhinnaks sai meeskond Smk. 5000.— ja Kymenlaakso laskerringkonna hõbekarika.

Individuaalselt oli meil parimaks A. Liivik, saavutades 3. koha 377 punktiga.

Rahvusmeeskondade juhtide võistlus teostus sõjapüssist 150 m laskerajal. Iga juht laskis lamades-asendist kaks proovilasku ja 5 võistluslasku. Meie rahvusmeeskonna juht kindral O. Sternbeck saavutas 50 võimalikust 39 punkti (13. koht). Esimesele kohale tuli Poola rahvusmeeskonna juht kolonel A. Stawarz (50 punkti).

Samaks päevaks selgusid ka v.-kal.-püssist kolme asendi individuaalmatši tulemused (individuaalmatši tulemuseks loeti üksikute asendite matšidel saavutatud punktid). Meie laskureist osutus parimaks kolme asendi matšis G. Lokotar 1145 punktiga (3. koht).

Vabapüstolimatšist 05. 08 kell 14.30—18.30 võtsid osa Šveitsi, Soome, Rootsi, Prantsuse, Eesti, Ungari, Saksa, Poola, Itaalia, Taani ja Norra meeskonnad, kokku 11 rahvust. Matši võitis Šveits 2650 punktiga, omandades Lyon'i linna rändkarika.

Esimest korda vabapüstolimatšil esinenud meie meeskond (N. Viru, A. Kukk, E. Sihv, G. Padar, H. Siirma) saavutas kõikide üllatuseks 2604 punkti, omandades 5. koha. Seni oli 2600 silma ületamine alati olnud šveitslaste monopoliks. Meie laskureist individuaalselt parimaks vabapüstoli laskuriks osutus N. Viru, kes 533 punktiga tuli neljandale kohale.

Sõjapüssi individuaalmatšis 4. augustil meie mehi kaasa ei võistelnud.

100 m laskerajal võistles meie III meeskond (A. Lenk 380, A. Jalak 394, A. Reinvald 392) ja IV meeskond (G. Lokotar 386, H. Tomberg 385, K. Kübar 380). Seega saavutas III meeskond 1169 punkti (9. koht) ja IV meeskond 1151 punkti.

Rahvusmeeskondade juhtide võistlus toimus sõjapüssist 150 m laskerajal. Iga juht laskis lamades-asendist kaks proovilasku ja 5 võistluslasku. Meie rahvusmeeskonna juht kindral O. Sternbeck saavutas 50 võimalikust 39 punkti (13. koht). Esimesele kohale tuli Poola rahvusmeeskonna juht kolonel A. Stawarz (50 punkti).

Helsingis 1937. a.

Sõjaväepüssist meeskonna matšil ja meeskondade erivõistlustel Eesti laskurmeeskonnale võidetud auhinnad.

Helsingis 1937. a.

Väikekaliiber-püssi matšidel ja meeskondade erivõistlustel Eesti meeskonna poolt võidetud auhinnad

„Sotamarsalkka Vapaaherra Mannerheimin Kultapokaali“

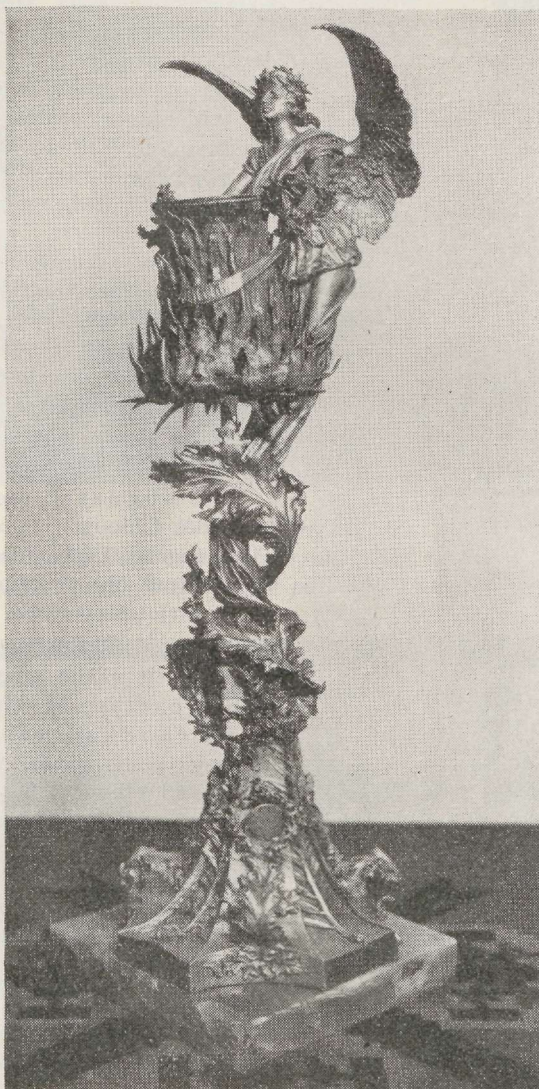
Sõjapüssi meeskonna matši rändauhind
Auhinna võitis MM-37 Šveitsi meeskond

„La Coupe Challenge Ville de Lyon“
Lyoni (Prantsuse) linna rändkarikas vabapüstol
meeskonna matšil
MM-37 võitis karika Šveitsi meeskond

6. augustil peeti matš automaatpüstolist olümpia kiirlaskmises Helsingi rändkarikale ja sõjapüssist individuaalselt ja meeskondadele ning jätkati v.-kalpüssist 100 m meeskondade võistlust.

Matš automaatpüstoleist olümpia kiirlaskmises (kell 08.00 kuni 12.00) ebaõnnestus meil peamiselt V. Jaanson'i relvataktuse tõttu. Meeskond jäi 8. kohale 168 miinuspunktiga. Osavõtjaid matšist oli üheksa rahvust (Soome, Leedu, Saksa, Rootsi, Norra, Itaalia, Läti, Eesti ja Poola). Matši võitis Soome meeskond 67 miinuspunktiga. Individuaalselt olümpia kiirlaskmises meie laskureist osutus parimaks E. Kivistik 54 miinuspunktiga (13. koht).

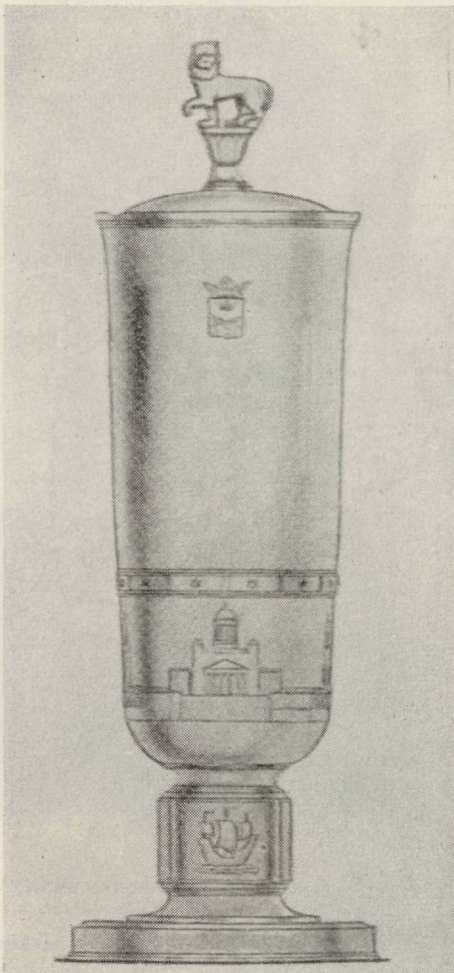
Meeskondade matš sõjapüssist laskmises Marssal Mannerheimi rändavale kuldmaakerale toimus kell 14.30—18.30. Matšist võtsid osa Šveitsi, Soome, Eesti, Rootsi, Prantsuse, Ungari, Norra, Saksa, Poola ja Taani meeskonnad, kokku 10 rahvust.

*Argentiina karikas
„Copa Argentina“*

*Vabapüssi meeskonna matši rändauhind.
MM-37 võitis auhinna Eesti vabapüssi matši
meeskond 5526 punktiga*

*Auhind on Argentiina kindrali D. P. Richer'i
annetus, kaalub ca 30 kg*

Helsingi linna rändkarikas.

*„Helsingin Kaupungin Kiertopalkinto“
Automaatpüstolist olümpia kiirlaskmises
meeskonna matši rändauhind. MM-37 võitis
auhinna Soome meeskond*

meeskonnaga (senine rekord 5488 punkti Soomelt Roomas 1935. a.).

Eesti meeskond võitis ka kõik kolm asendit:

- püsti-asendi 1752 punktiga (uus maailmarekord),
- põlvelt-asendi 1856 punktiga,
- lamades-asendi 1915 punktiga.

Meeskond saavutas sellega 1937. a. maailmameistri tiitli vabapüssist:

- kolmest asendist laskmises,
- püsti-asendist laskmises,
- põlvelt-asendist laskmises,
- lamades-asendist laskmises.

Meie meeskond (K. Jürgens, V. Jaanson, H. Silber, G. Lokotar, L. Viljus) saavutas 2570 punkti ja jäi kolmandale kohale. I-se koha saavutas Šveits 2586 punktiga, võites marssal Mannerheimi rändava kuldmaakera.

Individuaalselt meie parimaks laskuriks sõjapüssist osutus individuaalmatšist osavõtnud K. Vilberg (520 punkti), saavutades püsti-asendist 172 punktiga I koha ja seega omandades maailmameistri tiitli.

100 m laskerajal võistles samal päeval meie V meeskond koosseisus ja tulemustega: E. Rull 398 p., E. Rikand 396 p. ja A. Liivik 396 p., kokku 1190 punkti, võites seega seni esikohal püsinud USA meeskonna 4 punktiga (USA meeskonnal 1186 p.); ka saavutas E. Rull 398 punktiga individuaalselt I koha.

7. augustil peeti Rahvusvahelise Laskurite Uniooni (Union International de Tir) kongress. Laskeradadel sel päeval olid võimaldatud õhtupoolikul ainult vabapüssi matši harjutuslaskmised.

8. augustil peeti viimne ja rahvusvaheliselt vanim ning tähtsaim matš vabapüssist laskmises Argentiina rändkarikale. Matš algas kell 08.00 ja kestis (v. a. lõunavaheaeg kella 12.00—14.30) kuni kella 17.00-teni, mitme tuhande laskespordihuvilise juuresolekul. Eestistki oli selleks päevaks kohale sõitnud hulk huvimatkaajaid. Matšist võtsid osa Eesti, Soome, Šveitsi, Rootsi, Norra, Prantsuse, Saksa, Taani ja Läti meeskonnad, seega kokku 9 rahvust.

Võitis matši Eesti meeskond 5526 punktiga, püstitades uue maailmarekordi

Helsingis 1937. a.

Vabapüssi matsil Eesti laskurmeeskonna poolt võidetud auhinnad Ilves „Põhjakiit“ asub Riigiparkide puukooli aias, Tallinn, Vilmsi 55

Vabapüssi meeskonna matsi diplom MM-37 1.-võistlustel

V.-a.-o. Elmar Kivistik

2-kordne maailmameister vabapüssist laskmises: kolmest asendist 1124 punkti ja põlvelt-asendist 381 punkti, Helsingis 1937. a.

V.-a.-o. Kristjan Vilberg

Maailmameister laskmises (172 p.) sõjapüssist püsti-asendis Helsingis 1937. a.

Leitnant Nikolai Viru

Meie parim vabapüstoli las MM-37 vabapüstoli matšil saatas 533 punktiga 4. koha

Auhinnana omandas meeskond Argentiina rändkarika, Kultakeskus O/Y hõbekarika, Smk. 10.000.—, noore elusa ilvese ja kuldplaketid igale meeskonna liikmele.

Individuaalselt püstitas E. Kivistik kolmest asendist kokku 1124 punktiga uue maailmarekordi (senine rekord Zimmermannilt 1114 p. Stokholmis 1929. a.), omandades maailmameistri tiitli. Ka põlvelt-asendist tuli E. Kivistik I kohale 381 punktiga, omandades 2-se maailmameistri tiitli. Eriliselt tuleb alla kriipsutada, et Kivistik 1124 silmaga tervelt kaheksa silma võrra ületas oma parima koduradadel saadud treeningutulemuse. Omadus, millele rajasime oma töö Lvovi järele, tõestus ka siin.

Võistluste auhindade väljaandmine toimus 9. augustil:

- Maailmameistritele ja teistele esikohtadele tulnud laskureile suure pidulikusega Soome marssal C. G. Mannerheimi poolt Rahvusteatriis kell 18.00 võistluste lõppaktusel;
- ülejäänud auhindade väljaandmine oli kell 09.00—12.00 ajaloolises Rüütlihoones. Auhinnad Rüütlihoones anti välja rahvusmeeskondadelt volitatud esindajaile.

Kokku võttes meie laskurid Helsingis peetud 1937. a. MM laskevõistlustel:

— saavutasid:

- 1) maailmameistri tiitleid meeskonnale . . . . . — 6
- 2) maailmameistri tiitleid üksiklaskureile . . . . . — 4
- 3) püstitasid uusi maailmarekorde
  - a) meeskondade . . . . . — 3
  - b) üksiklaskurite . . . . . — 1
- 4) kordasid seniseid individuaalseid maailmarekorde . . . . . — 2

— omandasid:

Argentiina karika võitnud meeskond ja kol. J. Siir. Istuvad (vasakult): kol. J. Siir, maailmameister E. Kivistik ja maailmameister G. Lokotar (hoiavad Argentiina karikat); seisavad: A. Kukk, maailmameister H. Kivioja ja A. Liivik

1. auhindu:
  - a) meeskondadele:
    - rändauhind „Argentiina karikas“ . . . . . 1 tk.
    - jäävaid auhindu väärtasjadena . . . . . 20 „
    - rahalisi auhindu . . . . . kokku 27.000 Smk.
    - diplome . . . . . 7 tk.
  - b) individuaalseid auhindu väärtasjadena . . . . . 171 „
2. medaleid:
  - a) maailmameistri medaleid kullast . . . . . 4 „
  - b) „ „ hõbedast . . . . . 1 „
  - c) „ „ pronksist . . . . . 5 „
  - d) meistermedaleid:
    - kullatud . . . . . 49 „
    - hõbedast . . . . . 38 „
    - pronksist . . . . . 9 „
3. plakette matš-meeskondade liikmeile:
  - kullatud . . . . . 32 „
  - hõbedast . . . . . 10 „
  - pronksist . . . . . 13 „
4. diplome:
  - meeskondadele . . . . . 8 „
  - individuaalseid . . . . . 34 „
5. mälestusmedaleid:
  - kindralmajor O. Sternbeck, kullatud . . . . . 1 „
  - kolonel J. Siir, kolonel J. Raud, kol.-leitn. J. Lippus, kol.-leitn. A. Reio, plk. J. Jakobson, hõbedast . . . . . 5 „
  - laskurid, pronksist . . . . . 32 „

Auhinnad olid välja pandud kõigile vaatamiseks Tallinnas 12. — 24. 08. 37 „Kave“ äri vaateaknal.

See on arvukaim trofee hulk, mis Eesti rahvusmeeskonnad rahvusvahelistel võistlustel kunagi on saavutanud.

Meie laskurite suurvõit leidis ka väarikat hindamist Vabariigi XX aastapäeva puhul Riigihoidja poolt, kes annetas autasuna Helsingi MM laskevõistlustest osavõtnud rahvusmeeskonna juhtidele ja laskuritele riigi suure vapi miniatuurkujutusega kullast:

- kuldtaskukellad: juhtkonnast — kindralmajor O. Sternbeckile ja kolonel J. Siirile; laskureist leitn. A. Kukele, leitn. A. Liivikule, veltv. E. Kivistikule, veltv. K. Vilbergile, veltv. H. Kiviojale, veltv. G. Lokotarile ja kl.-plk. E. Rullile;
- kuldkäekellad: juhtkonnast — kolonel J. Raudile, kol.-leitn. J. Lipusele, kol.-leitn. A. Reiole, kl.-plk. J. Jakobsonile; laskureist — leitn. H. Silberile, veltv. E. Serenile, vao. V. Jaansonile, vao. L. Viljusele, kl. K. Jürgensile ja kl. E. Rikandile;
- hõbetsaskukellad: kapten K. Lomp'ile, kapten G. Padarile, kapten J. Kantile, leitn. N. Virule, leitn. A. Kriiskile, leitn. N. Baratašvilile, pol.-kom. leitn. A. Ottisaarele, pol.-kom. E. Sihvile, pol.-am. H. Siirmale, veltv.

Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner kõneleb Riigihoidja autasude ja MM-37 võistluste auhindade üleandmisel 22. 02. 38 Tallinnas Kaubandus-tööstuskoja saalis

H. Tombergile, veltv. J. Vilbergile, vao. A. Lenkile, vao. A. Tallile, veltv. Reinvaldile, vao. A. Jalakale, vao. E. Vilbertile, kl. K. Kübarale, kl. A. Tederile, kl. A. Tiimusele, EL asjaajajale nao. V. Raidile ja relvameister V. Pruulile.

Riigihoidja autasude üleandmine teostus 22. 02. 38. a. Tallinnas Kaubandus-tööstuskoja saalis. Ühes autasudega anti laskureile üle ka kõik nende poolt MM-37 laskevõistlustel omandatud auhinnad.

Riigihoidja autasud MM-37 Rahvusmeeskonna juhtidele ja laskureile andis üle Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner.

6. Laskurmeeskonna vastuvõtt Tallinnas

Jälginud meie laskurmeeskonna saavutusi Helsingis MM laskevõistlustel ajakirjanduse ja liidu esimehe kindralmajor O. Sternbecki raadioteadete kaudu ning neid hinnates Tallinn valmistas 10. augustil aurik „Aegna“ Soomest saabuvale laskurmeeskonnale suure üllatuse seni Eestis nähtamatult tormiliselt juubeldava vastuvõtu näol.

Terve Tallinn, eriti sadam, oli laskurite vastuvõtuks ehtinud end rahvuslippudesse, — linnas majad, sadamas laevad.

Kõigis riigi- ja omavalitsusasutustes, ärides, käitistes jne. seisis töö, et võimaldada ametnikel ja töölistel osa võtta laskurite vastuvõtust.

Aurik „Aegna“ saabumise ajaks oli Tallinna sadam sõna otseses mõttes rahvast täis kiilutud. Kes sadamasse ei mahtunud, need pidid leppima tänavaga.

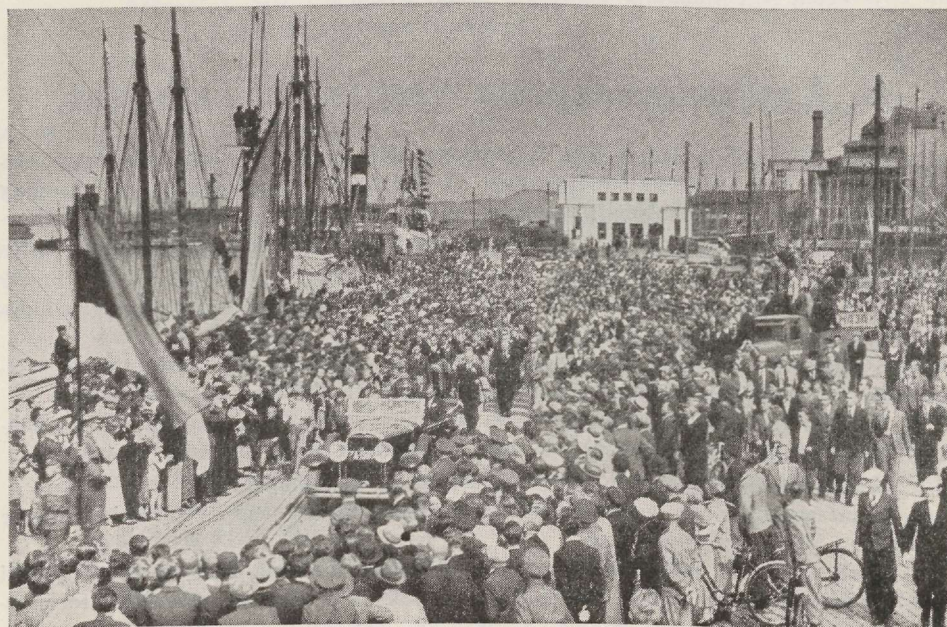
Vastuvõtt oli põhjalikult ette valmistatud ja kavakindel.

Esimesena tervitas laskurmeeskonda Tallinna reidile vastu sõitnud mereväe kahurpaat „Sulev“ 10 aupauguga.

Aurik „Aegna“ sissesõidul k/p „Sulevi“ saatel Tallinna sadama suust heisati lipp Sadama Valitsuse torni. Laeva lähenedes kaile orkestrid mängisid tervitusmarsse.

Sõjavägede Staabi ülem kindral N. Reek tervitab võidukaid laskureid vastuvõtul Tallinna sadamas

Pidulik rongkäik sadamas

*Saabuvate võidukate laskurite ootel sadamas
10. 08. 37*

Sadamasillale olid tulnud laskureid tervitama Sv. Staabi ülem kindralmajor N. Reek, teedeministri abi K. Jürgenson, Kaitseliidu ülem kindralmajor J. Orasmaa, Politsei Valitsuse direktor R. Veermaa ja palju teisi kõrgemaid sõjaväelasi ja ametnikke, Naiskodukaitse esindajad, laskurite omaksed jne. Kohal oli ka aukompanii. Tallinna Garnisoni ja Kalevi malevkonna orkestrid, filmijad ja fotomehed.

Ametlikke vastuvõtjaid piiras määratu inimhulk.

Laskurite astudes sadamakaile õnnitlesid neid esimestena Naiskodukaitse liikmed ja ehtisid laskurite rinda roosidega.

Sadamasillale rivistunud laskurmeeskonnale ütles tervitusi Sv. Staabi ülem kindralmajor N. Reek ja tegi ettepaneku kõigile hüüda laskureile kolmekordne „elagu“. Rahvahulgas pahvatas kestev tormiline „elagu“-hüüete laine. Orkestrid mängisid tušši.

„Elagu“-hüüete vaibudes EL esimees teedeminister kindralmajor O. Sternbeck tänas kõiki laskurite nimel liigutava ja hiilgava vastuvõtu eest, kinnitades, et las-

Kindral O. Sternbeck kõneleb Vabadusväljakul

Rahvusrõivais näitsik õnnitleb kolonel J. Siir'i

kurid saavad veel hoogsamalt kui seni jätkama tööd laskeoskuse arendamiseks, et kaitsta väärikalt Eesti nime rahvuste laskevõistlustel.

Jälle kõlas tormiline aplaus ja „elagu“-hüüded.

Sadamast liikus meeskond vastuvõtukava kohaselt pidulikus rongkäigus Merepuiestee, Pärnu maantee, Vabadusväljaku ja Harju tänava kaudu Ohvitseride Kesk-kogu Kasiinosse.

Rongkäigu kolonni moodustasid Tallinna Garnisoni ja Kalevi malevkonna orkestrid, EL esimehe kindralmajor O. Sternbeck'i auto, milles Argentiina karikat hoidsid maailmameistrid E. Kivistik ja G. Lokotar, laskurmeeskond kolonel J. Siiriga eesotsas, ametlikud vastuvõtjad, laskurite omaksed, ajakirjanikud jne.

Rongkäik peatus hetkeks Vabadusväljakul, kuna sinna olid kogunenud Tallinna Võimlemisinstituudist rahvusrõivais näitsikud laskureid tervitama ja neile omalt poolt roose annetama.

Tervitajaile ütles tänusõnu EL esimees kindralmajor O. Sternbeck.

Rongkäiku saatis sadamast kuni kasiinoni mitme tuhande pealine juubeldav rahvahulk lakkamatute „elagu“-hüüetega.

Oma haripunktini tõusis rahva juubeldus Raekoja väljakul laskurite jõudes Ohvitseride Kesk-kogu Kasiino lävele, kus kolonel J. Siir esitles rahvale laskureid-maailmameistreid.

Vaimustushoos tõsteti kolonel J. Siir ja maailmameistrid kätele.

Kasiinos laskurmeeskond esines Sv. Ülemjuhatajale kindral J. Laidonerile, kes MM-37 laskevõistlustel saavutatud hiilgavate võitude puhul tervitas meeskonna juhte ja laskureid Riigivanema, enda ja kõigi riigi kaitseorganisatsioonide nimel, soovides laskureile ka tulevikus niisama kindlalt edasi töötada ning ette valmistada noori jõude, kes suudaksid edaspidi kõrgel hoida Eesti riigi au maailma rahvustega võisteldes.

Sv. Ülemjuhataja tervituskõnele vastas EL esimees teedeminister kindralmajor O. Sternbeck, tänades laskurmeeskonnale osaks saanud suure austuse eest ja töötades 3000-liikmelise laskurite pere nimel, et laskureilt saavutatud võidud ja vastuvõtt Tallinnas suurendavad laskurite juhtide ja laskurite töötahet ja püüdu Eesti nime au sees hoidmiseks ja riigikaitsetöö abistamiseks.

Kõnede lõppedes lauldi vaimustatult riigihümni.

1937

Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner ja EL esimees kindral O. Sternbeck vestlevad vastuvõtul Ohvitseride Keskkogus

Pidulikul einel, millest võtsid osa Sv. Ülemjuhataja, siseminister K. Eenpalu, sõjaminister kindral P. Lill, Sv. Staabi ülem kindral N. Reek ja palju teisi kõrgemaid sõjaväelasi ja ametnikke, ajakirjanikke jne., vesteldi ja lauldi rahvuslikke laule ülevas meeleolus kuni õhtuni.

Einelt anti sv. laskureile teada ka Sv. Ülemjuhataja kink: kaks nädalat erakorralist puhkust. Teade võeti vastu kõigi koosviibijate poolt vägeva vaimustuse aplausiga.

Einelt lahutati ülevas meeleolus, kuid vaikselt, tehtud töö ja selle tunnustamise rõõm südames.

7. EL MM võistluse fondi tulud-kulud

Võistlusfondi tulude-kulude eelarve kinnitati liidu peakoosolekul 14. III 1937. a., mis oli tasakaalus Kr. 23.200.—.

Eelarve tulu-osa täitus üle ootuste hästi, tänu Vabariigi Valitsuse, Sõjaministeeriumi, Kaitseliidu, pankade, käitiste, äride ja kaaskodanike lahketele rahalistele toetustele ja annetustele.

Tulu-osa kujunes järgmiselt:

	laekus	eelarves
1. Vabariigi Valitsuselt Sõjaministeeriumi kaudu	Kr. 10.000.—	Kr. 10.000.—
2. Kaitseliidult	„ 1.000.—	„ 1.000.—
3. Toetused pankadelt, äridelt jne.	„ 2.310.—	„ 3.000.—
4. Rahaline korjandus	„ 4.058.74	„ 2.200.—
5. Ettenägemata tulud	„ 2.357.—	„ 91.41
6. EL välisvõistluste fondis 14. III 1937	„ 6.908.59	„ 6.908.59

Kokku Kr. 26.634.33 Kr. 23.200.—

Rahalise korjanduse läbiviimiseks moodustati EL juhatuse liikmete poolt erikomitee koosseisus: kindralmajor O. Sternbeck, dir. J. Sooman, kol. Engmaa, kol. A. Balder, plk. J. Jakobson, kol.-lt. A. Reio.

Kolonel J. Siir õhus

Komitee pidas ühe koosoleku.

Korjandust teostasid Tallinnas kol. J. Siir, kol. Engmaa, kol. A. Balder, dir. J. Sooman, plk. J. Jakobson, kol.-lt. A. Reio.

Kohtadel organiseerisid ja juhatasid korjandust komitee ülesandel:

- Tartus politseiprefekt V. Roovere,
- Valgas politseikomissar E. Kaljuver,
- Võrus sõjaväeringkonna ülem kolonel N. Triik,
- Petseris garnisoni ülem major J. Tooming,
- Pärnus ühistegelane hra J. Jakobson,
- Viljandis sõjaväeringkonna ülem kol. A. Saueselg,
- Paines Järva maleva pealik kol.-lt. R. Prees,
- Haapsalus sõjaväeringkonna ülem kolonel M. Tuisk,
- Tapal soomusrongide rügemendi ülem kolonel V. Koch,
- Rakveres sõjaväeringkonna ülem kolonel J. Vende,
- Narvas 1. jal. rüg. ülem kolonel V. Koern.

Võistlustele ettevalmistusega ja neist osavõtuga oli kulused:

	eelarves	tegelikult
1. Lõpptreening Narvas ja Tallinnas	Kr. 2.500.—	Kr. 2.079.84
2. Võistlusrelvade ja treeninguga seoses olevad kulud	„ 2.000.—	„ 2.052.43
3. Meeskonna sõit Tallinnast — Helsingi ja tagasi	„ 700.—	„ 548.54
4. Meeskonna riietus	„ 2.000.—	„ 532.50
5. Kink-auhind	„ 600.—	„ 600.—
6. Treeningu- ja võistluste maksud Helsingis	„ 4.000.—	„ 4.383.72
7. Meeskonna ülalpidamine Helsingis	„ 7.000.—	„ 6.848.45
8. Sõidud Helsingis	„ 900.—	„ —
9. Esindus- ja juhtkonna mitmesugused kulud	„ 2.500.—	„ 2.484.93
10. Ettenägemata kulud	„ 1.000.—	„ 997.42
	Kokku: Kr. 23.200.—	Kr. 20.527.83

Seega jäi võistlusfondi üle Kr. 6.106.45 tagavarakapitalina järgmisteks MM-39 laskevõistlusteks Šveitsis, Luzernis.

1937. a. maailmameistri laskevõistluste tulemusi

Helsingis 30. 07.—08. 08. 37.

I

Maailmameistri matsid

- A 1 vabapüss,
- B 1 sõjapüss,
- C 1 kal. 22 püss lamades,
- C 2 „ „ „ põlvelt,
- C 3 „ „ „ püsti,
- C 4 „ „ „ kolmest asendist,
- D 1 vabapüstol,
- E 1 automaatpüstol (olümpia kiirlaskmine).

A 1

XXXI Maailmameistri matš vabapüssist 08. 08. 37

Copa Argentina'le.

(D=300 m; 3×40 lasku, 6,5 tundi, I matš peeti 1897. a. Lyon'is, Prantsusmaal.)

RAHVUSED:

1. Eesti

E. Kivistik . .	88	90	86	89	353	96	92	97	96	381	97	98	99	96	390	1124
G. Lokotar . .	87	87	89	88	351	95	93	92	95	375	98	95	98	96	387	1113
H. Kivioja . .	88	85	88	87	348	94	94	92	91	371	93	97	96	95	381	1100
A. Kukkk . .	88	91	82	88	349	93	92	94	94	373	95	96	90	94	375	1097
A. Liivik . .	93	91	87	80	351	84	86	90	96	356	96	99	94	96	385	1092
					1752					1856				1918	5526	

2. Soome

O. Elo . . .	89	87	96	90	362	88	93	93	95	369	100	98	98	94	390	1121
E. Oksa . . .	88	84	83	90	345	94	92	91	90	367	98	95	99	99	391	1103
K. Leskinen .	88	82	90	86	346	95	97	94	94	380	83	97	97	95	372	1098
N. Wasenius .	85	84	84	92	345	91	91	94	92	368	98	96	91	95	380	1093
V. Miinalainen	85	85	83	84	337	89	94	90	86	359	94	97	96	95	382	1078
					1735					1843				1915	5493	

3. Šveits

K. Zimmermann	87	89	86	90	352	93	89	98	94	374	94	96	95	96	381	1107
O. Horber . .	84	92	83	88	347	91	98	91	94	374	95	97	95	98	385	1106
M. Ciocco . .	89	82	86	87	344	93	93	93	92	371	96	99	96	96	387	1102
E. Grünig . .	89	92	86	90	357	92	93	90	90	365	94	94	95	92	375	1097
A. Salzmann .	89	87	89	86	351	88	82	91	88	349	93	91	94	91	369	1069
					1751					1833				1897	5481	

4. Rootsi

O. Ericsson . .	88	93	86	85	352	91	92	89	95	367	97	95	94	93	379	1098
K. Johansson .	84	81	87	89	341	89	93	95	95	372	97	92	96	95	380	1093
B. Rönmark . .	84	84	85	82	335	93	93	96	95	377	96	95	94	92	377	1089
S. Dessle . . .	89	83	91	89	352	80	86	88	91	345	98	98	97	95	388	1085
T. Eriksson . .	85	82	85	89	341	86	95	78	91	350	95	95	96	95	381	1072
					1721					1811				1905	5437	

5. Norra

M. Amundsen .	91	85	90	84	350	91	88	88	95	362	97	96	90	95	378	1090
H. Kongsjorden	88	82	78	87	335	94	91	94	90	369	94	95	95	96	380	1084
W. Røgeberg .	87	82	81	87	337	92	89	95	93	369	93	93	91	95	372	1078
S. M. Vik . . .	84	85	78	81	328	89	91	90	88	358	90	85	91	98	364	1050
T. Skredegaard	88	79	74	83	324	85	84	90	82	341	93	93	93	97	376	1041
					1674					1799				1870	5343	

6. Prantsuse

L. Génot . .	84	87	89	83	343	90	94	93	88	365	90	97	92	91	370	1078
J. Mazoyer . .	84	86	86	84	340	88	91	84	92	355	92	91	95	91	369	1064
M. Bouchez . .	80	84	86	76	326	92	87	90	86	355	92	93	94	94	373	1054
M. Fitoussi . .	86	78	84	86	334	85	67	84	93	329	96	94	95	92	377	1040
R. Durand . .	71	83	88	82	324	91	88	87	79	345	92	94	91	93	370	1039
					1667					1749					1859	5275

7. Saksa

R. Sturm . .	81	84	87	87	339	87	88	91	85	351	93	92	94	89	368	1058
E. Spörer . .	78	86	85	78	327	78	88	92	86	344	95	91	96	97	379	1050
K. Steigelmann	85	86	89	84	344	86	88	80	85	339	92	94	85	90	361	1044
W. Gehmann . .	68	82	72	76	298	89	95	87	84	355	97	96	97	93	383	1036
H. Rauch . .	77	85	81	81	324	85	83	84	87	339	80	96	96	95	367	1030
					1632					1728					1858	5218

8. Taani

B. Christensen	79	81	84	86	330	89	84	90	89	352	91	91	94	94	370	1052
N. Bruun . .	79	86	80	75	320	91	89	92	88	360	92	94	89	89	364	1044
E. Jensen . .	85	83	74	69	311	88	90	93	85	356	91	93	97	95	376	1043
G. Staermose	82	85	80	83	330	82	87	75	86	330	92	94	87	92	365	1025
E. Lassen . .	78	81	69	79	307	85	86	90	87	348	93	88	94	93	368	1023
					1598					1746					1843	5187

9. Läti

J. Ozolins . .	76	70	73	81	300	80	75	81	90	326	88	90	85	91	354	980
R. Baumanis . .	68	74	79	77	298	82	74	81	86	323	89	90	88	84	351	972
N. Andrejevs	75	72	72	82	301	86	71	75	74	306	93	86	94	87	360	967
J. Misturs . .	74	75	69	71	289	85	80	72	80	317	94	88	86	92	360	966
O. Mednis . .	76	69	70	78	293	81	90	70	76	317	86	76	78	82	322	932
					1481					1589					1747	4817

Eesti meeskonnal

a) kolmes asendis

— 5526 punkti, I koht, maailmameistri tiitel, uus maailmarekord (senine rekord 5488 punkti Soomelt Roomas 1935. a.)

— auhinnad:

1. Copa Argentina (jäädvalt rändav).
2. Smk. 10.000.—.
3. Kultakeskus OY:n hõbekarikas.
4. Noor elus ilves.
5. Diploom.
6. Kullatud hõbeplaketid igale osavõtjale.

b) püsti-asendis:

— 1752 punkti, I koht, maailmameistri tiitel, uus maailmarekord (senine rekord 1743 punkti Šveitsilt 1931. a. Lvovis),

— auhind: Svenska Finlands Skytteförbund'i hõbevaas, diploom ja kullatud plaketid.

d) põlvelt-asendis:

— 1856 punkti, I koht, maailmameistri tiitel (maailmarekord 1866 punkti Soomelt Roomas 1935. a.),

— auhind: Jyväskylä linna hõbekann ja diploom ja kullatud plaketid.

e) lamades-asendis:

- 1918 punkti, I koht, maailmameistri tiitel (maailmarekord 1923 punkti Soomelt 1931. a. Lvovis),
- auhind: Lounais Suomen Osuusteurastamo hõbekarikas, diplom ja kul-
latud plaketid.

ÜKSIKLASKURID:

		pst.	plt.	lam.	kokku
1.	E. Kivistik . . . . . Eesti	353	381	390	1124
2.	O. Elo . . . . . Soome	362	369	390	1121
3.	G. Lokotar . . . . . Eesti	351	375	387	1113
4.	K. Zimmermann . . . . . Šveits	352	374	381	1107
5.	O. Horber . . . . . Šveits	347	374	385	1106
6.	E. Oksa . . . . . Soome	345	367	391	1103
7.	M. Ciocco . . . . . Šveits	344	371	387	1102
8.	H. Kivioja . . . . . Eesti	348	371	381	1100
9.	O. Ericsson . . . . . Rootsi	352	367	379	1098
10.	K. Leskinen . . . . . Soome	346	380	372	1098
11.	E. Grünig . . . . . Šveits	357	365	375	1097
12.	A. Kukk . . . . . Eesti	349	373	375	1097
13.	K. Johansson . . . . . Rootsi	341	372	380	1093
14.	N. Wasenius . . . . . Soome	345	368	380	1093
15.	A. Liivik . . . . . Eesti	351	356	385	1092
16.	M. Amundsen . . . . . Norra	350	362	378	1090
17.	B. Rönmark . . . . . Rootsi	335	377	377	1089
18.	S. Dessle . . . . . Rootsi	352	345	388	1085
19.	H. Kongsjorden . . . . . Norra	335	369	380	1084
20.	W. Rögeberg . . . . . Norra	337	369	372	1078

Eesti laskureil:

1. E. Kivistik

a) Kolmes asendis:

- 1124 punkti, I koht, uus maailmarekord (senine rekord 1114 punkti šveitslase Zimmermanni poolt 1929. a. Stokholmis) ja maailmameistri tiitel;
- auhinnad: maailmameistri kuldmedal ja diplom. Tasavallan Presi-
denti Kyösti Kallio hõbekarikas.

b) Püsti-asendis:

- 353 punkti, III koht;
- auhinnad: maailmameistri pronksmedal, Lentoasema 4. hõbekarikas ja diplom.

d) Põlvelt-asendis:

- 381 punkti, I koht (rootslase B. Rönmarki poolt Granadas 1933. a. püsti-
tatud senise maailmarekordi kordamine) ja maailmameistri tiitel;
- auhinnad: maailmameistri kuldmedal ja diplom, Sõjaväe pealiku
H. Östermanni hõbekarikas ja diplom.

- e) Lamades-asendis:
 — 390 punkti, II koht;
 — auhinnad: maailmameistri hõbemedal, direktor K. Ketomaa hõbe-
 karikas ja diploom.
2. G. Lokotar
- a) Kolmes asendis:
 — 1113 punkti, III koht;
 — auhinnad: maailmameistri pronksmedal, Lahti Varuskunna ohvitser-
 konna hõbekarikas ja diploom.
- b) Püsti-asendis:
 — 351 punkti;
 — auhinnad: kullatud hõbeplakett ja diploom.
- d) Põlvelt-asendis:
 — 375 punkti, IV koht;
 — auhind: Yhdistyneet Villatehtaat OY hõbealus.
- e) Lamades-asendis:
 — 387 punkti, V koht.
 — auhinnad: Jäppilä Suojeluskunna hõbekandik, kullatud hõbeplakett
 ja diploom.
3. H. Kivioja
- a) Kolmes asendis:
 — 1110 punkti, VIII koht;
 — auhinnad: mereväe hõbekarikas ja diploom.
4. A. Kukk
- a) Kolmes asendis:
 — 1097 punkti, XII koht;
 — auhind: Kosken SK hõbekarikas ja diploom.
5. A. Liivik
- a) Kolmes asendis:
 — 1092 punkti, XV koht;
 — auhind: Karstulan SK hõbekarikas ja diploom.

B 1

XVII Maailmameistri matš sõjapüssist 06. 08. 37

Sotamarsalkka Vapaaherra Mannerheimin Kultapokaali'le.

(D=300 m; 3×20 lasku, 10-lasuliste seeriade laskmiseks 15 m., I matš peeti 1911. a. Roomas.)

RAHVUSED:

1. Šveits

K. Zimmermann	78	80	158	95	90	185	95	90	185	528
O. Horber	84	78	162	86	92	178	88	93	181	521
E. Grünig	81	66	147	89	95	184	91	92	183	514
A. Salzmann	79	83	162	90	90	180	84	88	172	514
M. Ciocco	78	74	152	85	95	180	90	87	177	509
			781			907			898	2586

2. Soome

L. Kaarto	83	82	165	91	87	178	88	95	183	526
E. Ekman	87	77	164	92	80	172	96	91	187	523
K. Leskinen	85	79	164	87	84	171	92	95	187	522
L. Granbohm	74	84	158	86	85	171	89	96	185	514
V. Leskinen	74	85	159	83	82	165	86	88	174	498
			810			857			916	2583

3. Eesti

K. Jürgens	83	78	161	88	86	174	95	89	184	519
V. Jaanson	81	81	162	85	90	175	91	91	182	519
H. Silber	92	72	164	88	86	174	89	91	180	518
G. Lokotar	79	80	159	87	85	172	87	92	179	510
L. Viljus	75	83	158	86	88	174	83	89	172	504
			804			869			897	2570

4. Rootsi

O. Ericsson	77	80	157	90	88	178	93	92	185	520
K. Johansson	83	79	162	82	84	166	90	92	182	510
B. Rönmark	69	77	146	87	91	178	90	87	177	501
E. Trang	80	80	160	87	75	162	87	92	179	501
B. Zachrisson	63	81	144	86	85	171	90	91	181	496
			769			855			904	2528

5. Prantsuse

L. Génot	83	84	167	81	92	173	89	94	183	523
J. Mazoyer	83	82	165	85	81	166	92	87	179	510
A. Bonin	78	82	160	82	83	165	89	91	180	505
M. Fitoussi	79	82	161	81	81	162	90	87	177	500
R. Durand	68	60	128	82	82	164	91	93	184	476
			781			830			903	2514

6. Ungari										2494
7. Norra										2453
8. Saksa										2432
9. Poola										2393
10. Taani										2378

Eesti meeskonnal:

a) Kolmes asendis:

- 2570 punkti, III koht;
- auhinnad: Smk. 5000.—, Kuovola alevi hõbekarikas, diplom ja pronksplaketid osavõtjaile.

b) Püsti-asendis:

- 804 punkti, II koht;
- auhind: Leivonmäen Kunnan hõbekarikas ja hõbeplaketid osavõtjaile.

d) Põlvelt-asendis:

- 869 punkti, II koht;
- auhind: Rannasuurtükiväe ohvitserkonna hõbekarikas ja hõbeplaketid.

ÜKSIKLASKURID:

		pst.	plv.	lm.	kokku
1.	O. Elo . . . . . Soome	171	174	185	530
2.	K. Zimmermann . . . Šveits	158	185	185	528
3.	L. Kaarto . . . . . Soome	165	178	183	526
4.	L. Génot . . . . . Prantsuse	167	173	183	523 ^(60/60)
5.	E. Ekman . . . . . Soome	164	172	187	523 ^(60/59)
6.	K. Leskinen . . . . . Soome	164	171	187	522
7.	O. Horber . . . . . Šveits	162	178	181	521
8.	K. Vilberg . . . . . Eesti	172	170	178	520 ^(60/60)
9.	O. Ericsson . . . . . Rootsi	157	178	185	520 ^(60/59)
10.	V. Jaanson . . . . . Eesti	162	175	182	519 ^(15/10)
11.	K. Jürgens . . . . . Eesti	161	174	184	519 ^(13/10)
12.	H. Silber . . . . . Eesti	164	174	180	518 ^(60/60)
13.	N. Wasenius . . . . . Soome	164	177	177	518 ^(60/59 15/10 24/9)
14.	V. Elomaa . . . . . Soome	158	174	186	518 ^(60/59 15/10 23/9)
15.	L. Granbohm . . . . . Soome	158	171	185	514 ^(60/60 15/10)
16.	W. Rögeberg . . . . . Norra	160	172	182	514 ^(60/60 14/10)
17.	A. Salzmänn . . . . . Šveits	162	180	172	514 ^(60/60 12/10)
18.	E. Grünig . . . . . Šveits	147	184	183	514 ^(60/59)
19.	W. Gehmann . . . . . Saksa	160	171	181	512
20.	G. Lokotar . . . . . Eesti	159	172	179	510 ^(60/60 13/10)
21.	J. Mazoyer . . . . . Prantsuse	165	166	179	510 ^(60/60 12/10)
22.	K. Johansson . . . . . Rootsi	162	166	182	510 ^(60/59)
23.	M. Ciocco . . . . . Šveits	152	180	177	509
24.	M. Kaarto . . . . . Soome	152	182	174	508
25.	B. Zsótér . . . . . Ungari	158	167	182	507 ^(60/60)
26.	K. Liuhala . . . . . Soome	145	174	188	507 ^(60/59)
27.	E. Tammi . . . . . Soome	152	175	179	506 ^(60/59 16/10)
28.	R. Forsblom . . . . . Soome	156	174	176	506 ^(60/59 14/10)
29.	A. Bonin . . . . . Prantsuse	160	165	180	505
30.	L. Viljus . . . . . Eesti	158	174	172	504

Eesti laskureil:

a) Kolmes asendis:

1. K. Vilberg — 520 punkti, VIII koht;
auhind: The Society of Miniature Rifle Clubs of Great Britain hõbekarikas.
2. V. Jaanson — 519 punkti, X koht;
auhind: Coppa Cinzano ja pronksplakett.
3. K. Jürgens — 519 punkti, XI koht;
auhind: Dansk Skytte Unioni hõbevaas.
4. H. Silber — 518 punkti, XII koht;
auhind: The National Rifle Assoc. of America hõbepecker.
5. G. Lokotar — 510 punkti, XX koht;
auhind: Puumalan SK hõbetaldrik.
6. L. Viljus — 504 punkti, XXX koht;
auhind: Rääkkylän SK hõbekarikas.

b) Püsti-asendis:

1. K. Vilberg — $83+89=172$ punkti (kordas šveitslase Hartmani poolt 1929. a. Stokholmis püstitatud rekordi), I koht, maailmameistri tiitel; auhinnad: kullast meistrimedal, Lentoasema hõbekarikas ja diplom.
2. H. Silber — $92+72=164$ punkti, VII koht; auhind: Parikkalon SK hõbekarikas.
3. V. Jaanson — $81+81=162$ punkti, XIII koht; auhind: Punkaharju kogukonna hõbealus.

d) Põlvelt-asendis:

1. A. Jalak — 175 punkti, XIV koht; auhind: Hiitolan SK hõbealus.
2. A. Talli — 175 punkti, XV koht; auhind: Ylivieska SK hõbekapp.

C 1

VI Maailmameistri mats kal. 22 püssist Lamades-asend

(D — 50 m, 40 lasku, 5 laskurit, 1-ne mats peeti 1929. a. Stokholmis, Rootsis.)

RAHVUSED:

1. Ameerika Ühendriigid					
D. Carlson	100	98	98	100	396
Mrs. C. Woodring	99	97	98	99	393
W. Woodring	99	97	98	98	392
W. Schweitzer	99	98	99	96	392
T. Adams	99	95	95	95	384
					1957
2. Soome					
A. Ravila	100	98	99	99	396
T. Mänttari	100	99	97	97	393
V. Leskinen	98	97	100	96	391
T. Lausamo	99	97	94	98	388
S. Halonen	98	96	97	97	388
					1956
3. Eesti					
E. Seren	99	95	100	100	394
E. Kivistik	96	98	99	98	391
E. Rull	97	99	99	96	391
V. Jaanson	97	97	97	95	386
G. Lokotar	98	98	95	98	389
					1951

4. Rootsi

B. Rönmark	100	97	100	97	394
O. Ericsson	97	100	97	98	392
B. Swensson	97	98	96	97	388
T. Eriksson	99	97	98	90	384
K. A. Larsson	95	96	98	95	384
					1942

5. Norra

J. A. Hunes	99	99	98	97	393
W. Rögeberg	100	97	96	99	392
T. Skredegaard	97	97	96	98	388
M. Amundsen	98	97	96	95	386
H. Aasnaes	95	93	93	95	376
					1935

6. Prantsuse

J. Mazoyer	97	100	99	97	393
L. Génot	98	97	99	97	391
M. Fitoussi	97	96	95	97	385
M. Bonin	96	94	95	97	382
R. Durand	96	91	95	98	380
					1931

7. Saksa

J. Schulz	99	99	94	99	391
F. Mälzer	99	98	96	93	386
W. Gehmann	95	97	95	97	384
K. Steigelmann	91	98	96	97	382
W. Sekus	98	94	96	94	382
					1925

8. Leedu

V. Reivyitis	96	98	99	96	389
A. Karčiauskas	98	100	95	95	388
V. Nakutis	97	97	98	94	386
Br. Paliulionis	94	95	97	94	380
J. Guzulaitis	95	92	94	92	373
					1916

9. Ungari

A. v. Martiny	100	94	97	93	384
Z. v. Hradetzky	98	98	99	97	392
A. v. Simonfay	96	96	96	97	385
J. v. Lanyi	95	97	97	92	381
T. v. Tarits	95	95	89	94	373
					1915

10. Inglise

A. Staniforth	98	97	95	98	388
J. Hall	96	99	94	97	386
T. Walker	94	98	95	98	385
F. S. Morse	95	95	94	99	383
A. Traies	89	91	97	95	372
					1914

11. Poola

S. Stawarz	99	96	97	97	389
L. Zaturski	94	98	96	97	385
A. Stawarz	96	96	95	96	383
J. Borowski	95	93	97	93	378
A. Packla	97	91	89	93	370
					1905

12. Itaalia

U. Cantelli	98	95	99	95	387
D. Morelli	93	96	97	94	380
L. Nulli	98	93	95	94	380
M. Vitali	89	96	95	95	375
M. Zorzi	94	92	91	95	372
					1894

13. Taani

V. Andersén	95	96	97	97	385
O. Möller	97	96	95	96	384
P. Pedersen	92	97	97	98	384
V. Johansen	95	96	92	90	373
R. Holm	91	89	94	93	367
					1893

14. Läti

R. Cimdars	93	93	96	97	379
R. Baumanis	93	95	93	96	377
O. Mednis	88	94	94	91	367
Z. Butkus	91	91	92	92	366
J. Ozolins	86	90	90	93	359
					1848

Eesti meeskonnal 1951 punktiga III koht;

auhinnad: Smk 1.000.—, Sjundeå kogukonna hõbekarikas, diplom ja pronks-plaketid osavõtjaile.

ÜKSIKLASKURID:

1. A. Ravila	Soome	396	$36/10$ $4/9$ ($21/20$)
2. D. Carlson	USA	396	$36/10$ $4/9$ ($20/20$)
3. E. Seren	Eesti	394	$35/10$ $4/9$ $1/8$ ($20/20$)
4. B. Rönnmark	Rootsi	394	$35/10$ $4/9$ $1/8$ ($18/20$)
5. J. A. Hunes	Norra	393	$34/10$ $5/9$ $1/8$ ($16/20$)
6. Mrs. C. Woodring	USA	393	$33/10$ $7/9$ ($21/20$ 2—Bc)
7. J. Mazoyer	Prantsuse	393	$33/10$ $7/9$ ($21/20$ 0—Bc)
8. T. Mänttari	Soome	393	$33/10$ $7/9$ ($20/20$)
9. W. Woodring	USA	392	$33/10$ $6/9$ $1/8$ ($21/20$)
10. W. Schweitzer	USA	392	$33/10$ $6/9$ $1/8$ ($20/20$)

Eestilaskureil:

1. E. Seren $99+95+100+100=394$ punkti, III koht;
 auhinnad: — Tammisuon „Pummarien“ hõbevaas,
 — pronksmedal.

C 2

VI Maailmameistri mats kal. 22 püssist

Põlvelt-asend

(D — 50 m, 40 lasku, 5 laskurit, 1-ne mats peeti 1930. a. Antverpenis, Belgias.)

RAHVUSED:

1. Eesti					
H. Kivioja	95	97	96	97	385
G. Lokotar	95	96	97	97	385
A. Liivik	94	93	97	94	378
E. Rull	96	93	91	95	375
E. Kivistik	94	94	93	93	374
					1897
2. Šveits					
E. Tellenbach	98	95	98	94	385
K. Zimmermann	96	96	95	92	379
O. Horber	96	96	93	93	378
M. Ciocco	92	98	96	91	377
G. Eichelberger	89	94	86	95	364
					1883
3. Prantsuse					
J. Mazoyer	95	93	99	98	385
L. Génot	92	96	96	96	380
M. Bonin	92	95	94	93	374
M. Fitoussi	96	95	91	90	372
R. Durand	95	89	96	91	371
					1882

4. Soome

V. Leskinen	94	97	96	92	379
O. Herranen	95	93	96	93	377
K. Liuhala	92	92	97	94	375
A. Ravila	95	94	93	91	373
T. Mänttari	93	94	94	92	373
					1877

5. Rootsi

O. Ericsson	90	97	95	98	380
T. Eriksson	91	93	98	90	372
B. Rönmark	89	96	92	94	371
E. Koch	93	94	90	87	364
K. A. Larsson	90	93	84	93	360
					1847

6. Norra

W. Rögeberg	96	91	91	98	376
Th. Skredegaard	89	96	93	94	372
J. A. Hunes	99	89	93	87	368
H. Kongsjorden	95	92	94	85	366
M. Amundsen	87	91	91	91	360
					1842

7. Saksa

E. Hotopf	90	94	93	91	368
K. Steigelmann	85	98	89	95	367
R. Sturm	92	93	91	90	366
W. Gehmann	89	89	93	93	364
J. Rauch	84	92	93	89	358
					1823

8. Taani

Kr. Andersen	93	96	94	91	374
E. Kubstrup	90	91	91	89	361
P. J. Pedersen	94	89	86	91	360
B. Christensen	93	85	90	91	359
N. Bruun	86	85	89	95	355
					1809

9. Itaalia

L. Nulli	90	94	94	88	366
A. Bruni	91	89	95	85	360
G. Cane	86	93	91	90	360
L. Roberto	87	88	87	96	358
U. Cantelli	86	83	88	92	349
					1793

10. Poola

L. Zaturski	90	91	93	95	369
E. Rutecki	90	94	91	89	364
J. Wrzosek	87	89	91	89	356
A. Matuzsak	84	89	89	92	354
A. Stawarz	80	95	87	86	348
					1791

11. Leedu

V. Nakutis	92	94	92	94	372
B. Paliulionis	82	91	92	91	356
A. Tuménas	89	88	90	89	356
V. Reivytis	84	88	94	90	356
J. Guzulaitis	89	91	82	84	346
					1786

12. Läti

R. Cimdars	90	89	91	89	359
R. Baumanis	93	90	84	82	349
O. Mednis	80	90	88	87	345
J. Ozolins	88	84	85	80	337
Z. Butkus	87	79	80	81	327
					1717

13. Ameerika Ühendriigid

W. Schweitzer	91	92	93	92	368
W. Woodring	87	90	90	91	358
J. Adams	83	92	90	89	354
D. Carlson	82	92	88	91	353

Eesti meeskonnal 1897 punkti (rekord 1909 punkti Soomelt 1931. a. Lvovis), I koht,

maailmameistri tiitel,

auhinnad: Smk. 5.000.—, Lappeenranna linna hõbevaas ja kullatud plaketid osavõtjaile.

ÜSIKLASKURID:

1. H. Kivioja	Eesti	385	$(\frac{29}{10} \frac{9}{9})$
2. J. Mazoyer	Prantsuse	385	$\frac{27}{10} \frac{11}{9} \frac{2}{8} (\frac{15}{20})$
3. E. Tellenbach	Šveits	385	$\frac{27}{10} \frac{11}{9} \frac{2}{8} (\frac{12}{20})$
4. G. Lokotar	Eesti	385	$(\frac{26}{10} \frac{13}{9} \frac{1}{8})$
5. L. Génot	Prantsuse	380	$(\frac{23}{10})$
6. O. Ericsson	Rootsi	380	$(\frac{22}{10})$
7. V. Leskinen	Soome	379	$(\frac{21}{10})$
8. K. Zimmermann	Šveits	379	$(\frac{20}{10})$
9. A. Liivik	Eesti	378	$(\frac{21}{10} \frac{16}{9} \frac{7}{8})$
10. O. Horber	Šveits	378	$(\frac{21}{10} \frac{16}{9} \frac{3}{8})$

Eesti laskureil:

1. H. Kivioja $95 + 97 + 96 + 97 = 385$ punkti (rekord 389 punkti G. Lokotari poolt 1935. a. Roomas), I koht,
maailmameistri tiitel;
auhinnad: maailmameistri kuldmedal ja diploom, Oulunkylän kogukonna hõbekarikas.
2. G. Lokotar $95 + 96 + 97 + 97 = 385$ punkti, IV koht;
auhinnad: Karijoe Sk ja L-Spo:n hõbekulp ja diploom.
3. A. Liivik $94 + 93 + 97 + 94 = 378$ punkti, IX koht;
auhinnad: Säräisniemen SK hõbekandik ja diploom.

C 3

VI Maailmameistri matš kal. 22 püssist

Püsti-asend

(D — 50 m, 40 lasku, 5 laskurit, 1-ne matš peeti 1929. a. Stokholmis.)

RAHVUSED:

1. Eesti

A. Liivik	93	92	95	97	377
G. Lokotar	95	94	91	94	374
E. Rull	93	89	95	92	369
E. Kivistik	92	95	93	88	368
A. Kukkk	90	91	89	94	364
					1852

2. Šveits

E. Grünig	88	92	97	93	370
K. Zimmermann	94	93	90	93	370
J. Reich	90	95	90	94	369
O. Horber	92	91	93	91	367
A. Salzmann	86	94	91	93	364
					1840

3. Soome

V. Leskinen	97	97	94	91	379
O. Elo	93	92	97	92	374
N. Vasenius	90	92	97	92	371
K. Leskinen	93	87	89	87	356
T. Mänttari	89	87	87	90	353
					1833

4. Prantsuse

J. Mazoyer	95	97	94	94	380
M. Fitoussi	90	96	92	92	370
M. Bouchez	96	91	86	90	363
L. Génot	90	87	92	90	359
M. Bonin	79	90	90	92	351
					1823

5. Norra

W. Rögeberg	91	95	94	93	373
H. Kongsjorden	93	90	95	91	369
M. Amundsen	91	85	93	92	361
H. Aasnaes	91	89	92	88	360
Th. Skredegaard	83	88	93	88	352
					1815

6. Saksa

K. Steigelmann	89	91	97	94	371
R. Sturm	93	89	92	95	369
E. L. Spörer	90	91	94	91	366
J. Frankenhauser	91	90	90	91	362
L. Olszok	83	88	87	88	346
					1814

7. Rootsi

O. Ericsson	90	92	96	95	373
T. Eriksson	96	86	94	92	368
S. Dessle	89	93	89	91	362
E. Kock	91	85	92	86	354
B. Rönmark	88	91	86	88	353
					1810

8. Taani

P. J. Petersen	94	92	92	90	368
E. Sætter-Lassen	90	90	88	93	361
A. V. Johansen	93	89	89	87	358
Chr. Andersen	92	90	83	90	355
H. Rasmussen	87	92	84	91	354
					1796

9. Itaalia

L. Nulli	91	88	91	89	359
U. Cantelli	90	84	93	91	358
G. Cané	89	91	84	90	354
C. Varetto	89	86	90	87	352
N. Borelli	82	84	84	88	338
					1761

10. Poola

E. Rutecki	92	91	92	85	360
M. Jurek	87	87	89	84	347
J. Borowski	86	93	82	83	344
A. Matuszak	84	77	94	85	340
J. Wrzosek	81	82	89	84	336
					1727

11. Leedu

B. Paliulionis	85	89	88	85	347
V. Reivyttis	86	87	86	88	347
A. Janusonis	89	84	91	80	344
J. Guzulaitis	89	88	82	83	342
A. Tumenas	80	81	82	87	330
					1710

12. Läti

O. Mednis	84	93	91	89	357
Z. Butkus	79	92	81	82	334
R. Cimdars	75	83	89	86	333
R. Baumanis	82	81	85	84	332
Z. Osolins	82	75	81	90	328
					1684

Eesti meeskonnal 1852 punktiga I koht,

maailmameistri tiitel ja uus maailmarekord

(senine rekord 1813 punktiga Soome poolt 1935. a. Roomas);

auhinnad: Smk. 5.000.—, Kymenlaakson Ampujapiirin hõbekarikas, diplom ja kullatud plaketid osavõtjaile.

ÜKSIKLASKURID:

1. J. Mazoyer	Prantsuse	380	maailmameister
2. V. Leskinen	Soome	379	
3. A. Liivik	Eesti	377	
4. O. Elo	Soome	374	(²⁴ / ₁₀)
5. G. Lokotar	Eesti	374	(¹⁹ / ₁₀)
6. O. Ericsson	Rootsi	373	(¹⁸ / ₁₀)
7. W. Rögeberg	Norra	373	(¹⁷ / ₁₀)
8. K. Steigelmann	Saksa	371	(¹⁸ / ₁₀)
9. N. Wasenius	Soome	371	(¹⁷ / ₁₀)
10. E. Grünig	Šveits	370	(²¹ / ₁₀)

Eesti laskureil:

A. Liivik $93 + 92 + 95 + 97 = 377$ punkti, III koht,
auhinnad: Seinäjoen SK ja L-Spo:n hõbekarikas, maailmameistri pronks-
medal ja diplom.

G. Lokotar $95 + 94 + 91 + 94 = 374$ punkti, V koht,
auhinnad: Impilahden SK hõbekarikas ja diplom.

C 4

I Maailmameistri matš kal. 22 püssist

Individuaalne kolmes asendis

(D — 50 m, à 40 lasku püsti-, põlvelt ja lamades-asendeist, matši lasketulemustena loeti eriasendite tulemused, matš peeti 1937. a. esmakordselt.)

		pst.	plv.	lam.	kokku	
1. J. Mazoyer	Prantsuse	380	385	393	1158	maailmameister
2. V. Leskinen	Soome	379	379	391	1149	
3. G. Lokotar	Eesti	374	385	386	1145	(⁷³ / ₁₀)
4. O. Ericsson	Rootsi	373	380	392	1145	(⁷² / ₁₀)
5. W. Rögeberg	Norra	373	376	392	1141	
6. E. Rull	Eesti	369	375	391	1135	
7. E. Kivistik	Eesti	368	374	391	1133	
8. L. Génot	Prantsuse	359	380	391	1130	
9. M. Fitoussi	Prantsuse	370	372	385	1127	
10. T. Eriksson	Rootsi	368	372	384	1124	

Eesti laskureil:

- G. Lokotar 1145 punktiga III koht;
auhinnad: meistrimedal pronksist, Vasa Skyddskårsdistrikt'i hõbekarikas.
- E. Rull 1135 punktiga VI koht,
auhind: Heinjoen SK hõbealus.
- E. Kivistik 1133 punktiga VII koht;
auhind: hõbekulp.

D 1

XXVIII Maailmameistri matš vabapüstolist 06. 08. 37

(D — 50 m, laske 60, aega laskmiseks ühes proovilaskmisega 210 minutit; laskureid 5;

1-ne matš peeti 1900. a. Pariisis.)

RAHVUSED:

1. Šveits

V. Büchi	93	86	92	89	93	88	541
H. Gämperli	91	89	92	86	85	90	533
E. Flückiger	82	91	89	87	93	88	530
J. Crivelli	85	82	92	87	91	89	526
W. Schaffner	89	83	84	89	87	88	520

2650

2. Soome							
A. Nuora	89	96	88	84	91	81	529
J. Rintanen	85	90	85	89	90	90	529
K. Lahti	85	87	87	91	84	91	525
T. Vartiovaara	83	91	88	87	86	89	524
K. Suokontu	89	87	87	85	88	82	518
							2625
3. Rootsi							
T. Ullman	91	91	96	93	93	91	555
H. Meuller	89	86	90	90	84	86	525
G. v. Rooth	85	83	88	85	88	90	519
B. Gustafsson	88	90	85	86	80	83	512
G. Bergström	88	83	82	86	90	82	511
							2622
4. Prantsuse							
J. Mazoyer	89	86	89	91	90	90	535
M. Bonin	86	91	89	87	87	85	525
Martinez de Hoz	75	86	92	86	89	91	519
J. Louis	86	86	84	88	86	86	516
R. Koch	77	83	88	85	86	92	511
							2606
5. Eesti							
N. Viru	88	87	93	90	90	85	533
A. Kukkk	91	90	89	83	88	88	529
G. Padar	88	87	88	87	87	86	523
E. Sihv	83	86	83	91	88	91	522
H. Siirma	75	82	84	87	86	83	497
							2604
6. Ungari							
A. v. Balogh	91	84	92	87	86	93	533
S. v. Tölgyessy	92	85	92	89	81	89	528
B. v. Zsótér	86	84	88	83	88	87	516
L. v. Vadnay	82	91	80	92	83	85	513
Z. v. Hradetzky	80	83	85	83	85	89	505
							2595
7. Saksa							
P. Wehner	87	79	95	93	91	88	533
E. Krempel	92	87	84	85	86	85	519
Fr. Krempel	81	85	83	90	88	88	515
E. Martin	82	88	88	84	86	84	512
W. Lang	72	84	78	86	88	87	495
							2574

8. Poola

W. Egermayer	85	87	88	88	89	86	523
E. Rutecki	86	87	82	90	90	83	518
M. Jurek	80	88	89	88	83	87	515
J. Wrzosek	83	89	89	86	80	86	513
B. Novicki	88	87	81	79	80	89	504
							2573

9. Itaalia

B. Capone	85	83	88	83	92	85	516
G. Boriani	79	84	86	83	87	86	505
U. Pistolesi	79	84	84	87	88	83	505
S. Margotti	86	79	81	88	85	85	504
A. Cannata	85	79	81	78	89	90	502
							2532

10. Taani

J. Lehrmann	85	91	82	90	89	84	521
C. Möller	86	82	85	85	81	85	504
G. Münter	79	84	89	82	83	85	502
A. Boll	83	84	81	78	87	77	490
Chr. Jensen	74	77	79	75	83	80	468
							2485

Eesti meeskonnal 2604 punktiga V koht;

auhinnad: Smk. 1000.—, Suomen Turkistehdas OY hõbekarikas.

ÜKSIKLASKURID:

1. T. Ullman	Rootsi	555	(uus maailmarekord, endine 547 p. Ullmanilt 1935. a. Roomas) maailmameister.
2. W. Büchi	Šveits	541	
3. J. Mazoyer	Prantsuse	535	
4. N. Viru	Eesti	533	^(60/60)
5. A. v. Balogh	Ungari	533	^(60/59)
6. H. Gämperli	Šveits	533	^(60/58)
7. P. Wehner	Saksa	533	^(59/59)
8. E. Flückiger	Šveits	530	
9. A. Nuora	Soome	529	^(60/60)
10. J. Rintanen	Soome	529	^(60/59 18/10)
11. A. Kuk	Eesti	529	^(60/59 16/10)
12. S. v. Tölgyessy	Ungari	528	
13. J. Crivelli	Šveits	526	
14. M. Bonin	Prantsuse	525	^(60/60 13/10 27/9)
15. K. Lahti	Soome	525	^(60/60 13/10 22/9)
16. H. Meuller	Rootsi	525	^(60/59)
17. T. Vartiovaara	Soome	524	
18. W. Egermayer	Poola	523	^(60/59)
19. G. Padar	Eesti	523	^(60/58)
20. E. Sihv	Eesti	522	

Eesti laskureil:

- N. Viru 533 punktiga IV koht,
 auhind: Rannasuurtükiväe 2. rügemendi hõbekarikas.
- A. Kukk 529 punktiga XI koht,
 auhind: Saari Suojeluskunna hõbekarikas.
- G. Padar 523 punktiga XIX koht,
 auhind: Voinvienti-osuusliike Valio hõbealus,
- E. Sihv 522 punktiga XX koht,
 auhind: Virolahti SK klaasvaas.

E 1

III Maailmameistri matš olümpia kiirlaskmises automaatpüstolist 06. 08. 37

(D — 25 m 6 olümpia püstkaju, 8 sek., 6 sek. ja 4 sek. à 3 6-lasulist seeriat, tabamata kaju annab 8, 6 või 4 miinuspunkti sellejärele, millises seerias kujud jäid tabamata; 1-ne matš peeti 1931. a. Lvovis.)

RAHVUSED:

1. Soome	3 + 7 + 16 + 18 + 23 =	67 miinuspunkti
2. Leedu	2 + 9 + 20 + 25 + 35 =	91 „
3. Saksa	4 + 6 + 27 + 29 + 31 =	97 „
4. Rootsi	10 + 12 + 15 + 30 + 33 =	100 „
5. Norra	17 + 19 + 21 + 24 + 28 =	109 „
6. Itaalia	5 + 11 + 34 + 41 + 46 =	137 „
7. Läti	1 + 32 + 38 + 42 + 44 =	157 „
8. Eesti	13 + 22 + 40 + 43 + 50 =	168 „
9. Poola	39 + 45 + 49 + 51 + 52 =	236 „

Eesti meeskonnal 168 punktiga VIII koht.

ÜSIKLASKURID:

1. K. Klava	Läti	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$) maailmameister
2. P. Giedrimas	Leedu	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$)
3. E. Ljungqvist	Soome	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{5}{3}$)
4. C. v. Oyen	Saksa	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$)
5. W. Boninsegni	Itaalia	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$)
6. P. Jasper	Saksa	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{5}{3}$)
7. S. Seteri	Soome	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{5}{3}$)
8. L. v. Vadnay	Ungari	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{4}{3}$ $\frac{6}{3}$)
9. K. Sruoga	Leedu	54 — 0	($\frac{6}{3}$ $\frac{4}{3}$ $\frac{5}{3}$)
10. T. Ullman	Rootsi	54 — 0	($\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$)
11. M. Borriello	Itaalia	54 — 0	($\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$)
12. O. Mirovsky	Rootsi	54 — 0	($\frac{5}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{6}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{5}{3}$ $\frac{4}{3}$)

13. E. Kivistik	Eesti	54 — 0	(⁵ / ₃ ⁶ / ₃ ⁵ / ₃)
14. J. Louis	Prantsuse	54 — 0	(⁵ / ₃ ⁵ / ₃)
15. E. Danielson	Rootsi	54 — 0	(⁶ / ₃ ⁴ / ₃)
16. V. Elo	Soome	54 — 0	(⁴ / ₃)
17. I. Roll	Norra	53 — 4	(⁶ / ₃ ⁶ / ₃ ⁵ / ₃ ⁶ / ₃)
18. J. Rintanen	Soome	53 — 4	(⁶ / ₃ ⁶ / ₃ ⁵ / ₃ ⁵ / ₃)
19. Hans Aasnaes	Norra	53 — 4	(⁶ / ₃ ⁵ / ₃)
20. A. Mazeikis	Leedu	53 — 4	(⁵ / ₃ ⁵ / ₃)

Eesti laskureil:

E. Kivistik 54 — 0 punktiga XIII koht;
 auhind: Lentoasema 3 hõbealus.

II

Meeskondade erivõistlused

B 2. Sõjapüssist 20-ne lasu võistlus lamades D—300 m.

C 10. Väikekal.-püssist 40-ne lasu võistlus lamades D—100 m.

B 2

Sõjapüssist 20-ne lasu võistlus lamades,

president P. E. Svinhufvudi auhinnale.

(D—300 m; meeskondade arv piiramata; auhind parimale välismaa meeskonnale.)

MEESKONNAD:

1. Soome meeskond (Mikkelin) . . . . . 550 punkti
(E. Tammi, V. Sokka ja E. Luukkonen)
  2. Ungari meeskond . . . . . 545 „
(J. Jarmay, T. v. Taritz ja v. Hradetzky)
võitis Ukko Pekka auhinna
  3. Poola meeskond . . . . . 544 „
(A. Pachla, A. Matuszak ja J. Borowski)
  4. Eesti V meeskond . . . . . 544 „
(H. Silber, 183 p.; G. Lokotar, 198 p. ja K. Vilberg 172 p.)
Auhind: Jääkeri pataljoni 4. hõbevaas
  5. Prantsuse I meeskond . . . . . 543 „
(Genot, Fitoussi ja Mazoyer)
  6. Soome meeskond (Varkauden) . . . . . 539 „
  7. Eesti I meeskond . . . . . 537 „
(V. Jaanson, 184 p.; A. Talli, 174 p. ja L. Viljus, 179 p.)
Auhind: Hämeenlinna Maalaiskunta hõbekarikas
  8. Soome meeskond (Vasa) . . . . . 536 „
  9. Soome meeskond (Au. L. Kuopio) . . . . . 536 „
  10. Šveitsi I meeskond . . . . . 536 „
  11. Soome meeskond (Salo — Uskela) . . . . . 535 „
  12. Eesti IV meeskond . . . . . 535 „
(K. Jürgens, 183 p.; A. Teder, 179 p. ja K. Kübar, 173 p.)
Auhind: Arvi Kallion Kullasepäniükkeen hõbekarikas
- *
- Eesti III meeskond . . . . . 527 „
(J. Vilberg, A. Jalak ja K. Lomp)
Auhind: 1 ülemääriline auhind Aitolahti kogukonna
hõbepeeker
  - Eesti II meeskond . . . . . 520 „
(A. Lenk, E. Vilbert ja A. Reinvald)
Auhind: 6. ülemääriline auhind Haapasaaren MSK klaasvaas
  - Eesti VI meeskond . . . . . 512 „
(E. Rull, F. Vaher ja E. Kivistik)
Auhind: 10. ülemääriline auhind Virolahden MSK klaasvaas

ÜKSIKLASKURID:

1. E. Luukkonen	Soome	97	95	192 punkti
2. E. Nordlund	"	97	93	190 "
3. G. Lokotar	Eesti	94	95	189 "
Auhind: Ekenäsi linna hõbekandik; pronksmedal.				
4. A. Koskelo	Soome	95	91	186 "
5. V. Leppälax	"	89	97	186 "
6. V. Elomaa	"	93	92	185 "
7. A. Laine	"	91	93	184 "
8. V. Rögeberg	Norra	93	91	184 "
9. T. v. Taritz	Ungari	97	87	184 "
10. B. Rönmark	Rootsi	90	94	184 "
11. J. Vaahtera	Soome	94	90	184 "
12. J. Wrzosek	Poola	89	95	184 "
13. V. Jaanson	Eesti	91	93	184 "
Auhind: Oravais skyddskår'i hõbekarikas.				
14. J. Borowski	Poola	94	90	184 "
15. H. Silber	Eesti	90	93	183 "
Auhind: Mikkelin Pitäjän SK hõbetaldrik.				
16. J. Rhyner	Šveits	92	91	183 "
17. E. Karlsson	Soome	93	90	183 "
18. A. Bonin	Prantsuse	93	90	183 "
19. K. Jürgens	Eesti	90	93	183 "
Auhind: Ülistaron SK ja L-Spo hõbepeeker.				
20. Br. Christ	Šveits	90	92	182 "
21. Fr. Björk	Soome	90	92	182 "
22. L. Samuelsson	"	88	94	182 "
23. T. Marrasmaa	"	91	91	182 "
24. A. Pachla	Poola	91	91	182 "
25. H. Saarnijoki	Soome	90	92	182 "
26. M. Fitoussi	Prantsuse	94	88	182 "
27. A. Yli-Paunu	Soome	90	92	182 "
28. V. Halonen	"	92	89	181 "
29. T. Vuolle	"	87	94	181 "
30. L. Génot	Prantsuse	91	90	181 "
31. M. Vaselius	Soome	89	92	181 "
32. B. Zsotter	Ungari	88	93	181 "
33. V. Lindquist	Soome	90	91	181 "
34. N. Larsen	Taani	96	85	181 "
35. Z. Hradetzky	Ungari	92	89	181 "
36. G. Johansson	Soome	87	94	181 "
37. R. Hagelin	"	88	93	181 "
38. Y. Helle	"	91	90	181 "
39. E. Tammi	"	89	92	181 "
40. A. Reivinen	"	86	94	180 "

C 10

Väikekaliiberpüssist 40-ne lasu võistlus lamades.

(D—100 m; meeskonnas 3 laskurit; meeskondade arv piiramatult.)

MEESKONNAD:

1. Eesti V		
(E. Rull 398, E. Rikand 396, A. Liivik 396)	1190	punkti
Auhind: Etelähämeen Suojeluskunta piiri kristallvaas.		
2. USA I (Schweitzer, Carlsson, W. B. Woodring)	1186	„
3. Eesti II		
(K. Vilberg 395, J. Vilberg 394, E. Vilbert 390)	1179	„
Auhind: R. Ruth O. Y. hõbekarikas.		
4. Rootsi I	1178	„
5. USA II	1178	„
6. Rootsi III	1177	„
7. Soome II	1171	„
8. Inglise I	1169	„
9. Eesti III		
(A. Lenk 380, A. Jalak 394 ja A. Reinvald 392)	1169	„
Auhind: Porlammin Sk hõbekarikas.		
10. Rootsi II	1167	„
11. Inglise II	1166	„
12. Eesti I		
(K. Lomp 389, E. Seren 394 ja V. Jaanson 391)	1165	„
13. Soome	1164	„
14. Saksa I	1162	„
15. Soome	1161	„
— Eesti IV		
(G. Lokotar 386, H. Tomberg 385, K. Kübar 380)	1151	„

ÜKSIKLASKURID:

1. E. Rull	Eesti	398	punkti
Auhind: 1. Rannasuurtükiväerüü, hõbekapp ja kullatud hõbeplakett.			
2. W. Woodring	USA	398	„
3. E. Rikand	Eesti	396	„
Auhind: Noormarkku kogukonna tinaserviis ja kullatud hõbeplakett.			
4. A. Liivik	Eesti	396	„
Auhind: Pyhtää kogukonna hõbekarikas ja kullatud hõbeplakett.			
5. K. Vilberg	Eesti	395	„
Auhind: Pohjois-Pohjanmaan sotilaslääni hõbekarikas ja pronksplakett.			

6. T. Walker	Inglise	395 punkti
7. Mrs. Woodring	USA	395 "
8. T. Eriksson	Rootsi	394 "
9. W. P. Schweitzer	USA	394 "
10. D. Carlson	USA	394 "
11. E. Seren	Eesti	394 "
Auhind: Kuusamon Suojeluskunta hõbekarikas.		
12. J. Vilberg	Eesti	394 "
Auhind: Siikaisten Sk hõbekarikas ja pronksplakett.		
13. A. Jalak	Eesti	394 "
Auhind: Jämsän Sk hõbekarikas.		
14. B. Swensson	Rootsi	394 "
15. F. V. Kahrs	USA	394 "
16. E. Oila	Soome	393 "
17. B. Rönmark	Rootsi	393 "
18. Y. Pyrhönen	Soome	393 "
19. E. Auvinen	Soome	393 "
20. J. Schulz	Saksa	393 "
21. E. Hotopf	Saksa	392 "
22. A. Reinvald	Eesti	392 "
Auhind: Borga Bryygeri hõbealus.		
23. K. A. Larsson	Rootsi	392 "
24. A. Ravila	Soome	392 "
25. E. Kock	Rootsi	391 "
26. N. Fitoussi	Prantsuse	391 "
27. S. Blomqvist	Soome	391 "
28. F. Morse	Inglise	391 "
29. O. Ericsson	Rootsi	391 "
30. V. Jaanson	Eesti	391 "
Auhind: Suursaaren MSK klaasvaas.		
— E. Vilbert	Eesti	390 "
Auhind: pronksplakett.		

III

Meistrimedali, seeriade ja muud individuaalvõistlused

A. Vabapüss.

- A 2 30-ne lasu võistlus
- A 3 meistrimedali võistlus
- A 4 seeriade võistlus.

B. Sõjapüss.

- B 3 meistrimedali võistlus
- B 4 seeriade võistlus
- B 5 meistrimedali võistlus
kiirlaskmises lamades
- B 6 kolme asendi kiirlaskmine
- B 7 seeriade võistlus lamades
kiirlaskmises.

C. Väikekaliiberpüss.

- C 5 meistrimedali võistlus lamades
- C 6 meistrimedali võistlus põlvelt
- C 7 meistrimedali võistlus püsti
- C 8 seeriade võistlus, D 50 m,
kolmest asendist
- C 11 seeriade võistlus, D 100 m,
lamades.

D. Vabapüstol.

- D 2 30-ne lasu võistlus
- D 3 meistrimedali võistlus
- D 4 seeriade võistlus.

E. Automaatpüstol.

- E 2 duellvõistlus
- E 3 seeriade võistlus.

F. Sõjapüstol.

- F 1 meistrimedali võistlus duellis
- F 2 punktilaskmine
- F 3 duelliseeriade võistlus
- F 4 punktilaskmise seeriade võistlus

A. Vabapüss

A 2. 30-ne lasu võistlus

(D—300 m, püsti, põlvelt ja lamades à 10 lasku.)

- A. Kukk — 89, 93, 96 = 278 punkti, V koht;
a u h i n d : 2 Erillisen Rannikkotyökistöpatteristo hõbekarikas.
- H. Kivioja — 85, 94, 96 = 275 punkti, VIII koht;
a u h i n d : Pohjois-Savon Sk Piiriesikunna hõbekapp.
- A. Liivik — 86, 89, 99 = 274 punkti, XIII koht;
a u h i n d : Helsingin Komennuskomppania hõbekandik.
- E. Rull — 83, 93, 94 = 270 punkti, XIX koht;
a u h i n d : Nykarleby, Nykarleby lkm. ja Jeppo skyddskåri hõbe-
vaas.
- G. Lokotar — 79, 92, 97 = 268 punkti, XXV koht;
a u h i n d : Perttelin Sk hõbeküünlajalad (2).
- H. Tomberg — 79, 94, 95 = 268 punkti, XXVII koht;
a u h i n d : Oripää Sk hõbekarikas.

A 3. Meistrimedali võistlus

(D—300 m, püsti, põlvelt ja lamades à 20 lasku.)

- A. Kukk — 183, 188, 192 = 563 punkti, I koht, kullatud medal;
a u h i n d : Huoltopataljoona hõbekarikas.
- J. Vilberg — 178, 185, 193 = 556 punkti, V koht, kullatud medal;
a u h i n d : Kiuruveden Manttaalikunta hõbevaas.
- E. Kivistik — 173, 182, 199 = 554 punkti, VI koht, kullatud medal;
a u h i n d : Uusikaupunki hõbekarikas.
- G. Lokotar — 179, 180, 195 = 554 punkti, VII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Muonio kogukonna hõbekarikas.
- H. Kivioja — 175, 179, 190 = 544 punkti, XX koht, kullatud medal;
a u h i n d : Sõjaministeeriumi hõbetaldrik.
- E. Rull — 163, 182, 196 = 541 punkti, XXVIII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Lokallahden Sk hõbekarikas.
- H. Tomberg — 531 punkti, kuldmedal.
- A. Liivik — 532 punkti, hõbemedal.
- E. Rikand — 528 punkti, hõbemedal.
- K. Jürgens — 496 punkti, pronksmedal.

A 4. Seeriavõistlus

(D—300 m, 5-lasulised seeriad, seeriade arv piiramata, arvestatud püsti, põlvelt ja lamades kaks parimat seeriat.)

- E. Rull — 94, 98, 99 = 291 punkti, II koht;
a u h i n d : Kymintehtaitten Sk hõbekarikas.
- E. Kivistik — 93, 98, 100 = 291 punkti, III koht;
a u h i n d : TR. Aliupseerikerho hõbekarikas.

- G. Lokotar — 94, 97, 99 = 290 punkti, IV koht;
a u h i n d : Saarijärven Sk hõbekarikas
- H. Tomberg — 93, 95, 97 = 285 punkti, X koht;
a u h i n d : Kiikalan Sk hõbekarikas.
- E. Rikand — 92, 95, 98 = 285 punkti, XI koht;
a u h i n d : Ilomantsin Sk hõbekarikas.
- J. Vilberg — 90, 96, 98 = 284 punkti, XVIII koht;
a u h i n d : Joroisten Sk hõbekarikas.
- A. Kukk — 91, 94, 97 = 282 punkti, XXI koht;
a u h i n d : Savijoen Sk ja L-Spo 1 tos. hõbelusikaid.
- H. Kivioja — 88, 95, 98 = 281 punkti, XXVI koht;
a u h i n d : Orimattilan Villatehdas O/Y hõbekarikas.
- A. Lenk — 89, 91, 99 = 279 punkti, XXIX koht;
a u h i n d : Suojeluskuntalaisten Urheiluliike O/Y hõbekandik.

B. Sõjapüss

B 3. Meistrimedali võistlus

(D—300 m, püsti, põlvelt ja lamades à 20 lasku.)

- H. Silber — 165, 172, 189 = 526, IV koht, kullatud medal;
a u h i n d : Lievestuoreen Sk hõbekarikas.
- G. Lokotar — 168, 165, 191 = 524, VII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Virolahti kogukonna hõbekarikas.
- V. Jaanson — 157, 167, 187 = 511 (²²/₉), XV koht, kullatud medal;
a u h i n d : Pöytyän Sk hõbekarikas.
- E. Vilbert — 156, 174, 181 = 511 (²²/₉), XVI koht, kullatud medal;
a u h i n d : Kuusjärven Sk hõbekarikas.
- L. Viljus — 152, 173, 185 = 510, XVII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Uuraisten Sk hõbekarikas
- K. Jürgens — 161, 167, 180 = 508, XX koht, kullatud medal;
a u h i n d : Kurkijoen kohturingkonna kantselei 6 puuviljanuga
- A. Reinvald — 149, 179, 173 = 501, XXXI koht, kullatud medal;
a u h i n d : Restoran „Kapellet“ hõbealus.
- K. Kübar — 156, 163, 180 = 499, XXXVI koht, kullatud medal;
a u h i n d : Restoran „Royal'i“ hõbekandik.
- A. Talli — — 497, kullatud medal.
- A. Jalak — — 491, kullatud medal.
- A. Teder — — 483, hõbemedal.
- K. Vilberg — — 481, hõbemedal.
- J. Vilberg — — 477/50, hõbemedal.
- K. Lomp — — 476/52, hõbemedal.
- F. Vaher — — 474/53, hõbemedal.
- A. Lenk — — 479/49, pronksmedal.

B 4. Seeriavõistlus

(D—300 m, seeriad 5-lasulised, seeriade arv piiramata, arvestatud püsti, põlvelt ja lamades kaks parimat seeriat.)

- K. Jürgens — 91, 91, 94 = 276, III koht;
a u h i n d : Rautu kogukonna hõbekarikas.
- V. Jaanson — 88, 90, 97 = 275, IV koht;
a u h i n d : Lentoasema 2. hõbekandik.
- H. Silber — 85, 93, 96 = 274, V koht;
a u h i n d : Isonkyrön Metsästys ja Ampumseura hõbekarikas.
- A. Reinvald — 85, 94, 94 = 273, VI koht;
a u h i n d : Käkisalmen Maalaiskunta hõbekarikas.
- L. Viljus — 86, 92, 94 = 272, VIII koht;
a u h i n d : Lentoasema 6. hõbekarikas.
- K. Lomp — 88, 89, 92 = 269, XIV koht;
a u h i n d : Puolangan Sk hõbekarikas.
- A. Jalak — 84, 90, 93 = 267, XIX koht;
a u h i n d : Kello Osakeyhtiö hõbekarikas.
- E. Vilbert — 85, 86, 94 = 265, XXII koht;
a u h i n d : Uomaan Sk hõbekarikas.
- A. Teder — 84, 87, 94 = 265, XXIII koht;
a u h i n d : Annalan Saha Oy. hõberaguulusikas.
- A. Talli — 81, 88, 96 = 265, XXVI koht;
a u h i n d : Bertha Heitman Lohja, hõberaguulusikas.
- K. Kübar — 84, 86, 94 = 264, XXVIII koht;
a u h i n d : Uuraan Sk hõbealus.
- G. Lokotar — 88, 87, 88 = 263, XXX koht;
a u h i n d : Inon Sk hõbealus.

B 5. Meistrimedali võistlus kiirlaskmises lamades

(D—150 m, märk — Soome peakuju ringidega; 20 lasku; 10 lasku lastakse kiirseeriana 2 minuti jooksul ja 10 lasku näpsavalt, iga lask 5 sek. jooksul.)

- K. Kübar — 96, 98 = 194, IV koht, kullatud medal;
a u h i n d : Flotille de Sous-marins hõbekarikas.
- A. Jalak — 97, 97 = 194, V koht, kullatud medal;
a u h i n d : Jalasjärven Sk ja L-Spo hõbeküünlajalg
- V. Jaanson — 98, 96 = 194, VII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Kuopion Mik. Sk hõbekarikas.
- H. Silber — 96, 95 = 191, XVII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Kiukaisten Sk hõbenoad.
- A. Talli — 96, 94 = 190, XXII koht, kullatud medal;
a u h i n d : Keravan Puhelin O/Y hõbekarikas.
- A. Teder — — 186, hõbemedal.
- A. Lenk — — 186, hõbemedal.
- K. Lomp — — 186, hõbemedal.
- K. Jürgens — — 183, hõbemedal.
- A. Reinvald — — 181, hõbemedal.

B 6. Kolme asendi kiirlaskmine

(D—150 m, märk — soome peakuju ringmärk; 10 lasku, 2 püsti, 3 põlvelt ja 5 lamades, aega laskmiseks 3 min.)

- L. Viljus — 96, II koht, auhind: Savon Jääkärirykmentti hõbeküünlajalg.
V. Jaanson — 95, V koht, auhind: Haapajärve kogukonna hõbekarikas.
K. Lomp — 93, XIV koht, auhind: Keravan Puuseppätehdas hõbealus.
K. Kübar — 93, XVII koht, auhind: Korpo Marinskyddskär'i hõbekarikas.
A. Teder — 93, XIX koht, auhind: Rauman SK 6 hõbelusikat.
K. Jürgens — 91, XXIV koht, auhind: Hufvudstadsbladet'i hõbetaldrik.

B 7. Seeriavõistlus lamades kiirlaskmises

(D—150 m, 5-lasulised seeriad piiramatul arvul, arvestatud kaks paremat kiir- ja näpsseeriat.)

kiirsari: näpsuari:

- A. Jalak — 100 100 = 200, II koht;
auhind: Hangö linna hõbekarikas.
H. Silber — 100 99 = 199, III koht;
auhind: Oulu reservohvits. klubi hõbekarikas.
V. Jaanson — 99 99 = 198, IV koht;
auhind: Pohjois Savon Sk hõbekarikas.
A. Teder — 99 95 = 194, XIII koht;
auhind: Korttesjärven Sk ja L-Spo hõbekulp.
K. Kübar — 97 97 = 194, XVI koht;
auhind: Järvenpää Sk. hõbekarikas.
A. Talli — 97 96 = 193, XX koht;
auhind: Lumivaara kogukonna tinavaas.
K. Lomp — 97 95 = 192, XXIV koht;
auhind: Kuusjoen Sk hõbekarikas.
A. Reinvald — 98 93 = 191, XXXIV koht;
auhind: Haapamäen Sk hõbekarikas.

C. Väikekaliiberpüss

C 5. Meistrimedali võistlus lamades.

(D—50 m, 8 × 5 lasku.)

- E. Rikand — 399 punkti, II koht, kullatud medal;
auhind: Kadetikooli hõbevaas.
G. Lokotar — 399 punkti, III koht, kullatud medal;
auhind: Uusimaa dragunirügemendi hõbekarikas.
A. Talli — 397 punkti, XI koht, kullatud medal;
auhind: Soanlahti Sk hõbekarikas.

E. Vilbert	—	396 punkti, XII koht, kullatud medal; a u h i n d : Peräseinäjõe kogukonna hõbekarikas
E. Seren	—	394 punkti, kullatud medal.
K. Kübar	—	394 punkti, kullatud medal.
A. Liivik	—	393 punkti, kullatud medal.
A. Jalak	—	392 punkti, kullatud medal.
E. Rull	—	392 punkti, kullatud medal.
A. Reinvald	—	392 punkti, kullatud medal.
H. Kivioja	—	391 punkti, hõbemedal.
V. Jaanson	—	390 punkti, hõbemedal.
H. Tomberg	—	390 punkti, hõbemedal.
J. Vilberg	—	390 punkti, hõbemedal.
E. Mälgi	—	389 punkti, hõbemedal.
F. Vaher	—	389 punkti, hõbemedal.
A. Lenk	—	389 punkti, hõbemedal.
K. Lomp	—	388 punkti, hõbemedal.
K. Vilberg	—	388 punkti, hõbemedal.
E. Kivistik	—	388 punkti, hõbemedal.

C 6. Meistrimedali võistlus põlvelt

(D—50 m, 8 × 5 lasku.)

H. Kivioja	—	388 punkti, II koht, kullatud medal; a u h i n d : Lahti Sk. hõbekarikas.
G. Lokotar	—	387 punkti, IV koht, kullatud medal; a u h i n d : Alahärmä Sk hõbekarikas.
E. Kivistik	—	387 punkti, V koht, kullatud medal; a u h i n d : karusvaip.
K. Kübar	—	385 punkti, VII koht, kullatud medal; a u h i n d : Lappajärvi Sk L-Spo tinakarikas.
A. Reinvald	—	385 punkti, VIII koht, kullatud medal; a u h i n d : Aitolahti Sk hõbekarikas.
E. Vilbert	—	385 punkti, IX koht, kullatud medal; a u h i n d : Pälkäne kogukonna hõbekarikas.
A. Lenk	—	384 punkti, X koht, hõbemedal; a u h i n d : Kiteen Sk hõbekarikas.
A. Jalak	—	384 punkti, XI koht, hõbemedal; a u h i n d : Pälkäne Sk hõbekarikas.
E. Rull	—	384 punkti, XII koht, hõbemedal; a u h i n d : Kuhmoisten Sk hõbekarikas.
K. Vilberg	—	382 punkti, XX koht, hõbemedal; a u h i n d : Inkeröisten Sk klaasvaas.
E. Seren	—	382 punkti, hõbemedal.
A. Liivik	—	378 punkti, pronksmedal.
H. Tomberg	—	378 punkti, pronksmedal.
K. Jürgens	—	376 punkti, pronksmedal.
V. Jaanson	—	375 punkti, pronksmedal.

C 7. Meistrimedali võistlus püsti

(D—50 m, 8 × 5 lasku.)

- K. Kübar — 373 punkti, IV koht, kullatud medal;
a u h i n d : Littoisten Sk hõbekarikas.
- E. Seren — 369 punkti, IX koht, kullatud medal;
a u h i n d : Suodenniemi Sk hõbekarikas.
- G. Lokotar — 369 punkti, X koht, kullatud medal;
a u h i n d : Lehtimäe Sk ja L-Spo hõbekarikas.
- E. Rikand — 364 punkti, hõbemedal.
- E. Rull — 364 punkti, hõbemedal.
- E. Kivistik — 361 punkti, hõbemedal.
- H. Tomberg — 361 punkti, hõbemedal.
- A. Liivik — 360 punkti, hõbemedal.
- A. Lenk — 360 punkti, hõbemedal.
- A. Reinvald — 359 punkti, hõbemedal.
- H. Kivioja — 357 punkti, hõbemedal.
- A. Kukk — 356 punkti, hõbemedal.

C 8. Seeriavõistlus

(D—50 m, kolmest asendist piiramatul arvul 5-lasulisi seeriaid; igas asendis on arvestatud 4 parimat seeriat.)

- K. Kübar — 587 punkti, IX koht;
a u h i n d : Kalvola Sk hõbekarikas.
- E. Rull — 585 punkti, X koht;
a u h i n d : Myllykoski Osuuskauppa r. 1. hõbekarikas.
- G. Lokotar — 582 punkti, XIII koht;
a u h i n d : Tarvasjoe Sk ja L-Svärd hõbevaas.
- K. Vilberg — 581 punkti, XV koht;
a u h i n d : Tampereen ringkonna ohvitseride hõbekarikas.
- R. Reinvald — 580 punkti, XVI koht;
a u h i n d : Anala kogukonna hõbealus.
- E. Seren — 578 punkti, XIX koht;
a u h i n d : Säräisnieme kogukonnavalitsuse hõbealus.

C 11. Seeriavõistlus

(D—100 m, märk — 50 m püstoli ringmärk; lamades piiramatul arvul 5-lasulisi seeriaid, arvestatud on 4 parimat seeriat.)

- E. Seren — 200 punkti, II koht;
a u h i n d : Helsingin Autokompani hõbekarikas.
- E. Vilbert — 200 punkti, VII koht;
a u h i n d : O. Y. Suomen Sotilaspukimo hõbekarikas.
- K. Lomp — 200 punkti, VIII koht;
a u h i n d : Ruskeala kogukonna hõbekarikas.
- E. Rikand — 200 punkti, IX koht;
a u h i n d : Kullasepp K. Lind'i hõbekarikas.
- A. Liivik — 199 punkti, XIV koht;
a u h i n d : Lappeenranna Sk hõbealus.

- A. Lenk — 198 punkti, XVII koht;
a u h i n d : O/Y E. M. Nordqvist A/B hõbealus.
- J. Vilberg — 198 punkti, XVIII koht;
a u h i n d : Vuoksenranna Sk hõbealus.
- V. Jaanson — 198 punkti, XX koht;
a u h i n d : Jaala Sk klaasvaas.

D. Vabapüstol

D 2. 30-ne lasu võistlus

(D—50 m, ringidega normaal püstoli märk.)

- E. Sihv — 264 punkti, XII koht;
a u h i n d : Voinvienti osuusliike Valio hõbetaldrik.
- N. Viru — 261 punkti, XVI koht;
a u h i n d : Voinvienti osuusliike Valio hõbealus.

D 3. Meistrimedali võistlus

(D—50 m, ringidega normaal püstoli märk, laske 60.)

- A. Kukk — 540 punkti, VI koht, kullatud medal;
a u h i n d : Teisko Sk hõbekarikas.
- E. Sihv — 529 punkti, kullatud medal.
- N. Viru — 526 punkti, kullatud medal.
- H. Siirma — 524 punkti, kullatud medal.
- J. Kant — 520 punkti, kullatud medal.
- N. Baratašvili — 505 punkti, hõbemedal.
- G. Padar — 505 punkti, hõbemedal.

D 4. Seeriavõistlus

(D—50 m, ringidega normaal püstoli märk; 5-lasulised seeriad; seeriade arv piiramatu; arvestatud on 6 parimat seeriat.)

- E. Sihv — 283 punkti, VI koht;
a u h i n d : V. Luhtaselt hõbekarikas.

E. Automaatpüstol

E 2. Duellvõistlus

(D—25 m, 10-ringiline must püstkuju; 30 lasku 6 seeriaga; laskmiseks ilmub märk 3 sek.)

- G. Padar — 292 punkti, XIV koht;
a u h i n d : Liha- ja Leikeleliike hõbekarikas.
- A. Kriisk — 291 punkti, XVI koht;
a u h i n d : Tuusniemen Sk hõbekapp.
- A. Tiimus — 291 punkti, XVII koht;
a u h i n d : Metsämaan Sk 12 hõbelusikat.

E 3. Seeriavõistlus

(D—25 m, 6 olümpia kuju, lastakse piiramatul arvul kolm 6-lasulist seeriat 8 sek., 6 sek., 4 sek. jooksul; arvestatud on parimad seeriad.)

- E. Kivistik — 18 — 23, XIX koht;
a u h i n d : Sibbo Skyddskår'i savist vaas.

F. Sõjapüstol

F 1. Meistrimedali võistlus duellis

(D—25 m; ringidega 5 musta püstkuju; 30 lasku 6-es seerias à 5 lasku; seeria lasud 3 sek.)

- A. Tiimus — 292 punkti, II koht, kullatud medal;
a u h i n d : Leppävirran Sk 36 teraslusikat.
A. Kriisk — 290 punkti, IV koht, kullatud medal;
a u h i n d : Korian Ampujain hõbekarikas.
P. Sulev — 287 punkti, XV koht, kullatud medal;
a u h i n d : Guldsmed Osk. Lindroos hõbetaldrik.
E. Sihv — 286 punkti, XXI koht, hõbemedal;
a u h i n d : Cadenius ja Grahn AB hõbetaldrik.
N. Baratašvili — 281 punkti, XXXIII koht, hõbemedal;
a u h i n d : Riihimäki kristallvaas.
A. Kukk — 279 punkti, hõbemedal.
J. Kant — 274 punkti, pronksmedal.
G. Padar — 269 punkti, pronksmedal.

F 2. Punktilaskmine

(D—25 m, 10-ringiline normaal püstoli märk, 30 lasku 6 seerias à 5 lasku; seeria laskmise aeg 7 min.)

- G. Padar — 281 punkti, X koht;
a u h i n d : Malax Skyddskår'i hõbekarikas.
E. Sihv — 280 punkti, XIII koht;
a u h i n d : Saeveskiomaniku, A. Tammilehto, Järvenpää hõbekarikas.
H. Siirma — 279 punkti, XVII koht;
a u h i n d : Uusi Kultaseppä OY hõbealus.
N. Viru — 278 punkti, XXI koht;
a u h i n d : Kokemäe kogukonna volikogu hõbekarikas.
A. Jalak — 278 punkti, XXII koht;
a u h i n d : Heino ja Lindroth'i hõbepecker.
A. Kukk — 276 punkti, XXXII koht;
a u h i n d : Hotelli Helsinki OY hõbekarikas.
A. Tiimus — 276 punkti, XXXIII koht;
a u h i n d : Helsingi Suomalaisen Säästöpankki hõbealus.

- J. Kant — 275 punkti, XXXV koht;
 a u h i n d : Olavi Aikalo hõbekarikas.
- A. Ottisaar — 275 punkti, XXXVII koht;
 a u h i n d : Uusi Kultaseppä OY hõbetatud alus.

F 3. Duell-seeriade võistlus

(D—25 m, ringidega musti püstkujusid 5 tk., 30 lasku 6 seerias, à 5 lasku;
 seeria laskmise aeg 3 sek., arvestatud on 6 parimat seeriat.)

- P. Sulev — 300 punkti, II koht;
 a u h i n d : SV OY fotoaparaat.
- A. Kriisk — 298 punkti, VI koht;
 a u h i n d : Ikaaliste alevi tinakarikas.
- N. Baratašvili — 297 punkti, VII koht;
 a u h i n d : suusad.
- A. Tiimus — 293 punkti, XVIII koht;
 a u h i n d : Carlton Hotelli hõbetaldrik.
- G. Padar — 293 punkti, XIX koht;
 a u h i n d : Helsingin Suomolaisen Säästöpankki hõbealus.

F 4. Punktilaskmise seeriade võistlus

(D—25 m; 10-ringiline normaal märk püstolile; 5-lasulisi seeriaid piirama arvul; arvestatud on 6 parimat seeriat.)

- G. Padar — 293 punkti, II koht;
 a u h i n d : Suonenjoen Sk hõbekapp.
- N. Viru — 291 punkti, V koht;
 a u h i n d : A. Krupp Ag hõbekarikas.
- A. Kukk — 290 punkti, VII koht;
 a u h i n d : Ag A. Krupp hõbekarikas.
- J. Kant — 288 punkti, XIV koht;
 a u h i n d : Restoran Savoy hõbevaas.
- A. Kriisk — 288 punkti, XVIII koht;
 a u h i n d : A. B. Julius Tallberg OY hõbealus.

Tabel
Helsingi MM-37 laskevõistlustel omandatud
individuaal-auhindadele

		MM kuldmedalid	MM hõbemedalid	MM pronksmedalid	Auhindu väärtsjaades	Kullatud hõbemedalid	Hõbemedalid	Pronksmedalid	Kullatud plaketid	Hõbeplaketid	Pronksplaketid	Diploomid	MM võistluste mälestusplaketid pronksist	K o k k u
1	E. Kivistik	2	1	1	10	2	2	—	6	—	1	8	1	33
2	K. Vilberg	1	—	—	5	—	3	—	—	—	1	1	1	11
3	H. Kivioja	1	—	—	6	2	2	—	5	—	—	6	1	24
4	G. Lokotar	—	—	2	17	5	—	1	6	2	2	6	1	41
5	A. Liivik	—	—	1	6	1	2	1	7	—	—	6	1	24
6	E. Rull	—	—	—	7	2	2	—	3	—	1	2	1	17
7	A. Kukk	—	—	—	8	2	2	—	5	—	—	5	1	22
8	V. Jaanson	—	—	—	10	2	1	1	—	2	2	—	1	18
9	H. Silber	—	—	—	7	2	—	—	—	2	1	—	1	12
10	E. Seren	—	—	1	5	2	1	—	—	—	1	—	1	10
11	E. Rikand	—	—	—	4	1	2	—	1	—	—	—	1	8
12	L. Viljus	—	—	—	4	1	—	—	—	2	1	—	1	8
13	K. Jürgens	—	—	—	5	1	1	2	—	2	1	—	1	12
14	K. Kübar	—	—	—	8	5	—	—	—	—	—	—	1	13
15	A. Reinvald	—	—	—	6	3	2	—	—	—	—	—	1	11
16	A. Jalak	—	—	—	7	3	1	—	—	—	—	—	1	11
17	A. Talli	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	1	8
18	A. Lenk	—	—	—	3	—	4	1	—	—	—	—	1	8
19	E. Vilbert	—	—	—	5	3	—	—	—	—	1	—	1	9
20	J. Vilberg	—	—	—	4	1	2	—	—	—	1	—	1	8
21	E. Sihv	—	—	—	5	1	1	—	—	—	—	—	1	7
22	G. Padar	—	—	—	5	—	1	1	—	—	—	—	1	7
23	K. Lomp	—	—	—	4	—	3	—	—	—	—	—	1	7
24	H. Tomberg	—	—	—	2	1	2	1	—	—	—	—	1	6
25	N. Viru	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	1	5
26	A. Kriisk	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	1	5
27	A. Tiimus	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	5
28	A. Teder	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	1	5
29	N. Baratašvili	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	1	4
30	J. Kant	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	1	4
31	P. Sulev	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	3
32	H. Siirma	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	2
33	A. Ottisaar	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Uldse	4	1	5	171	49	38	9	32	10	13	34	32	399

Ja nüüd?

I

Helsingi tulemused ja Helsingist kaasatoodud auhindadekogu nagu ei vajakski enam kommentaare ega ka pealkirja asetatud küsimuse ülesseadmist.

Ja siiski...

Me oleksime kindlasti valel teel, kui me Helsingi võitude puhul satuksime liigsesse võidujoovastusse ja hakkaksime arvama, et me oleme nüüd ikka tõesti maailma suurim laskurrahvas ja et meie laskurid on jõudnud tasemeni, mis kõikidele teistele on kättesaamatu.

Maailmas on palju suuri laskurite liite sadade tuhandete liikmetega, kellede hulgas kahtlemata on palju väga häid ja andekaid laskureid. Relvastuse ja laske-moona omaduste parandamise kallal töötab maailmas palju väga tarku päid, kellede käsutuses on suuri tehnilisi katsetamise ja täideviimise võimalusi. Pinevat tööd osatakse mujalgi teha. Oleks meeletus juba nüüd end hooplevalt kuulutada maailma parimaks. Muidugi on meie tahe püsida võidetud positsioonil ja veel juuregi võita uusi positsioone. Kuid me peame ka täiesti teadlikud olema sellest, et meid väga hästi ka võita võiakse, peame valmis olema eht-spordimehelikult esimestena õnne soovima veel paremale. Võidud ei tohi meile pähe minna, vaid need peavad meid viima niisama teravale eneskriitikale kui kaotusedki.

Seda enam, et meie võimete kohta väljaspoolgi on üles seatud rida küsimusi:

„Kas ei ole Eesti liig kiiresti, oma laskespordile küllalt laia ja sügavat vundamenti rajamata, jõudnud praeguste hülgetulemusteni?“

„Kas ei ole need tulemused lihtsa „käsutustreeningu“ vili? Kui see on nii, siis ei või selline töö kuigi kaua kesta ja Eesti „hegemoonial“ peab olema varsti lõpp.“

„Kas Eesti saavutused ei ole ehk lihtsalt õletuli, mis põleb küll kõrgelt, kuid kustub kiiresti?“

„Kas ei ole Eesti tulemused saavutatud sellise närvesööva treeninguga, et samsuguse töö jätkamisel praegused tippmehed on varsti läbi põlenud? Ja kui selle juures laskespordi üldine vundament on nõrk, kas ei lange siis Eesti juba lähemal ajal jälle tagasi sinna, kust ta tuli — tundmatusse?“

Umbes niisugused on need küsimärgid, mida lõppakordiks asetatakse igale poole, kus meie Helsingi võitudest juttu tehakse.

Meie võidud ühelt poolt ja need küsimärgid teiselt poolt kohustavad.

1931. aastal antud töotuse oleme vähimalt 50%-liselt täitnud. Kuuest kindlaks-kujunenud vanamatšist oleme võitnud kolm: kaks väikekaliibrimatši ja vabapüssi-matši. Neil matšidel oleme püstitanud maailmarekorde ja löönud niihästi šveits-

lasi kui ka viimaste vahepealseid võitjaid — soomlasi. See saavutus on aga veelgi nagu poolik. Veel oleme all sõjapüssiga, vabapüstoliga ja osalt isegi väikekaliibriga.

Tuleb lüüa täieliselt.

Ja tuleb lüüa šveitslasi nende endi maapinnal — Luzernis.

Lõppeks tuleb tõestada, et meie võitudes ei ole tegemist õletulega või kitsapiirilise sundtreeninguga, vaid et laskmises on kasvamas meie võimsaim rahvusport.

Alles selle programmi täitmisel võime lugeda oma 1931. aasta töotuse täidetuks.

Me teame, et see ei ole hõlpus. Kõigepealt — me ei ole enam ainult atakeerijad. Me peame ka võidetud positsioone kaitsma, ja see on juba palju raskem. Maailmameistri tiitel näib olevat koorem, mida ei ole kerge kanda. Me nägime, kuidas Helsingis kokku varisesid Rooma võitjad Miinalainen ja Durand. Esimene — Rooma meister 1111 silmaga — saavutas Helsingis ainult 1078 silma. Teine — väikekaliibri rekordimees Roomas — korjas Helsingis lamades-asendis kokku ainult vaevased 380 silma... Ning ei tohi unustada, et nii Šveits kui ka Soome püüavad kõigest jõust tõestada, et meie Helsingi saavutused olid vaid „õletuli“. Ei tohi unustada ka seda, et Ühendriikide esindaja andis Helsingi kongressil lubaduse, et Ühendriigid Luzernis kõigist matšidest osa võtavad ja et mõningate tunnuste järgi Rootsi ja Norra suudavad senisest pakkuda palju tugevamat konkurentsi.

Lõppeks on hiljuti Saksamaalt saabunud teated, et seal sakslastele omase suure põhjalikkusega on asutud pinevale tööle, et juba lähemal jõukatsumisel kätte võita suurriigile sobivat positsiooni.

Et selles konkurentsis mitte läbi põleda, selleks peame oma ettevalmistuse töökava aegsasti kindlaks määrama. Töökava saab aga ainult siis olla otstarbekohane ja õige, kui see on rajatud olukorra põhjalikule analüüsile, oma puuduste ja vastase võimete täielisele äratundmisele. Niisugusele analüüsile tahamegi pühendada eelseisvad read.

II

Üksikute aladest võtame esmalt vaatluse alla **sõjapüssimatši**.

Selle esiletõstmiseks on mitu põhjust.

Sõjapüssimatš on sellest saadik, kui piiramata osavõtuga individuaalvõistluse kõrval seati ka ette kindlaks määratud meeskondade võistlus, eriti aga suure Mannerheimi-pokaali rändamapanemisest saadik, muutunud tähtsaimaks matšiks vabapüssimatši kõrval. Väga võimalik, et ta tulevikus viimase isegi varju jätab niihästi lugupidamise kui ka osavõtu suhtes. Juba nüüdki on osavõtt sõjapüssimatšist palju elavam kui osavõtt vabapüssimatšist.

Piiramata osavõtu võimalus individuaalmatšist teeb just sõjapüssimatši selleks alaks, kus algajaid, suurvõistluse pingega ja olukorraga veel kodunemata võistlejaid, kõige parem on välja koolitada osavõtuks tulevastest vastutavatest meeskonnamatšidest.

Sõjapüss on olemas kõigil liidu liikmeil ja ka veel liidust väljaspool olevail sõjaväe ning kaitseliidu laskureil. Seega sõjapüssi võimalikult laialdane harrastamine kodus loob kõige laima baasi laskesportile ja võimaldab kõige paremini uute talentide avastamist ning vanadele matšimeestele noore juurekasvu soetamist.

Lõppeks on sõjapüssimatš praegu veel napilt kaotatud ala ja tublil ründamisel võime selle matši tulevikus kahtlemata ka võita. Rännata on sageli kergem kui võidetud positsiooni kaitsa...

Milline on meie Helsingi bilanss sõjapüssimatšil?

Meil võttis sõjapüssimatšist osa üldse 14 laskurit 5 meeskonnas ja 9 ainult individuaalselt.

30 parima hulka tuli neist 6 laskurit järgmiste tulemustega:

koht	laskur	püsti	põlv.	lam.	kokku
8.	K. Vilberg	172	170	178	520
10.	V. Jaanson	162	175	182	519
11.	K. Jürgens	161	174	184	519
12.	H. Silber	164	174	180	518
20.	G. Lokotar	159	172	179	510
30.	L. Viljus	158	174	172	504

Viimased viis laskurit kuulus ühtlasi ettemääratud meeskonda, saavutades: püsti 804, põlvelt 869, lamades 897, kokku 2570 silma.

Võiks öelda, et siis, kui meeskonda Viljuse asemel „oleks“ kuulunud K. Vilberg, meie meeskond oleks võitja Šveitsi meeskonnaga silmade poolest lasknud viiki — 2586 silma. Võitjaks oleks siis jäänud meie meeskond, kel vahe parima ja viimse mehe vahel oleks olnud 10 silma, kuna see šveitslasil oli 19 silma. See on aga kõik ainult „oleks“ — keegi ei või öelda, kas K. Vilberg meeskonnas, sadade pealtvaatajate silma all, ka seda oleks saavutanud, mida ta saavutas vaikselt omaette. K. Vilberg oli ikkagi veel võrdlemisi „roheline“ laskur.

Kõrvutame sellega võitja Šveitsi meeskonna tulemused:

koht	laskur	püsti	põlv.	lam.	kokku
2.	K. Zimmermann	158	185	185	528
7.	O. Horber	162	178	181	521
17.	A. Salzmänn	162	180	172	514
18.	E. Grünig	147	184	183	514
23.	M. Ciocco	152	180	177	509

Kokku 781 907 898 2586

See tabel näitab vastuvaidlematult, milles seisib šveitslaste edu saladus. See oli äärmiselt tugev põlvelt-asend, mis üksikuil laskureil ja isegi kogutulemuses ületas koguni lamades-laskmise tulemuse. Ka Soome meeskond, kes saavutas püsti 810, põlvelt 857, lamades 916 ja kokku 2583 silma, langes nõrga põlvelt-asendi ohvriks. Meid võidab Šveits põlvelt 38 silmaga, Soomet tervelt 50 silmaga.

See põlvelt-asendi tugevus šveitslasil ei ole juhus, ka ei olene see sellest, et just soome „püstkõrv“ üldse oleks eriti sobiv suurte tulemuste saavutamiseks põlvelt*). See on oskus. Oskus, mis avaldub mitte ainult niisuguse hea ja tabamiskindla püsti käsitamisel kui seda on soome „püstkõrv“.

Lvovi matšil lasti poola sõjapüssiga, mille jooksu tihedus ei ole just suur. Suurima tulemuse, 20 lasuga lamades, tõi sellest püssist 168 silmaga prantslane Bonin. Zimmermann talle kättesattunud eksemplariga teeb lamades 164, põlvelt 156, püsti 149 ja tuleb 469 silmaga meistriks. Lienhard saab oma püssist lamades ainult 150, põlvelt aga ka 151. Schnyder saab lamades 144, põlvelt 159, Salzmänn lamades 127, põlvelt 130.

Roomas, jooksu tiheduselt äärmiselt halva itaalia püssiga, Zimmermann teeb lamades 140, põlvelt 148. Teine šveitslane, J. Rhyner, teeb lamades 130, põlvelt 133,

*) Vestlustes soomlastega aina kuuldus kurtmist, et „püstkõrv“ olevat põlvelt-laskmiseks äärmiselt ebasobiv. Šveitslasile ta seda nähtavasti ei olnud...

Eichelberger saab lamades 144, põlvelt 136. Veel kaks šveitslast — Burgdorfer ja Salzman — lasevad põlvelt nõrgalt (lamades 145 ja 138, põlvelt 118 ja 106) ja Šveits kukub meeskonnaga läbi.

Sama vahekorda lamades ja põlvelt saadud tulemuste vahel näeme mitte ainult šveitsi laskurite juures, vaid üldse kõigi vanade ja vilunud sõjapüssi käsitajate juures. Rootsi meeskonna selgroog O. Ericsson Lvovis teeb lamades 148, põlvelt 149, Helsingis lamades 185, põlvelt 178. Poola vanimaist ja parimaist teeb Wrzosek Lvovis lamades 161, põlvelt 159. Neid näiteid võiks veel väga palju tuua.

Üldine pilt on igal pool sama:

Kindlad sõjapüssi matšimehed, nende hulgas esijoones šveitslased, toovad ka kõige halvemast relvast välja selle maksimumi, mis see üldse suudab anda; seejuures tulemus põlvelt on üldiselt niisama hea kui lamades, sageli isegi parem.

Kui me tahame šveitslasi lüüa ka sõjapüssiga, siis peab ka meie parimate laskurite juures pilt kujunema samasuguseks.

Ülaltoodud näiteist järgneb aga ka, et selleks ei ole vaja pikka eritreeningut just selle püssiga, millega tuleb töötada eelseisval matšil. Niisugust treeningut ei jõuakski läbi viia kuigi suures ulatuses. Tähtis on omandada üldine oskus meisterlikult käsitseda kergelt, lahtise harksihikuga sõjapüssi, sellest lamades välja võtta umbes sama mis ta suudab anda laskelaualt proovimisel, põlvelt saavutada umbes sama mis lamadeski ja püsti-asendis püsida lamades-laskmise vastu vähimalt vahekorras 8 : 9.

Mida selle nõude täitmine praktiliselt tähendaks mitmesuguste tabamisvõimetega sõjapüsside juures, sellest annab ligikaudse pildi alamalseisev, matemaatilise tõenäosusarvutuse abil tuletatud tabel. Selles tabelis Rk tähendab Laske-Eeskirja I-a vihu §§ 8 ja 9 järgi leitud keskmist hajumisraadiust; Jk — sama eeskirja § 12 järgi määratud keskmist jooksu tihedust või pinna tihedust.

Püssi prooviandmed 10 lasuga 100 meetril		Ideaalne matšisaavutus 20 lasuga 300 meetril rahvusvahelise märgi pihta.			
Rk	Jk	Lamades	Põlvelt	Püsti	Kokku 3×20 lasuga
cm					
5,0	20	131	129	115	375
4,0	25	150	148	132	430
3,0	33	164	162	144	470
2,5	40	172	170	153	495
2,0	50	180	178	162	520
1,7	60	185	182	165	532
1,0	100	195	190	173	558

Kui uurime lähemalt vilunud sõjapüssimatšimeeste saavutusi mitmesuguste sõjapüssidega, siis näeme, et need niihästi absoluutse suuruse kui ka proportsioonide suhtes on väga lähedal ülaltoodud matemaatilistele ideaalidele.

Neid ideaale peab teravalt silmas pidama ka meie sõjapüssirahvas, eriti aga need sõjapüssimehed, kes Helsingis juba said oma ristimise matširajal. Moodustavad ju need mehed igal juhul tugeva tuuma, n.-ü. selgroo meie sõjapüssi ettevalmistusele Luzerni vastu.

Kui see ideaalide poole püüdmine aga piirduks ainuüksi selle tuumaga, siis oleks sellest vähe.

Ka siis, kui täiesti kõrvale jätta noorte matšimeeste juurdekasvu probleem.

Kitsal, nii öelda triiphoones kasvatatud, grupil puudub mõõdupuu oma võistlusvõime hindamiseks. See võistlusvõime on teadupärast midagi hoopis muud kui rahulikul omaette harjutamisel omandatud töötamise tehnika.

Ujuma õppida saab ikkagi ainult vees ja võistlusvõimet saab arendada ning tõestada ainult pineval ja suurel võistlusel.

Ka vana matšimees peab enda au- ning usalduskohtadele välja võistlema. Võistlusel, kus ei paluta armu ega anta, kus lootust ei tohi targata ei avalikule ega ka mõnesuguse katte all peituvale soodustamisele, peab välja kujunema meie eliit. Ainult niisugusel eliidil jätkub praeguse ülitiheda konkurentsi juures võistlusindu, „fighting spirit’it“, enda maksmapanemiseks ka kõige närvesöövamas olukorras.

Kitsas eliidiring, kes on jäetud ainult enda hooleks ja kel puudub ergutav, järjest suurematele pingutustele tõukav element laialdase, esikohti halastamatult atakeeriva noortebaasi kujul, degenerereerub varsti, asub „käib küll“ seisukohale ja . . . kukub läbi, niipea kui ta kodusest triiphoonest oma pea välja pistab.

Seepärast — muutmata (seejuures lahtise harksihikuga) sõjapüss ausse nii laialt kui võimalik, kui me ennast sõjapüssiga rahvusvahelistel radadel tahame maksma panna!

Teed selleks peab osaliselt leidma liidu juhatus, osalt võib selleks kaasa aidata kogu meie klassilaskurite pere, osalt peab selleks liidule tuge tulema ka väljast.

Liidu juhatuse teha on kõigepealt mitmesuguste erivõistluste (pikemad seeria-võistlused, sissemaksuga täpsusloterii 100-ringiliste märkide pihta jne.) korraldamine. Selleks on meil juba kindlad kogemused olemas ja raskusi see ei peaks tegema.

Siis tuleb hoolt kanda selle eest, et meie tähtsaim ja suurim välisvõistlus maailmatšide kõrval — Soome-Eesti sõjapüssi maavõistlus — niipea kui võimalik viidaks täpsuspüssiga sooritamisel muutmata sõjapüssiga sooritamisele.

Ettevalmistus sellele maavõistlusele (valikvõistluste läbiviimine) looks juba õige laialdase baasi sõjapüssi matšimeeste väljakoolitamisele ja väljavalikule.

Sõjaväe täpsuspüss selle praegusel kujul ei ole ei tegelik sõjarelv ega ka matširelv.

Tegeliku sõjarelvana peab see olema varustatud optilise sihikuga ja antud snaipri kätte. Millimeeter sajandike kaupa keeratava Lyman’i dioptriga ei ole välioludes suurt peale hakata. Relva päris-ülesandeile peab aga ka vastama ettevalmistus ja võistlusprogramm. Seda praegu ei ole.

Matširelvana võiks see püss tulla küsimusse pärisstutzeri aseainena ja võiks stutzerimeeste järelkasvu väljakoolitamiseks olla vägagi tõhus. Siis aga tuleb kaotada kahekilolise päästmise nõue.

Viimast teed vist tulebki käia — vähimalt niikaua kui sv. täpsuspüssid ei ole varustatud optiliste sihikutega. Sv. täpsuspüss algajate stutzerimeeste väljakoolitamiseks ja päris sõjapüss sõjapüssi kohale! Siis on vahekorrad selged ja ka mõlema ala matšimeeste väljakoolitamisel suur samm edasi astunud.

Praegu on meil sõjapüssimeeste programm niihästi klasside kui ka liidu meister-võistluste programmi poolest täiesti eemale viidud rahvusvahelisest programmist ja lähendatud selle relva tarvitamise viisidele välioludes. Selles ei ole midagi laita. Kui me aga tahame oma saavutusi võrrelda teiste maade saavutustega ja tahame ka rahvusvahelisteks võistlusteks välja koolitada kindlaid matšimehi, siis tuleb selle omapärase väliprogrammi kõrval ausse tõsta ka rahvusvaheline programm ja rahvusvaheline märkleht.

See võib kõigepealt sündida selle kaudu, et täiskaliibri klassikatseil võimalikult laialt ja kõige kõrgemate klassideni välja kasutataks muutmata sõjapüss.

Et kõrgemate meistriklasse katseid oleks võimalik sooritada sõjapüssiga, selleks peaks liidu juhatus need katsed ka tegelikult korraldama, mitte aga neid jätma ainult meistrivõistluste ja maavõistluste varale, nagu see on sündinud seni. Võiks isegi kaalumisele tulla teatavate preemiade andmine (auhinnad parimaile, mõnesugustest maksudest vabastamine jne.) neile, kes sooritavad kõrgemate klasside katsed muutmata sõjapüssiga.

Pealeselle praeguse kiirendatud punktilaskmise ja näpslaskmise meistrivõistluse kõrval või ühenduses sellega tuleks korraldada ka tavaline punktilaskmise meistrivõistlus sõjapüssiga rahvusvaheliste normide kohaselt (10-lasuline seeria 15 minutiga, distants 300 m, rahvusvaheline leht).

Kõigi nende kavatsuste elluviimine ei peaks liidu ja kohalike ühingute juhatustele käima üle jõu. Selleks, et see aga tõesti sünniks tõhusalt, on vaja ka välist tuge.

Ühelt ja teiselt poolt halvustatakse ikka veel „punktilaskmist“ „lahingulaskmise“ kõrval.

Just nagu ei nõuakski väikese märgi tabamine lahingus samuti äärmist täpsust, seega samuti „punkti“ laskmist! Või nagu oleks kümneliste püüdmine rahvusvahelisel märgil, mida meil tavaliselt punktilaskmiseks nimetataksegi, kunagi kahju toonud hea lahinguküti väljaarenemisele!

See alavääristamine, olgu selle päritolu „inimlikud“ motiivid missugused tahes, tuleb maha matta ja ränka kiviga kinni katta.

Kõigil rahvastel on oma algupärased eriprogrammid ja erimeetodid lahingus väärtuslike sõjapüssiküttide väljakoolitamiseks. Niikaua kui on tegemist ainult äranägemise järgi hinnatava õppusega, võivad õpilasile antavad ülesanded muutuda mitu korda päevas. Kui aga tahetakse võrrelda üksikute isikute või teatavate koondiste saavutusi, kui tahetakse saada pilt aasta-aastasest edasijõudmisest või tagurpidiminekest, siis paratamata selleks vajalised ülesanded ja programmid fikseeruvad, saavad kindla ja pikemat aega püsima jääva vormi kuni üksikasjadeni. Muidu ei ole võrdlus võimalik. Mida suuremas ulatuses seda võrdlust tahetakse läbi viia, seda suuremas ulatuses sünnib see fikseerimine. Et võrrelda üksikuid isikuid ja koondisi ning nende edasijõudmist kogu rahva ulatuses, on vaja kindlat ja ainsat üleriiklikku võistlusprogrammi. Kui võrdlus peab olema võimalik rahvusvahelises ulatuses, siis peab jõhvipealt omaks võetama ühine rahvusvaheline programm. Teist teed ei ole.

Seda teed käivadki kõik. Isegi need, kes ise ei kuulugi rahvusvahelisse laskespordi liitu. Nagu, näiteks, Nõukogude Vene. Oma oludele ja võimalustele kohandatud omapärase õppuste kava, omapärase „väliliigituse“ ja omapärase sisemiste võistlusprogrammide kõrval leiame maksmapanduna ka puhtverelise „kodaanliku“ rahvusvahelise uniooni programmi. See programm on maksuma pandud täies ulatuses ja rahvusvaheline võistlusreglament omaks võetud viimsete peensusteni. Isegi kuuli- aukude kaliibrimõõdu mudel on täpselt sama, mida tunnistab ainumaksvaks uniooni büroo Pariisis.

Milleks? Sellele vastab NL programm ise järgmiselt:

„Programmi eesmärgiks on tõmmata võistlustele Nõukogude Liidu laskespordi parimad meistritekaadrid ja anda kõrgelseisvaid näiteid laskekunstist. See programm pannakse praegu maksuma viieks aastaks, et selle aja jooksul kasvatada ja ette valmistada uut rohkearvulist meistritekaadrit, luua ja täiendada uut, kõrgeväärtuslikku spordirelvastust ja padroneid ning luua võimalus võrdluste tegemiseks.“

Ning ühes teises programmilises kirjutuses seatakse üles kategooriline nõue:

„Kõik rahvusvahelised rekordid tuleb Nõukogude Liidus ületada.“

See on selge keel, mis ei vaja kommentaare. Eriti väärtuslik on see seisukoht selle poolest, et see tuleb rahvalt, kus niihästi varematel aegadel kui ka praegu erilist rõhku on pandud ja pannakse just laskmisele lahinguoludele võimalikult lähedastes olukordades.

Samale seisukohale peame asuma ka meie, kui me oma värve teiste rahvaste hulgas tahame kõrgel hoida ja kui me oma saavutusi relvatööstuse ning laskeoskuse arendamise alal tahame mõõta mingisuguse üldtunnustatud mõõdupuuga.

Selleks ei jatku aga ainult laskurliidu juhataste heast tahtest. Selleks on vaja reservatsioonideta koostööd ja ühist arusaamist kõigilt, kes tegelevad laskeoskuse arendamisega. Ainult siis saame oma esinduseliidile laia baasi ja ainult siis võime sõjapüssiga alata atakki 2650 silmale meeskonnaga. Kui jõuame selle tasemeni ja suudame seal püsida, siis tuleb ka Mannerheimi maakera Tallinna.

Olgu see meie programmiks sõjapüssiga!

III

Edasi minnes kaotatud vanimate ja tähtsaimate matšide järjekorras võtame järgmisena kõne alla **vabapüstolimatši**.

Kui laskesport üldse nõuab raudseid närve ja vankumata rahu, siis maksab see eriti 50 meetri püstolimatši kohta. Närviproovina võib seda matši lugeda kõige raskemaks katseks kogu rahvusvaheliste matšide programmis.

Sellest oleneb ka äärmiselt pikaldane taseme tõus sel alal. 1912. aastal Belgia meeskond saavutas rekorditulemusena 2570 silma ja alles 1928. aastal suutis Šveitsi meeskond 2581 silmaga pakkuda uue rekordi. Järgmisel, 1929-dal. aastal Šveits veel kord järsult tõstab selle rekorditaseme 2651 silmale ja seal püsib see ületamatult tänapäevani. Kuni Helsingi võistlusteni oli Šveits ainuke maa, mille meeskond oli 2600 silma piiri suutnud ületada. Sama võib öelda individuaaltulemustest. 1912. aastal van Asbroeck'i poolt püstitatud 540-silmaline rekord püsis 1929. aastani, mil šveitslane Zulauf seda kahe silma võrra parandada suutis. Ja alles 1935. aastal Roomas suutis Ullman sellele lisada veel viis silma.

Rootslase Ullmani ilmumine rahvusvahelisele võistlusrajale ja meeskondade saavutused Helsingis on teatavateks pöördepunktideks. Näib, et nüüdsest peale üldine areng võtab ka siin sootuks teise tempo.

Ullman on praegu üldse täiesti klass omaette. Roomas: matšil 547, meistrimärgi seeriaga 554! Järgmisel aastal Berliinis olümpiamängudel 559! Helsingis: matšil 555 ja meistrimärgi seeriaga 557! Sellele tuleb lisada, et Ullman laskis niihästi Roomas kui ka Helsingis need meistrimärgi seeriad pärast matši, mitte aga harjutusena enne matši. Täit kehalist pinget nõudev ja närvesööv matš, mis nii mõnegi mehe tükiks ajaks rivist hoopis välja viib, ei mõju sellele mehele nähtavasti üldse. Uskumata kõrge, seejuures püsiv ja isegi kiiret tõusutendentsi näitav tase, kaljukindel usk oma võimeisse (oma võidu ennustamine kohe Helsingisse tulekul) — see on Ullmani karakteristika. Sellist karakteristikat ei oma praegusel hetkel ükski teine püstolilaskur maailmas. Šveitslased on küll treeningul kogu meeskonna taseme püsivalt hoidnud üle 540, matšil suutis aga ainult Büchi ühe silmaga ületada 540 silma piiri.

Kas on siin üldse veel kuigi kiire tõus võimalik? Kas ei ole siin juba välja jõutud niisuguse piirini, kus iga väiksemgi samm edasi nõuab võimete mitmekordset parandamist, s. o. raskesti tulevate „viimsete silmade“ piirini?

Matemaatilise hajumisteooria abil leiame, et väike paranemine sama taseme juures on veel võimalik, s. o. ilma et laskuri, püstoli ja laskemoona keskmistes vigades midagi muutuks.

Ullmani rekordiseeria koosneb järgmistest tabamustest:

$$28 \times 10 = 280$$

$$20 \times 9 = 180$$

$$11 \times 8 = 88$$

$$1 \times 7 = 7$$

$$60 \text{ lasku} = 555 \text{ silma}$$

See seeria ei ole tabamuste jagunemiselt veel täiesti normaalne, temas leidub veel erakordseid reeglipärase hajumispildi alla mittemahtuvaid väärtusi. Kümneliste arvu aluseks võttes leiame, et täiesti reeglipärase, erakordseist väärtusist vaba pildi võiks anda:

$$28 \times 10 = 280$$

$$25 \times 9 = 225$$

$$7 \times 8 = 56$$

$$60 \text{ lasku} = 561 \text{ silma}$$

Et Ullman tõesti umbes seda teha võib, seda näitab tema 559-silmaline olümpiaseeria.

561 silma tuleb seega atakeerida, kui praegust Ullmani tahetakse lüüa. Kui võrd see on võimalik ja milliste raskustega see oleks seotud?

Matemaatiline analüüs annab meile siingi õige huvitavaid andmeid ja näpunäiteid.

Laskumata arvutuse üksikasjadesse toome siin ainult sellest analüüsist järgnevad lõppteesid.

1. Praegused parimad matšipüstolid oma ehituselt ja sisustuselt, samuti neile püstoleile sobiv laskemoon, on niivõrd kõrgeväärtuslikud, et nende toelt proovimisel esinev hajutamine peaaegu täiel määral langeb lahtise sälsihiku ja lühikese sihtjoone juures tehtavate sihtimisvigade arvele. Viimaste kõrval on relva ja laskemoona „omahajumine“ niivõrd tähtsusetu, et siin relva sisustuse ja laskemoona parandamisega enam midagi ei ole võita.

2. Sihtimisvead heal sihtijal olenevad peaaegu täieliselt silma ehitusest, mida ei ole võimalik muuta. Seega võib tulemusi parandada ainult hoidmis- ja päästmisvigade vähendamise arvel.

3. Sidet hoidmis- ja päästmisvigade ning normaalselt oodatava silmadesumma vahel võime väljendada alamalseisva tabeliga (eeldatud on täiesti hea matšipüstol, näiteks, Wiedmer).

Vigadeindeks	Oodata 60 lasuga
100	516
90	528
80	539
70	549
60	558
50	567
40	576
30	585
20	592
10	596
0	598

Vigadeindeksile 100 vastab niisugune relva kõikumine hoidmisel ja päästmisel, mis märklaual annaks keskmise hajumisraadiuse $= 5 \text{ cm } \frac{1}{1000} \text{ dist.}$, kui teisi hajumise põhjusi ei oleks.

Tabelist nähtub, et kõrgemalt tasemelt veel kõrgemale „ronimine“ muutub ikka raskemaks ja raskemaks. Selleks, et 516 silmale 12 silma juurde võtta, on vaja eelmist vigadeindeksit vähendada 10% võrra. Selleks, et 558 silmale 9 silma juurde saada, on vaja hoidmisvigadega 60-lt minna 50-le, mis tähendab juba 16%-ilist vähendamist. Järgmised 9 silma (567—576) nõuavad eelmise vigaderaadiuse kokkutõmbamist juba 20% võrra. Järgmine aste on juba 33% jne.

Sellest võib järeldada, et individuaalse maailmarekordi väike parandamine, umbes 565 silma tasemeni, on lähemal ajal veel võimaluste piires. Sealt edasi nõuab iga väiksema paranduse juba nii järske hüppeid töötamisvigade vähendamises, et lühema aja jooksul sellise taseme ületamine ei ole enam hästi mõeldav. Seda tuleks meie püstolimeestel oma harjutustöö kavade koostamisel ja oma tulemuste hindamisel arvestada, kui nad ka individuaalselt maailmarekordi tahavad rünnata. Et neil selleks tahet jätkub, seda usume kindlasti.

Šveitslaste löömine meeskonnaga ei ole vabapüstolimatšil sugugi niisugune võimatu asi, kui seda šveitslaste seniste võituderea järgi võiks arvata. See võituderida on senini baseerunud ainult sel, et kusagil ei oldud asja juurde asunud „põhjamaise põhjalikkusega“. Meeskonnad, kelledega teised rahvad on tulnud tulle, on üldiselt olnud kaunis juhuslikud ja ettevalmistamata. Juba tänavu pilt muutus täiesti. 2600 silma ületamise monopolistist muutus Šveits juba ainult esimeseks viie hulgas. See 2600 silma ületajate hulka pääsmine läks — eriti meil — õige hõlpsasti. Ja praeguse taseme juures eraldab meid meeskonnarekordi tasemest ainult 20—30 silma. Selle vahemaa katmine ei peaks meile tegema mingisuguseid raskusi. Sellega saaksime aga ainult praeguse meeskonnarekordi tasemini. Võiduks oleks sellest aga vähe.

Ei tohi unustada, et Helsingis 2600 silma piiri peale šveitslaste ületas veel neli rahvust, kusjuures Ungari jõudis sellele piirile õige lähedale. Tuleval korral ründavad kõik need (Soome, Rootsi, Prantsuse, Ungari) ühes meiega Šveitsi positsioone. Viimasel jääks ainult üle ennast tugevasti kindlustada 2700 silma joone taga, kui ta oma hegemooniat tahab alal hoida. Seda joont tulebki rünnata ja pealegi võimsalt rünnata, kui tahetakse saada võitu.

Sellest oleneb ka ettevalmistuse programm ja tulemuste hindamise alus. Kui ettevalmistus rajada samalaadsele seeriavõistlusele kui see sooritati stutzeriga püsti-asendis, siis tuleks eelmise kohaselt minimaalseks „väärtseeriaks“ lugeda 46 silma viie lasuga.

Muidugi ei jatku sellest väikesest grupist, mis meil praegu püstoli alal tegutses. Baasi tuleb laiendada. Ja kuna püstol on mitmes suhtes eriti sobiv „harrasmehe relvaks“, siis tuleb baasi laiendamise võimalusi otsida just selles suunas.

Töötamistehnikat tuleb õppida võitjalt. Ullman on oma tehnika kohta mõndki kirjutanud ja tema näpunäiteid tuleks treeningul kõige tõsisemalt tähele panna.

IV

Väikekalibriamatšidest võitsime Helsingis kaks ja kaotasime ühe. Kaotasime lamades-asendis, milles endid ometigi oleme teataval määral pidanud maailma parimaiks! Milles oli siin viga?

Võib ju otsida mitmesuguseid „vabandavaid“ põhjusi. See mats oli Helsingi matsiderea avamisnumbriks ja teatav ärevus esimesel tulleminekul oleks arusaadav. Ka võidaks ju, kui paremat ei leita, teha igasuguseid oletusi meeskonna koosseade kohta. See kõik aga kuidagi ei tabaks asja sisu.

Asi on lihtsalt selles, et meie oleme oma tulemused ajanud kõrgele tuule eest täieliselt kaitstud laskeradadel ja muutliku tugeva tuule käes töötamiseks oleme nõrgalt ette valmistatud.

Vaadake tulemusi. Just Tondi rekordiradadel kasvanud suurmeistrid on oma tavalistest normidest langenud tunduvalt allapoole; maailmas kolmandale kohale rühhib 394 silmaga piirivalvur Seren, kes oma teenistuskohas on pidanud leppima palju lihtsamate ja looduslikumate oludega.

Maikuu, ülemaailmsel klubidevahelisel korrespondentsvõistlusel, lasksid Tondi tuulevarjus: E. Kivistik 398; E. Rull 396; V. Jaanson 397 ja G. Lokotar 397. Vaiksema ilmaga tegi Lokotar ka Helsingis meistrimärgiseeriaga 399! 4. augusti tuuleiilid suruvad aga Lokotari tulemuse 386 (!) silmale... Ka teised Tondi mehed ei pääse 389—391 silmast kõrgemale.

Sama puuduse ohvriks langes teisigi. Sakslased, kes olid oma ettevalmistuse samuti saanud laskeradadel, kus tuulel ei olnud mingisugust mõju, tunnistasid avameelselt, et nad niisugustes oludes kui Helsingis üldse ei oska lasta. Helsingis saigi nende meeskond ainult 1925 silma; Vannsee katseasutises, kus toimus saksa meeskonna lõpptreening, olid nende tulemused järjekindlalt 1980 silma ümber ja saksa meeskonda peeti üldiselt tiitlikandidaatidest üheks kardetavamaks.

Põlvelt võitsime. Kuid saavutatud 1897 silma ei vasta kuidagi meie meeste praegusele tasemele. Jällegi oli 5—6-palliline hootuul see vaenlane, mis meie meeste kogutulemuse surus vähimalt 40 silma võrra oodatust allapoole ja jättis meid ilma vähimalt ühest maailmarekordist.

Püsti-asendi matsi ajal oli ilm ideaalne. Olukord ei erinenud enam kuigi palju „Tondi triiphooone“ omast. Ja tulemus — 1852 silma — on kohe sellele enam-vähem vastav. Siiski ka siin veel ei saavutata täit normi: ükski mees eesti meeskonnas ei lähe üle 380 silma, ehk küll Tondil selle piiri ületamine hakkas saama päris igapäevaseks asjaks. Meie parimaks jäi, nagu teada, Liivik 377 silmaga. Jällegi mees, kes talvel ja kevadel üldse Tondil ei olnud töötanud. Rull, Kivistik ja Kukk — kõik Tondi rahvas — jäid isegi allapoole 370 piiri. „Tontlastest“ pääseb ainult Lokotar 374 silmaga viimatimainitust piirijoonest üle.

Siit järgnevad täiesti selgesti meie matsimeeste tulevase ettevalmistuse alused.

Halba ilma treeningul ei tule vältida, seda tuleb isegi otsida.

Eest umbsed „luugihallid“ tuule eest varjatud kuulide lennuteega, nagu Tondil, on väga head vanemate matsimeeste talviseks vormishoidmiseks, asendite üksikasjade viimistlemiseks, relvade katsetamiseks, noorema järeلكasvu esialgseks tippsaavutustele viimiseks jne. Suvine treening ning otsustava tähtsusega valikvõistlused tuleb **halastamatult** viia loomuliku ilmastiku kätte, nisse tingimusesse, mis tegelikult võivad esineda suurvõistlustel. Ka niisugune rada, nagu see meie väikekaliibrimeestel oli kasutada Narvas, ei anna veel mõõtu välja. Seal oli ikkagi veel esisein luukidega, mida ei saa näha ühelgi maailmavõistlusel. Niisugused rajad võiakse talviseks tööks jne. teha kas või köetavateks, suvetöö sündigu aga normaalsetes oludes. Tuleb visalt õppida „tuult nuusutama“, varuma parajat hetke lasu päästmiseks, selleks tarbe korral koos töötama kiikrimehega jne.

Veel enam. Luzernis tuleb meil kahtlemata tegemist teha valgustusoludega, mis vägagi tunduvalt lähevad lahku neist oludest, milledes meil on harjutud töö-

tama. Need meie matšimeestest, kes on käinud Lvovis ja Roomas, juba veidi tunnavad lõunamaist valgustust. Ühelt poolt äärmiselt tugev valgusejõud, mis silmad paneb valutama, teiselt poolt suur refraktsioon, „värisev“ ja „väriline“ õhk, ja märgi halb nähtavus. Sellele lisaks veel mägestikuoludes valgustuse alatine muutlikkus, pealegi muutlikkus äärmiselt järskude üleminekutega.

Seda olukorda tervikuna ei ole meil kodus kunagi võimalik rekonstrueerida. Üksikuid elemente neist oludest pakuvad meile aga mitmedki meie laskeradadest ning treeningule „viimast lihvi“ andes tuleb neid elemente, kust aga vähegi võimalik, otsida, et mitte Luzernis väga suurte üllatuste ette sattuda.

* *
*

Veel kaks küsimust nõuab tõsiselt kaalumist meie väikekaliibriliidi ettevalmistamise organiseerimisel.

- 1) Missugustele asenditele tuleb eelseisval perioodil erilist rõhku panna?
- 2) Kas püüda koolitada ühe asendi spetsialiste või kolme asendi üldmehi?

Maailmamatšide tulemused ikkagi ainult peegeldavad laiemate ringide edusamme. Seepärast pakub esimesele küsimusele vastuse otsimise juures huvi pisut vaatlemise alla võtta meie 1937. a. meistrivõistluste tulemusi. Pealegi saame nende najal teatavaid sihtjooni üles seada meie teise suurvõistluse — Soome-Eesti maavõistluse — suhtes.

1936. a. Soome-Eesti maavõistlusel saavutas meie 20-meheline meeskond 3×20 lasuga:

Püsti	3533 silma
Põlvelt	3784 „
Lamades	3905 „
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
Kokku	11222 silma

1937. a. meistrivõistlustel 20 parimat 3×40 lasuga saavutas:

Püsti	7310 silma
Põlvelt	7627 „
Lamades	7881 „
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
Kokku	22818 silma

Võrdluseks eelmisega tuleksid 1937. a. summad poolitada. Saaksime ümar-guselt:

Püsti	3655 silma
Põlvelt	3813 „
Lamades	3940 „
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
Kokku	11408 silma

Seega edu:

Püsti	122 silma ehk 6, 1 silma mehe kohta
Põlvelt	29 „ „ 1,45 „ „ „
Lamades	35 „ „ 1,75 „ „ „

Kõige väiksem on seega „kosumine“ põlvelt-asendis. Ometigi võiks oodata, et kõige visam peaks olema edasimineku lamades, kus tase juba isegi on kõrge. Teatavasti on „viimased silmad“ just eriti visad tulema.

Põlvelt seega oleme veel teataval määral „puudulikud“ mitte ainult kerge sõja-püssiga laskmises. Ka väikekaliibriga ei ole me põlvelt veel seal, kus me võiksite olla. Viimase aasta visa töö püsti-laskmise kallal on kannud head vilja. Ka lamades on 394 silma 20 mehe keskmisena number, mida raske oleks laita. Neis asendeis tuleb ainult taset hoida ja õppida saavutama niisama kõrgeid tulemusi ka rasketes ilmastiku ning valgustuse oludes. Põlvelt-laskmine aga nõuab veel tublisti asendi viimistlemist ja treeningut, enne kui siin tulemused tõusevad suhteliselt samale tase-mele kui teistes asendites. Et meie Helsingis põlvelt-asendi võitsime, see ei tohi meid viia ekslike järelduste tegemisele.

Kas „asendispetsialistid“ või kolme asendi „all-round“ laskurid?

Kõigepealt: praegu on olemas individuaalne kolme asendi maailmameistritiitel ja noteeritakse vastav rekord. Sellest konkurentsist eemalejäämine oleks õigustatud ainult siis, kui meeskonnamatšide võitmine teisiti kuidagi ei oleks mõeldav.

Edasi: meil on juba praegu väga palju väga häid kolme asendi mehi. Helsingis kõik meie kolme asendi mehed tulid esimese kümne hulka: Lokotar kolmandaks, Rull kuuendaks ja Kivistik seitsmendaks. Helsingis kõigi rahvaste peale kokku ainult viis meest rikkus 1140 silma joont; meie tänavustel meistrivõistlustel tuli sellega toime tervelt 12 laskurit, seejuures ületas 1150 silma piiri kolm laskurit. 1141 silma oli neil meistrivõistlustel veel 20 mehe keskmiseks! Helsingis oli maailma 20 parima kolme asendi mehe keskmiseks ainult 1126 silma. Kõik see õigustab meid võimalikult tugevate jõududega ründama kolme asendi meistritiitlit ja rekordipiiri.

Kui me kombineerime 1937. a. meistrivõistluse parimate saavutusi mitmel viisil, siis leiame, et me võime väga hästi kokku seada tugeva „all-round“ meeskonna, mis ühtlasi oleks võimeline ületama ka kõiki praegusi meeskonnarekorde üksikutes asendites. Seega ei ole meil asendispetsialistidega esinemine sugugi hädavajaline.

Lõppeks veel üks asjaolu kolme asendi laskurite esiletõstmise kasuks.

Olympiamängude kavasse on nüüd võetud ka 3×20 lasku väikekaliibriga. Kui meil kuidagi peaks avanema võimalus laskurite saatmiseks olümpiamängudele, siis on just 60 lasku vabapüstoliga ja 3×20 lasku väikekaliibriga need alad, kus tõesti parim võib võita ja võit ei ole õnnemäng, nagu lamades-laskmisel ja osalt ka kiirlaskmises püstoliga. Kolme asendi mehi on meil sinnagi tarvis.

Nüüd veel üks spetsialiseerumise küsimus. Nimelt: kas ühendada väikekaliibri ettevalmistus stutzeritreeninguga või koolitada kummagi relva jaoks eri-meeskonnad?

Sellele küsimusele ei ole võimalik vastata kategooriliselt. Meil on väga tugevaid väikekaliibrimehi, kes ainult väikekaliibrit harrastavad, on aga ka küllalt neid, kes niihästi 300 meetril kui ka väikekaliibriga on jõudnud tippsaavutusteni. Meie väikekaliibrirelv ja 300 m stutzer on täiesti üht tüüpi relvad; peale selle näitavad kogemused, et ettevalmistavate kõrvalvõistluste läbitegemine matšide eel nende kahe relvaga ei tee just ülepääsmatuid raskusi. Seega ei ole mõtet ka kodus nende kahe relva harrastamist juhtida täiesti lahkujooksvatele teedele. Kuid ei ole ka mingit alust tervet tööd veeretada ainuüksi stutzerimeeste õlgadele, ka kõrgele tasemele jõudnud väikekaliibrispetsialistidele tuleb tee matšimeeskonda hoida vaba.

V

Nii jõuame viimaks **300 m stutzerimatši juurde.**

Selle matši võitsime Helsingis ülekaalukalt. Niivõrd ülekaalukalt, et meie rekordimees Kivistik oleks võinud oma 1124 silma asemel veel niisama palju lasta kui meie meeskonna viies mees Liivik, s. o. „ainult“ 1092 silma, ja meeskond 5494

silmaga ikkagi veel oleks võitnud ja isegi püstitanud maailmarekordi. See tähendab seda, et ükski meie meestest ei lasknud halvasti ja meie võit sugugi ei tulnud ühe või kahe suursaavutuse „armust“. Meeskond võidab mitte ainult üldtulemusega, vaid ka kõigis üksikutes asendites. Seejuures maailmarekordilise püsti-asendi üksiksaavutused on niivõrd ühtlased, et vahe meeskonna parima ja nõrgima laskuri vahel on ainult viis silma! Individuaalne maailmameister Kivistik ületab 8 silma võrra isegi oma parima treeningutulemuse, püstitades 1124 silmaga maailmarekordi ja ühtlasi ka oma isikliku rekordi.

See üldtunnustatult hiilgav võitmine ei tohi meid aga mitte magama uinutada.

Helsingis Ühendriikide esindaja andis sõna, et Luzernis Ühendriigid esinevad kõigil aladel. Sealtpoolt on varemaltki tulnud üllatusi ja võib tulla nüüdki.

Soome ja meie vahel on praegu 33 silma. Kui me Helsingis oma Rooma tulemust suutsime parandada tervelt 61 silma võrra, siis ei saa kuidagi oletada, et soomlastel 33-silmalise vahemaa kinnikatmine oleks võimatu. Individuaalselt Elo juba nüüd on kogutulemuse maailmarekordile ähvardavalt lähedal ja püsti-asendi maailmarekordi omanik. Meeskonna rekordid põlvelt ja lamades, mis püstitati soomlaste poolt Roomas ja Lvovis, on veel löömata.

Šveits Luzernis võistleb oma maapinnal ning sellistes ilmastiku- ja valgustuseoludes, mis ta meeskonnale on peenusteni tuttavad. Juba see ükski tähendab väga palju. Ja kindel on, et Šveits ka treeningu suhtes võtab kokku kogu oma jõu, et tuua Argentiina karikas jälle oma kodumaale.

Peale Ühendriikide, Soome ja Šveitsi on aga veelgi konkurentsi tippude poole kippujaid. Nii olid Rootsi meeskonna saavutused:

Lvovis 1931. a.	1648	1798	1903	5349
Roomas 1935. a.	1703	1786	1916	5405
Helsingis 1937. a.	1721	1811	1905	5437

Näeme pikaldast, siiski aga pidevat ning järjekindlat tõusu. Rootsi matšimehed on praegu hoogsalt asunud muretsema endile paremat relvastust. Ei ole sugugi võimatu, et Luzerni võistluse ajaks ka rootslased endid esirinna rahvaste hulka välja töötavad. Konkurents üha kõveneb ja tiheneb.

Saksamaa üritustest rääkisime juba alguses.

Me oleme näinud, kui raske on tiitlit kaitsta. Ja stutzerimatšil on meil Luzernis kaitsta tervelt kuut tiitlit!

Sellest survest auga väljapääsmiseks on ainult üks tee — ettevalmistuse järjekindla jätkamisega rünnata senisest tasemest tunduvalt kõrgemal seisvaid eesmärke ja sellega surve eest ära minna.

Võimatut ei ole selles midagi.

Meie Helsingi meeskonna laskureist ja osalt veel selle reservistki on iga mees vähimalt korra ära proovinud 1120 silma piiri ületamise. Sama võib öelda 360 silma piiri kohta püsti, 380 silma piiri kohta põlvelt ja 390 silma piiri kohta lamades. Treeningul on parimaks viie mehe tulemuseks juba olnud 5582 silma.

Need tipud tuleb muuta tasemeks.

1120 silma võiakse keskmiselt teha kombinatsiooniga 357 + 377 + 386. Nende numbrite muutumine enam-vähem „igapäevaseks“ asjaks ei ole võimatu ei meie eliidi tasemele ega ka meie relvastusele ja laskemoonale. Selleks ei ole vaja teha mingisuguseid järske hüppeid, ka ei ole siin sugugi tegemist visalt tulevate „viimaste silmadega“. Seda võivad meil teha paljud; see tase tuleb kindlustada, muuta positsiooniks, mida igal ajal ja igasugustes oludes suudetakse kaitsta.

Selle üldise ülesande kõrval igal eliitlaskuril muidugi jääb ülesandeks rünnata individuaalseid maailmarekordide. Et kõigi asendirekordide (362, 381 ja 393) üheaegne ületamine õnnestuks ühele ja samale laskurile, seda võib muidugi vaevalt oodata. Kuid seda võib ikkagi treeningu eesmärgiks seada, et nende rekordide kogusumma (1136 silma) saavutamise õnnestuks vähimalt kordki, nagu meil Helsingi võistluste eel igal mehel õnnestus vähimalt kord ületada 1120 silma piiri.

Kõik, mida mainisime ilmastikule, valgustusele jne. kohanemise üle väikekalibri programmi ülesseadmisel, jääb muidugi täies ulatuses maksuma ka stutzeriprogrammi kohta. Samuti jääb ka stutzeri kohta maksuma see, mida seal ütlesime üksikute asendite rõhutamise vajaduse kohta.

1937. a. meistrivõistlustel olid meie vabapüssimeestel viie parima mehe tulemused:

Püsti	1777 silma, keskmine 355,4
Põlvelt	1840 silma, keskmine 368,0
Lamades	1933 silma, keskmine 386,6

Puudujääk neist kesknormidest, mis üles seadsime 1120 silma ründamise eelduseks (357 + 377 + 386), on kõige suurem jällegi põlvelt-asendis.

Püsti-asendis on meie laskurid nagu mingi paisu tagant valla pääsnud ja tormavad võimsalt edasi. Põlvelt-asendi kohta seda öelda ei või. Eriti teravalt paistab see silma laiemas ulatuses vaadatult.

1936. a. Soome-Eesti maavõistlusel olid 20 mehe saavutused sõjaväe täpsuspüssiga:

Püsti	3189 silma
Põlvelt	3595 silma
Lamades	3780 silma
<hr/>	
Kokku	10564 silma

1937. a. meistrivõistlusel olid 20 parima tulemused sama relvaga:

Püsti	3358 silma (+ 169 silma)
Põlvelt	3598 silma (+ 3 silma)
Lamades	3788 silma(+ 8 silma)
<hr/>	
Kokku	10744 silma (+ 180 silma)

Need arvud kõnelevad iseenesest selget keelt.

Nad kõnelevad aga ka, et põlvelt laskmise kõrval veel lamades laskmine teravamalt tähelepanu vääriks.

Ka siin on tegemist seisakuga, olgugi et paranemiseks on veel ruumi.

Seda seisakut on mõnikord katsutud panna relvade ja laskemoona arvele.

Meie arvates on sel aga muidki põhjusi.

Asendite kohta on rahvusvahelistel võistlustel alles hiljuti maksuma pandud väga täpsed ja igasugustele kunstlikkudele „hõlbustamistele“ väga karmilt suhtuvad määrused.

Alles mõni aasta tagasi valitses nende „hõlbustuste“ (varrukatted, ülimaladal asendid kandekäe sirgeks sirutamise, kohmakate triklikaitsete ja püstolipärade toetamine kandekäe ülavarrelle jne.) suhtes täieline anarhia. Kaldumus nende „hõlbustuste“ kasutamisele on mõnelgi laskuril veel praegu veres; uued reeglid ei ole veel jõudnud nii põhjalikult vajuda laskurite alateadvusse, et neid alati täidetaks ilma neile mõtlemata.

Mõnigi kord näeb isegi harjutustel, et laskur püüab veel kuidagi laveerida lubatu ja keelatu piiril, vahete-vahel pilku heites rajakohtuniku poole, nagu uurides, kas just niisugune asend „läheb läbi“ või mitte.

Kasu ei ole niisugusest laveerimisest jõhviäärtki. Küll aga kahju mitmekordselt.

Ühelt poolt see, mida ülimaldaste asendite poole kaldumisega vast arva-taks e võitvat relva stabiliseerimises, läheb kaotsi (mõnikord isegi mitmekordselt) sihtimistäpsuse vähenemise tagajärjel.

Teiselt poolt mõtlemine reeglitele hajutab tähelepanu, takistab laskuri kogu tahte ja kõigi võimete keskendamist täpse lasu andmisele.

See käib niihästi lamades kui ka põlvelt laskmise kohta.

Reeglipärased asendid tuleb omandada niivõrd puhtalt ja laitmatult, niivõrd vastuvaidlematult õigesti, et laskuril kunagi ei oleks vaja mõelda ei reeglite üksik-asjadele ega seljataga jalutavale rajakohtunikule.

Küll siis mõnigi lask, mis künnelisest mööda läks just selle tõttu, et laskur ei suutnud ennast täiesti lahti kiskuda ümbrusest, läheb tsentrumisse.

Pealeselle tuleb meelde tuletada, et meil viimasel ajal äärmiselt pika ja pineva püstilaskmise eritreeningu kõrval teised asendid on jäetud veidi nagu saatuse hooleks.

Ma ei taha sellega öelda, et need asendid oleksid jäetud hoopis hooletusse. Kuid neid ei ole siiski uuritud ja viimistletud nii detailselt kui püsti-asendit.

Viimase uurimine ja viimistlemine peaks nüüd küll olema arenenud niikaugele, et taseme alalhoidmiseks ja vähehaaval kõrgemale tõstmiseks peaks jätkuma normaalset harjutamisest ja normaalsetest matšiseeriatest.

Põlvelt ja lamades tuleb töötada rohkem.

Šveitslased on oma treeningprogrammis kõvasti rõhutanud püsti-asendit. 120-lasuline treeningseeria ei ole neil mitte 3×40 , nagu matšis, vaid 50 püsti, 40 põlvelt ja 30 lamades.

Kas ei ole ka meil **treeningseeriade** koostise muutmine mõeldav?

Püsti-asendi arvel seda teha ei oleks hästi mõeldav. See asend on siiski nii raske ja nii pidevat tööd nõudev, et seda ei saa kuidagi jätta hooletusse.

Minu soovitus oleks treeningute! ja pikemat aega vältavatel seeriavõistlustel täismatši (120 lasu) asemel igakord sooritada poolteist matši (180 lasku). Neist lastaks: püsti 40, põlvelt 80 ja lamades 60 lasku. Vähematel kontroll- ja valikvõistlustel, kus senini sooritati poolmatš (60 lasku), võiks sooritada $\frac{3}{4}$ matši (90 lasku) koostisega 20 püsti, 40 põlvelt ja 30 lamades. Aega võiks anda $1\frac{1}{2}$ matšile $6\frac{1}{2}$ tundi, $\frac{3}{4}$ matšile $3\frac{1}{4}$ tundi. See on küll veidi vähem kui senine norm $1\frac{1}{2}$ -kordselt, kuid see on tingitud sellest, et kõige aegaviitvamas asendis laskude arv on jäänud endiseks.

Sellega:

- 1) rõhutaksime üksikuid asendeid just selles proportsioonis, mida meie praegune tase nõuab;
- 2) suurendaksime laskurite vastupidavust, treenides matšitingimustest tunduvalt raskemates oludes;
- 3) jätaksime raskemaks siiski võimaluse igal ajal ilma eriliste oletusteta ning ümberarvestamisteta võrrelda oma taset rahvusvaheliste tipp-saavutustega.

Et tagada ka kindlat edu püsti-asendis, kus laskude arv teiste asendite kõrval on väiksem, võiks järjekindlalt nõuda püsti-asendi sooritamist esimeses järjekorras.

Selle programmi hoolsa täitmise juures võime Luzernis võita. Kui meie siiski ei võida — siis oleme esimesed võitjale õnne soovima.

Nõrgema ettevalmistuse juures peame aga juba ette valmis olema kaotama.

VI

Püstoli kiirlaskmise matši kohta on vähe öelda.

Siin on edu palju suuremal määral olenev õnnest kui ühegi teise matši juures. Kõige väiksemgi viga laskemoona või relva juures võib täiesti „põhja“ viia ka kõige parema laskuri. Küsitav on, kas meil on mõtet selle õnnemängu peale kaugele Luzerni viia erimeeskonda.

Teisiti kui erimeeskonnaga ei ole aga siiski osavõtt mõeldav. Kogemused näitavad seda vastuvaidlematult. Kohapealne ettevalmistus sellele matšile, „sissetöötamine“ kõrvalvõistlustel, rõõvib nii palju aega, et ühegi teise matši meeskonnal selleks aega ei jatku, kui ettevalmistust tahetakse sooritada vähegi põhjalikult. Puhta „hea õnne“ peale väljaminemisega aga oma nime kaalule panna, sel ei ole mõtet.

Sellega ei taha ma sugugi öelda, et see ala tuleks hoopis nurka visata. Tuleb tööd teha. See töö on aga praegu ikka veel sel määral katsetus, et selle lähema kava ülesseadmine ei mahu kuidagi selle artikli raamidesse. Kui 1939. a. suveks jõuame selle tööga valmis, on hea. Kui ei jõua — ei ole katki midagi. Kuuest tähtsamast matšist jätkub oma rahvusvärvidele väärrika koha nõutamiseks enam kui küllalt.

VII

Lõpetades tahaksin meie laskureile soovida, et see heaseltsimehelik meeskonnavaim, see distsipliin ja see tööarmastus, mis meid senini on viinud võitudele, meist ei lahkuks ka tulevikus.

Eemale jäägu meist ka tulevikus igasugused lahkhelid, üksikud oma võimete ülehindamised, sellest väljakasvav „kinotähelik“ paljunõudlikkus ja isikliku hiilguse taotlemine naabri arvel.

Kuhu see viib, seda oleme mõnegi kuulsa laskurrahva meeskondade juures näinud.

Hea ja ühtlane, distsiplineeritult koostöötav ja laiale baasile tugenev meeskond toob ka individuaalvõite nagu iseenesest. Distsiplineerimata „tähed“ on alati meeskonna kirstunaelaks.

Võidule Luzernis!

Aidaku selleks jõudumööda kaasa iga Eesti Laskurliidu liige!

Maailmameistri laskematšide üldtulemused

1. Vabapüssimatšid ja maailmameistrid (1897—1937).
2. Roomas 1935. a. peetud vabapüssi-laskematš.
3. Sõjapüssi maailmameistrid (1911—1937).
4. Väikekaliiberpüssi-matšid ja maailmameistrid (1929—1937).
5. Vabapüstolimatšid ja maailmameistrid (1900—1937).

Maailmameistri matsid vabapüssist laskmises

D — 300 m; 3 × 40 lasku; meeskonnas 5 võistlejat.

Aasta	Võistluskoht	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	1897	Lyon	Šveits 2310	Norra 2249	Prantsuse 2206	Holland 2100	Itaalia 2134					
2.	1898	Torino	Prantsuse 4447	Itaalia 4325	Šveits 4126							
3.	1899	Loosduinen, Haag	Šveits 4528	Prantsuse 4404	Taani 4390	Itaalia 4313	Holland 4277	Norra 4144	Inglismaa 4129	Belgia 4127		
4.	1900	Pariis	Šveits 4399	Norra 4290	Prantsuse 4278	Taani 4255	Holland 4221	Belgia 4166				
5.	1901	Luzern	Šveits 4567	Holland 4398	Prantsuse 4386	Itaalia 4197	Austria 4183	Saksa 4081	Belgia 3521			
6.	1902	Room	Šveits 4484	Itaalia 4316	Prantsuse 4285	Saksa 4015	Argentiina 3719					
7.	1903	Buenos-Aires	Šveits 4598	Itaalia 4411	Argentiina 4239							
8.	1904	Lyon	Šveits 4542	Itaalia 4431	Prantsuse 4422	Belgia 4271	Holland	Argentiina 4058				
9.	1905	Brüssel	Šveits 4737	Belgia 4626	Prantsuse 4548	Itaalia 4523	Holland 4502	Austria 4497	Hispaania 3686			
10.	1906	Milano	Šveits 4716	Prantsuse 4694	Belgia 4495	Itaalia 4495	Argentiina 4488	Austria 4186				
11.	1907	Zürich	Šveits 4848	Belgia 4672	Prantsuse 4551	Argentiina 4546	Holland 4360	Austria 4346				
12.	1908	Viin	Šveits 4616	Itaalia 4585	Prantsuse 4580	Argentiina 4552	Belgia 4547	Taani 4331	Holland 4324	Austria 4261	Saksa 4211	
13.	1909	Hamburg	Šveits 4840	Prantsuse 4838	Belgia 4748	Itaalia 4730	Argentiina 4697	Holland 4671	Saksa 4671	Taani 4476	Austria 4369	Serbia 3580
14.	1910	Loosduinen, Haag	Šveits 4918	Prantsuse 4844	Belgia 4786	Holland 4711	Itaalia 4709	Saksa 4489	Taani 4276			

15.	1911	Room	Šveits 5014	Prantsuse 4703	Belgia 4609	Saksa 4586	Holland 4578	Itaalia 4556	Taani 4354	Austria 4059	Ungari 3821	
16.	1912	Bayonne- Biarritz	Šveits 5172	Prantsuse 5027	Holland 5010	Itaalia 4965	Austria 4922	Belgia 4895	Hispaania 4784	Serbia 4767	Portugal 4088	
17.	1913	Camp Perry, USA	Šveits 4959	Prantsuse 4757	USA 4578	Rootsi 4577	Argentiina 4061	Peruu 3983	Kanada 3760			
18.	1914	Viborg, Taani	Šveits 5025	Prantsuse 4902	Taani 4871	Holland 4772	Soome 4750	Itaalia 4716	Rootsi 4565	Austria 4453	Belgia 4395	
19.	1921	Lyon	USA 5015	Šveits 4933	Prantsuse 4609	Itaalia 4575	Holland 4464					
20.	1922	Milano	USA 5132	Šveits 5120	Taani 4965	Rootsi 4916	Holland 4876	Prantsuse 4780	Itaalia 4688	Monako 4094		
21.	1923	Camp Perry, USA	USA 5301									
22.	1924	Reims	USA 5284	Šveits 5184	Prantsuse 5097	Argentiina 5093	Taani 5070	Soome 5036	Rootsi 4901	Itaalia 4872	Holland 4860	Haiti 4819
23.	1925	St. Gallen	Šveits 5386	USA 5255	Taani 5099	Prantsuse 5053	Holland 4867	Belgia 4857	Itaalia 4853			
24.	1927	Room	Šveits 5379	Rootsi 5309	USA 5273	Taani 5241	Prantsuse 5160	Itaalia 4976	Hispaania 4789	Holland 4756	Poola 4400	Tšehhi 4064
25.	1928	Loosduinen, Haag	Šveits 5339	Rootsi 5339	USA 5339	Soome 5190	Itaalia 5156	Norra 5145	Tšehhi 5092	Prantsuse 5073	Holland 4949	Belgia 4924
26.	1929	Stokholm	Šveits 5442	USA 5397	Rootsi 5289	Soome 5215	Itaalia 5212	Norra 5181	Taani 5158	Tšehhi 5010	Hispaania 4930	Prantsuse 4830
27.	1930	Antwerpen	USA 5441	Šveits 5407	Soome 5337	Itaalia 5247	Taani 5139	Prantsuse 5126	Holland 4357	Belgia 4323		
28.	1931	Lvov	Šveits 5482	Soome 5398	Norra 5363	Rootsi 5349	Itaalia 5311	Taani 5222	Eesti 5186	Prantsuse 5174	Poola 5153	
29.	1933	Granada	Šveits 5412	Soome 5359	Rootsi 5305	Prantsuse 5185						
30.	1935	Room	Soome 5488	Eesti 5465	Šveits 5446	Rootsi 5405						
31.	1937	Helsingi	Eesti 5526	Soome 5493	Šveits 5481	Rootsi 5437	Norra 5343	Prantsuse 5275	Saksa 5218	Taani 5187	Läti 4817	

Maailmameistrite nimistu vabapüssist laskmises

120 lasku, D — 300 m.

Aasta	Võistluskoht	Püsti			Põlvelt			Lamades			Kogutulemus		
		Võitja	Rahvus	Taga- järg	Võitja	Rahvus	Taga- järg	Võitja	Rahvus	Taga- järg	Võitja	Rahvus	Taga- järg
1 1897	Lyon	Ostemo	Norra	303	Julien	Šveits	320	Julien	Šveits	323	Julien	Šveits	942
2 1898	Torino	Paroche	Prantsuse	298	Stäheli	"	322	Moreaux	Prantsuse	322	Paroche	Prantsuse	936
3 1899	Loosduinen	Boeckle	Šveits	315	"	"	328	Wallingfjord	Inglismaa	334	Madsen	Taani	943
4 1900	Pariis	Madsen	Taani	305	"	"	324	Paroche	Prantsuse	332	Kellenberger	Šveits	930
5 1901	Luzern	Valerio	Itaalia	305	"	"	339	Kellenberger	Šveits	341	"	"	948
6 1902	Room	Kellenberger	Šveits	300	"	"	339	Conti	Itaalia	321	"	"	941
7 1903	Buenos-Aires	Maso	Argentiina	293	Kellenberger	"	346	Richardet	Šveits	343	"	"	969
8 1904	Lyon	Bonicelli	Itaalia	309	"	"	337	Rysceuvets	Belgia	342	Stäheli	"	953
9 1905	Brüssel	Van Asbroeck	Belgia	326	Richardet	"	340	P. du Verger	"	350	P. du Verger	Belgia	1004
10 1906	Milano	Courquin	Prantsuse	312	P. du Verger	Belgia	338	Balme	Prantsuse	340	Balme	Prantsuse	967
11 1907	Zürich	Wertgartner	Austria	320	Reich	Šveits	341	Ballmer	Argentiina	353	Stäheli	Šveits	987
12 1908	Viin	Madsen	Taani	317	P. du Verger	Belgia	342	Frasca	Itaalia	341	P. du Verger	Belgia	961
13 1909	Hamburg	Pachmeyer	Saksa	334	Wiedmer	Šveits	351	Stäheli	Šveits	348	Stäheli	Šveits	1009
14 1910	Loosduinen	Jean Reich	Šveits	328	Stäheli	"	363	Paroche	Prantsuse	352	Reich	"	1018
15 1911	Room	Stäheli	"	332	"	"	365	Stäheli	Šveits	355	Stäheli	"	1052
16 1912	Bayonne-Biarritz	Ticci	Itaalia	345	"	"	374	"	"	367	"	"	1078
17 1913	Camp Perry	Wiedmer	Šveits	334	"	"	352	Paroche	Prantsuse	358	"	"	1030
18 1914	Viborg	René Georges	Prantsuse	348	"	"	357	Stäheli	Šveits	360	René Georges	Prantsuse	1056
19 1921	Lyon	Stokes	USA	326	Stokes	USA	357	Stokes	USA	372	Stokes	USA	1055
20 1922	Milano	Zimmermann	Šveits	341	"	"	356	Lienhard	Šveits	375	"	"	1067
21 1923	Camp Perry	Neusslein	USA	339	Fisher	"	367	Fisher	USA	385	Fisher	"	1090
22 1924	Reims	Zimmermann	Šveits	339	"	"	365	Stokes	"	383	"	"	1075
23 1925	St. Gallen	Hartmann	"	352	Hartmann	Šveits	376	Lienhard	Šveits	384	Hartmann	Šveits	1109
24 1927	Room	"	"	344	"	"	379	Bruce	USA	389	"	"	1105
25 1928	Haag	Reich	"	347	Zimmermann	"	374	Eriksson	Rootsi	388	Eriksson	Rootsi	1093
26 1929	Stokholm	Zimmermann	"	358	"	"	376	E. Karlsson	"	383	Hartmann	Šveits	1114
27 1930	Antwerpen	Oksa	Soome	359	Seitzinger	USA	375	K. Leskinen	Soome	389	Oksa	Soome	1111
28 1931	Lvov	Zimmermann	Šveits	360	Lienhard	Šveits	376	Lindgren	"	393	Zimmermann	Šveits	1109
29 1933	Granada	"	"	354	Rönnmärk	Rootsi	381	Oksa	"	388	Demierre	"	1094
30 1935	Room	Dessle	Rootsi	356	Kärner	Eesti	377	Rönnmärk	Rootsi	392	Miinalainen	Soome	1111
31 1937	Helsingi	Elo	Soome	362	E. Kivistik	"	381	Oksa	Soome	391	E. Kivistik	Eesti	1124

Maailmameistrimatš vabapüssist 1935. a. Roomas

3 × 40 lasku, D — 300 m.

Soome					
Miinilainen	85, 87, 91, 85 = 348	92, 97, 93, 94 = 376	96, 96, 99, 96 = 387	1111	
Leskinen	86, 89, 89, 87 = 351	92, 93, 94, 96 = 375	98, 96, 98, 93 = 385	1111	
Okša	79, 91, 90, 87 = 347	93, 94, 94, 93 = 375	95, 97, 93, 93 = 378	1100	
Vasenius	91, 82, 88, 79 = 340	92, 91, 98, 93 = 374	95, 98, 83, 94 = 370	1084	
Lindgren	85, 87, 77, 85 = 334	93, 92, 93, 87 = 366	95, 95, 94, 98 = 382	1082	
	1720	1866	1902	5488	
Eesti					
Kärner	85, 87, 88, 89 = 349	96, 99, 91, 91 = 377	93, 96, 93, 95 = 377	1103	
Rull	80, 88, 82, 89 = 339	95, 92, 90, 91 = 368	99, 98, 96, 94 = 387	1094	
Rikand	89, 84, 88, 86 = 347	89, 93, 88, 88 = 358	96, 99, 94, 98 = 387	1092	
Liiver	86, 89, 88, 90 = 353	84, 93, 88, 89 = 354	94, 96, 95, 99 = 384	1088	
Kivistik	79, 81, 85, 89 = 334	95, 94, 91, 92 = 372	92, 96, 96, 95 = 379	1085	
	1722	1829	1914	5465	
Šveits					
Zimmermann	85, 85, 90, 90 = 350	92, 93, 93, 93 = 371	98, 97, 94, 93 = 382	1103	
Reich	87, 86, 85, 86 = 344	93, 93, 93, 95 = 374	93, 96, 96, 97 = 382	1100	
Saltzmann	85, 85, 83, 84 = 337	95, 88, 93, 92 = 368	97, 97, 96, 94 = 384	1089	
Horber	83, 87, 84, 84 = 338	91, 92, 90, 88 = 361	96, 96, 96, 94 = 382	1081	
Tellenbach	83, 84, 84, 82 = 333	94, 94, 87, 98 = 368	90, 91, 98, 93 = 372	1073	
	1702	1842	1902	5446	
Rootsi					
Rönmark	84, 85, 86, 77 = 332	95, 83, 95, 95 = 368	98, 99, 99, 96 = 392	1092	
Dessle	88, 89, 91, 88 = 356	86, 86, 87, 88 = 347	94, 97, 97, 96 = 384	1087	
Eriksson	86, 88, 87, 87 = 348	85, 93, 95, 87 = 360	93, 92, 98, 95 = 378	1086	
O. Ericsson	78, 92, 89, 91 = 350	90, 85, 92, 89 = 356	94, 95, 94, 94 = 377	1083	
Larsson	81, 79, 78, 79 = 317	87, 88, 85, 95 = 355	96, 97, 94, 98 = 385	1057	
	1703	1786	1916	5405	

Maailmameistrite nimistu sõjapüssist laskmises

60 lasku, D — 300 m.

Aasta	Võistluskoht	P ü s t i			P õ l v e l t			L a m a d e s			K o g u t u l e m u s		
		Võitja	Rahvus	Taga- järg	Võitja	Rahvus	Taga- järg	Võitja	Rahvus	Taga- järg	Võitja	Rahvus	Taga- järg
1911	Room										Louis Percy	Prantsuse	698
1912	Bayonne- Biarritz	Ernest	USA	166							Gastro	Hispaania	506
1913	Camp Perry	M. Eriksson	Rootsi	154	T. Björkman	Rootsi	165	Pereyra	Argentiina	186	M. Eriksson	Rootsi	485
1914	Viborg	Bouwens	Hollandi	155	Tomsen	Taani	162	Barbilat	Prantsuse	174	Bouwens	Holland	484
1921	Lyon	Frasza	Itaalia	154	Isnardi	Itaalia	164	Dupnis	Prantsuse	170	Isnardi	Itaalia	474
1922	Milano	Panza	Itaalia	144	Schnyder	Šveits	159	Saetter	Taani	160	Kellenberger	Šveits	433
1923	Camp Perry	Moor	USA	150	von Sprecken	Holland	162	Boa	Kanada	182	Moor	USA	484
1924	Reims	Lafortune	Belgia	162	Durand	Prantsuse	172	Rico	Argentiina	179	Rico	Argentiina	492
1925	St. Gallen	Zimmermann	Šveits	164	Gouery	"	179	Miard	Prantsuse	181	Zimmermann	Šveits	502
1927	Room										Panza	Itaalia	446
1928	Haag	Lienhard	Šveits	161	Tellenbach	Šveits	177	Castro	Hispaania	176	Lienhard	Šveits	505
1929	Stokholm	Hartmann	"	172	Zimmermann	"	181	Malmgren	Rootsi	185	Ericsson	Rootsi	526
1930	Antwerpen	Dr. Both	Holland	147	"	"	168	Zimmermann	Šveits	180	Zimmermann	Šveits	472
1931	Lvov	Matuszak	Ungari	154	Schnyder	"	159	Bonin	Prantsuse	168	"	"	469
1933	Granada	Fitoussi	Prantsuse	149	Heros	Hispaania	162	Persson	Rootsi	171	Rönmark	Rootsi	453
1935	Room	O. Ericsson	Rootsi	151	Lindgren	Soome	162	Brion	Prantsuse	163	Lindgren	Soome	440
1937	Helsingi	Vilberg	Eesti	172	Zimmermann	Šveits	185	Liuhala	Soome	188	Elo	"	530

Sõjapüssist laskmisel maailmarekorde ei kinnitata, kuna lastakse võistlust korraldava riigi relvast.

1911. aastal lasti 90 lasku oma riigi relvast, sellejärele 60 lasku võistlust korraldava riigi relvast. Parim kogutulemus on Olle Ericsson'i saavutus 1929. a. Stokholmis, 526 silma.

Maailmameistri matsid väikekaliibrüssist laskmises

D — 50 m; 40 võistluslasku igas asendis, meeskonnas 5 võistlejat.

Aasta	Võistluskoht	Püsti	Põlvelt	Lamades
1. 1929	Stokholm	1. Šveits . . . 1821 2. Taani . . . 1807 3. Norra . . . 1798 4. Soome . . . 1798 5. Prantsuse . 1789		1. Soome . . . 1931 2. Rootsi . . . 1925 3. USA . . . 1914 4. Taani . . . 1914 5. Šveits . . . 1896
2. 1930	Antwerpen	1. USA . . . 1804 2. Belgia . . . 1794 3. Taani . . . 1770 4. Prantsuse . 1769 5. Itaalia . . . 1745 6. Soome . . . 1734 7. Holland . . . 1592	1. USA . . . 1877 2. Soome . . . 1863 3. Taani . . . 1843 4. Prantsuse . 1824 5. Belgia . . . 1791 6. Holland . . . 1723	1. Taani . . . 1926 2. Soome . . . 1924 3. USA . . . 1900 4. Prantsuse . 1888 5. Belgia . . . 1844 6. Holland . . . 1822
3. 1931	Lvov	1. Soome . . . 1781 2. Taani . . . 1753 3. Rootsi . . . 1751 4. Itaalia . . . 1741 5. Norra . . . 1740 6. Prantsuse . 1733 7. Poola . . . 1721	1. Soome . . . 1909 2. Norra . . . 1886 3. Rootsi . . . 1852 4. Prantsuse . 1840 5. Poola . . . 1831 6. Taani . . . 1824 7. Eesti . . . 1818 8. Ungari . . . 1706	1. Rootsi . . . 1959 2. Norra . . . 1948 3. Soome . . . 1938 4. Prantsuse . 1935 5. Taani . . . 1926 6. Ungari . . . 1922 7. Poola . . . 1912 8. Eesti . . . 1896
4. 1933	Granada	1. Soome . . . 1749 2. Prantsuse . 1717 3. Rootsi . . . 1694 4. Hispaania . 1665	1. Soome . . . 1827 2. Rootsi . . . 1800 3. Prantsuse . 1794 4. Hispaania . 1741	1. Rootsi . . . 1935 2. Soome . . . 1921 3. Inglismaa . 1919 4. Prantsuse . 1909 5. Hispaania . 1860
5. 1935	Room	1. Soome . . . 1813 2. Prantsuse . 1808 3. Rootsi . . . 1804 4. Norra . . . 1799 5. Eesti . . . 1794 6. Ungari . . . 1789 7. Austria . . . 1780 8. Saksa . . . 1771 9. Itaalia . . . 1757 10. Poola . . . 1752	1. Eesti . . . 1897 2. Prantsuse . 1896 3. Rootsi . . . 1893 4. Norra . . . 1888 5. Soome . . . 1872 6. Saksa . . . 1862 7. Ungari . . . 1838 8. Holland . . . 1780 9. Itaalia . . . 1780 10. Taani . . . 1779 11. Poola . . . 1769	1. Eesti . . . 1964 2. Rootsi . . . 1960 3. Prantsuse . 1954 4. Soome . . . 1949 5. Inglismaa . 1948 6. Saksa . . . 1948 7. Norra . . . 1944 8. Ungari . . . 1921 9. Austria . . . 1828 10. Poola . . . 1790
6. 1937	Helsingi	1. Eesti . . . 1852 2. Šveits . . . 1840 3. Soome . . . 1833 4. Prantsuse . 1823 5. Norra . . . 1815 6. Saksa . . . 1814 7. Rootsi . . . 1810 8. Taani . . . 1796 9. Itaalia . . . 1761 10. Poola . . . 1727 11. Leedu . . . 1710 12. Läti . . . 1684	1. Eesti . . . 1897 2. Šveits . . . 1883 3. Prantsuse . 1882 4. Soome . . . 1877 5. Rootsi . . . 1847 6. Norra . . . 1842 7. Saksa . . . 1823 8. Taani . . . 1809 9. Itaalia . . . 1793 10. Poola . . . 1791 11. Leedu . . . 1786 12. Läti . . . 1718	1. USA . . . 1957 2. Soome . . . 1956 3. Eesti . . . 1951 4. Rootsi . . . 1942 5. Norra . . . 1934 6. Prantsuse . 1931 7. Saksa . . . 1925 8. Leedu . . . 1916 9. Inglismaa . 1915 10. Ungari . . . 1915 11. Poola . . . 1905 12. Itaalia . . . 1895 13. Taani . . . 1893 14. Läti . . . 1848

Maailmameistrite nimistu väikekaliibripüssist laskmises

3×40 lasku, D—50 m.

Aasta	Võistluskoht	P ü s t i			P ö l v e l t			L a m a d e s		
1929	Stokholm	O. Ericsson	Rootsi	374				Larsson	Rootsi	390
1930	Antwerpen	Petersen	Taani	368	Swanson	USA	382	Lindgren	Soome	392
1931	Lvov	Amundsen	Norra	374	K. Leskinen	Soome	387	Rönmark	Rootsi	395
1933	Granada	de Lisle	Prantsuse	362	Rantala	Soome	372	"	"	395
1935	Room	K. Leskinen	Soome	375	Lokotar	Eesti	389	Durand	Prantsuse	398
1937	Helsingi	Mazoyer	Prantsuse	380	Kivioja	Eesti	385	Ravila	Soome	396

Maailmameistrite nimistu vabapüstolist laskmises

60 lasku, D—50 m.

Aasta	Võistluskoht	N i m i	R i i k	Silmi	M ä r k u s i
1900	Pariis	Roderer	Šveits	503	Lasti revolvrüst
1901	Luzern	Hess, Karl	"	443	
1902	Room	"	"	470	
1903	Buenos-Aires	Segura	Argentiina	466	
1904	Lyon	Van Asbrock senior	Holland	484	Parabellum
1905	Brüssel	" " "	"	507	Alates 1905. a. lasti va-
1906	Milano	Stäheli	Šveits	512	bapüstolist 6-mm pad-
1907	Zürich	Van Asbrock junior	Holland	504	runitega
1908	Viin	Fischer	Saksa	509	
1909	Hamburg	Van Asbrock senior	Holland	518	
1910	Loosduinen	" " "	"	528	
1911	Room	Poumier du Verger	Belgia	528	
1912	Biarritz	Van Asbrock senior	Holland	540	
1913	USA	Carlberg	Rootsi	486	
1914	Viborg	Van Asbrock senior	Holland	528	
1921	Lyon	Hänny	Šveits	515	
1922	Milano	"	"	514	
1923	USA	Calkins	USA	523	
1924	Reims	Schnyder	Šveits	531	
1925	St. Gallen	"	"	513	1926. a. ei peetud võist-
1927	Room	"	"	532	lusi
1928	Loosduinen	"	"	530	
1929	Stokholm	Zulauf	"	542	
1930	Antwerpen	Revillion de Budé	"	538	
1931	Lvov	Bonin	Prantsuse	536	
1933	Granada	Ullman	Rootsi	541	
1935	Room	"	"	547	
1937	Helsingi	"	"	555	Uus maailmarekord

Rahvusvahelise Laskurühmituse (UIT) maailma-rekordid 1938. aastaks

Vabapüss, 3×40 lasku, 300 m, 5 osavõtjat, iga lask näidatud.

Meeskonna rekordid:

Kogusumma:	Eesti	5526	Helsingi	1937
Püsti:	Eesti	1752	Helsingi	1937
Põlvelt:	Soome	1866	Rooma	1935
Lamades:	Soome	1923	Lvov	1931

Üksiklaskuri rekordid:

Kogusumma:	E. Kivistik	Eesti	1124	Helsingi	1937
Püsti:	O. Elo	Soome	362	"	1937
Põlvelt:	B. Rönmark	Rootsi	381	Granada	1933
Lamades:	S. O. Lindgren	Soome	393	Lvov	1931

Sõjapüss, 3×20 lasku, 300 m, 5 osavõtjat, iga lask näidatud.

Meeskonna rekordid:

Kogusumma:	Šveits	2586	Helsingi	1937
Püsti:	Soome	810	"	"
Põlvelt:	Šveits	907	"	"
Lamades:	Soome	916	"	"

Üksiklaskuri rekordid:

Kogusumma:	O. Elo	Soome	530	Helsingi	1937
Püsti:	J. Hartmann	Šveits	172	Stokholm	1929
Põlvelt:	K. Zimmermann	Šveits	185	Helsingi	1937
Lamades:	K. Liuhala	Soome	188	"	"

Väikekaliiberpüss, 40 lasku, 50 m, kolmest asendist. 5 osavõtjat, iga lask näidatud.

Meeskonna rekordid:

Püsti:	Eesti	1852	Helsingi	1937
Põlvelt:	Soome	1909	Lvov	1931
Lamades:	Eesti	1964	Rooma	1935

Üksiklaskuri rekordid:

Püsti:	J. Mazoyer	Prantsuse	380	Helsingi	1937
Põlvelt:	G. Lokotar	Eesti	389	Rooma	1935
Lamades:	R. Durand	Prantsuse	398	"	1935

Üksiklaskuri rekord kolmest asendist:

		pst.	plv.	lam.	kokku
J. Mazoyer	Prantsuse	380	385	393	1158
			Helsingi	1937	

Vabapüstol, 60 lasku, 50 m.

Meeskonna rekordid:

Šveits	2651	Stokholm	1929
--------	------	----------	------

Üksiklaskuri rekord:

T. Ullman	Rootsi	555	Helsingi	1937
-----------	--------	-----	----------	------

Eesti Laskurliidu laskerekordid 1938. aastaks.

1. Vabapüss. D — 300 m.

A. Individuaalselt.

3 × 40 lasku:

3 asendist kokku	1124	(M: rek. 1124)	Elmar Kivistik	Helsingis	1937
püsti 40 lasku	365	(" " 362)	Alfred Kukk	EL	meistriv. 1937
põlvelt 40 lasku	381	(" " 381)	Elmar Kivistik	Helsingis	1937
lamades 40 lasku	391	(" " 393)	Villem Jaanson	EL	meistriv. 1935

3 × 20 lasku:

3 asendist kokku	560,	Harald Kivioja	—	ULK	meistriv. 1937
püsti 20 lasku	182,	Harald Kivioja	—	"	" 1937
põlvelt 20 lasku	192,	Aleksander Lenk	—	"	" 1936
lamades 20 lasku	196,	Villem Jaanson	—	"	" 1936

3 × 10 lasku:

3-st asendist	278,	Alfred Kukk	—	Helsingi	1937
püsti	89,	"	"	"	"
põlvelt	94,	Harald Kivioja	"	"	"
lamades	99,	August Liivik	"	"	"

B. Meeskond.

3 × 40 lasku:

1)	Elmar Kivistik	353 + 381 + 390 =	1124
2)	Gustav Lokotar	351 + 375 + 387 =	1113
3)	Harald Kivioja	384 + 371 + 381 =	1100
4)	Alfred Kukk	349 + 373 + 375 =	1097
5)	August Liivik	351 + 356 + 385 =	1092

Helsingis 1937 1752 1856 1918 = 5526

M: rek. 1752 1866 1923 5526

2. Täpsussõjapüss. D — 300 m.

3 × 20 lasku:

3 asendist kokku	561,	Paul Paas	—	OLK	meistriv. 1937
püsti 20 lasku	182,	Artur Limperk	—	EL	" 1937
põlvelt 20 lasku	189,	Al-der Lenk	—	EL	" 1937
lamades 20 lasku	198,	Joh. Vilberg	—	Eesti-Soome	1935

3 × 10 lasku:

3 asendist kokku	282,	Gustav Lokotar	—	ULK	meistriv. 1936
püsti 10 lasku	94,	Gustav Lokotar	—	"	" 1936
põlvelt 10 lasku	96,	Leonhard Vitsut	—	"	" 1935
lamades 10 lasku	99,	August Normak	—	"	" 1935

3. Muutmata sõjapüss. D — 300 m.

A. Individuaalselt.

3 × 20 lasku:

3 asendist kokku	525	(M: rek. 530)	Gustav Lokotar	EL	meistriv. 1936
püsti 20 lasku	172	(" " 172)	Kristjan Vilberg	Helsingis	1937
põlvelt 20 lasku	175	(" " 185)	Villem Jaanson	Helsingis	1937
lamades 20 lasku	186	(" " 188)	Villem Jaanson	EL	meistriv. 1936

— 200 m kiirendatud punktilaskmine 3 × 4 lasku:	}	VKM — 36 § 32
— 100 m näpslaskmine 3 × 2 lasku:		
mõlemal laskmisel kokku 166	— Aleksander Reinvald	— EL meistriv. 1937
200 m laskmisel kokku 108	— Aleksander Reinvald	— " " 1937
100 m laskmisel kokku 58	— Aleksander Reinvald	— " " 1937

B. Meeskond.

3 × 20 lasku:

K. Jürgens . . .	161	174	184	519	
V. Jaanson . . .	162	175	182	519	
H. Silber . . .	164	174	180	518	
G. Lokotar . . .	159	172	179	510	
L. Viljus . . .	158	174	172	504	
	804	869	897	2570	Helsingi 1937
M: rek.	810	907	916	2586	
	(Soome) (Šveits) (Soome) (Šveits, Helsingi 1937)				

2 × 10 lasku, lamades:

G. Lokotar . . .	189
H. Silber . . .	183
K. Vilberg . . .	172
Kokku	544 Helsingi 1937

4. Väikekaliiberpüss. D — 50 m.

A. Individuaalselt.

3 × 40 lasku:

3 asendist kokku 1161	(M: rek. 1158)	Alfred Kukk	— EL meistriv. 1936
püsti 40 lasku 381	(" " 380)	Alfred Kukk	— " " 1936
põlvelt 40 lasku 394	(" " 389)	Harald Kivioja	— " " 1936
lamades 40 lasku 400	(" " 398)	Joh. Vilberg	— " " 1936

3 × 20 lasku:

3 asendist kokku 577	— Harald Kivioja	— Eesti-Soome 1936
püsti 20 lasku 188	— August Liivik	— " " 1936
põlvelt 20 lasku 196	— Harald Kivioja	— " " 1936
lamades 20 lasku 200	— Aleksei Jalak	— " " 1936

B. Meeskond.

1. Püsti 8 × 5 lasku:

August Liivik . . .	377
Gustav Lokotar . . .	374
Ernst Rull . . .	369
Elmar Kivistik . . .	368
Alfred Kukk . . .	364

1852 — Helsingis 1937 (M: rek. 1852)

2. Põlvelt 8 × 5 lasku:

Gustav Lokotar . . .	389
Ernst Rull	386
Elmar Kivistik	380
Endel Rikand	377
Villem Jaanson	365

1897 — Roomas 1935 (M:rek. 1909)

3. Lamades 8 × 5 lasku:

Johannes Vilberg . . .	397
Endel Rikand	395
Villem Jaanson	391
Eduard Seren	391
Gustav Lokotar	390

1964 — Roomas 1935 (M:rek. 1964)

5. Väikekaliiberpüss. D—100 m.

A. Individuaalselt. Lamades 40 lasku

E. Rull 398 — Helsingi 1937

B. Meeskond. Lamades 40 lasku

1. E. Rull	398
2. A. Liivik	396
3. E. Rikand	396

1190 Helsingi 1937

6. Vabapüstol. D—50 m.

A. Individuaalselt.

60 lasku — 543 — Nikolai Viru (M:rek. 555) — EL meistriv. 1937
 30 " — 268 — Alfred Kukk . . . . . — OLK meistriv. 1933

B. Meeskond.

5 × 60 lasku:

Nikolai Viru	533
Alfred Kukk	529
Gustav Padar	523
Eduard Sihv	522
Heinrich Siirma	497

2604 — Helsingis 1937 (M:rek. 2651)

EL Eesti meistrid laskmises

Aasta	Vabapüss	Väikek.-püss	Täps.-sõjapüss	Sõjapüss	Vabapüstol	Sõjapüstol	Olümpia kiirlaskmine püstolist
1933	Ltn. Karl LOMP Allohvk. OLU 335+358+378 = 1071	Nao. Aleksander VILDER Soomusr. Rüg. ULÜ 354+359+382 = 1095	—	Ltn. Karl LOMP Allohvk. OLU 160+173+184 = 517	—	—	—
1936	Velt. Johannes VILBERG Lahinguk. ULÜ 346+373+381 = 1100	Ltn. Alfred KUKK Sõjakooli OLU 381+387+393 = 1161	Vao. Elmar KIVISTIK Lahinguk. ULÜ 174+186+197 = 557	Ltn. Alfred KUKK Sõjakooli OLU 95+49 = 145	—	—	—
1937	Velt. Gustav LOKOTAR Lahinguk. ULÜ 352+375+390 = 1117	Ltn. Alfred KUKK Sõjakooli OLU 371+391+394 = 1156	Ltn. Alfred Kukk Sõjakooli OLU 177+187+195 = 559	Velt. Aleksander REIN- VALD 1. jal.-rüg. ULÜ 108+58 = 166	Ltn. Nikolai VIRU 1. jal.-rüg. OLU 543 silma	Ltn. Alfred KUKK Sõjakooli OLU 146 silma	Ltn. Alfred KRIISK Tall. Lennuv. OLU 36 punkti

EL suurmeistrid 1938. aastaks

Jrk.nr.	L a s k u r	Ü h i n g	Mis võistlusel sooritas	Võistluskoht ja aeg	Puhas tulemus
	Täiskaliiberpüssist laskmises				
1	Endel Rikand	Põhja m. lk.	MM võistl.	Rooma 28. 09. 35.	347 + 358 + 387 = 1092
2	Elmar Kivistik	Lahinguk. ÜLÜ	Eesti meistriv.	Tallinn 23. 08. 36.	174 + 186 + 197 = 557
3	Kpt. Karl Lomp	Lahinguk. OLU	"	Tallinn 23. 08. 36.	161 + 186 + 194 = 541
4	Karl Jürgens	Põhja m. lk.	"	Tallinn 23. 08. 36.	170 + 178 + 193 = 541
5	Vao. Villem Jaanson	Lahinguk. ÜLÜ	Soome-Eesti	Tallinn 04. 08. 35.	161 + 181 + 190 = 532
6	Vao. Jaan Kruuberg	4. upat. ÜLÜ	Sv.-K.-liit	Tallinn 09. 09. 34.	165 + 177 + 191 = 533
7	Vlt. Gustav Lokotar	Lahinguk. ÜLÜ	Soome-Eesti	Helsingi 05. 08. 34.	166 + 179 + 188 = 533
8	Ltn. August Liivik	Paide m. lk.	"	Tallinn 04. 08. 35.	169 + 180 + 187 = 536
9	Ernst Rull	Raudteepat. lk.	"	Tallinn 20. 08. 33.	164 + 172 + 194 = 530
10	Vao. Aleks. Talli	1. jal.-rüg. ÜLÜ	ÜLK meistriv.	Tallinn 20. 09. 36.	167 + 192 + 188 = 547
11	Vao. Leonhard Viljus	"	Soome-Eesti	Tallinn 04. 08. 35.	167 + 188 + 189 = 544
12	Ltn. Nikolai Viru	1. jal.-rüg. OLU	EMja SMklassik.	Tallinn 21. 07. 34.	161 + 188 + 183 = 532
13	Vlt. Johannes Vilberg	Lahinguk. ÜLÜ	Soome-Eesti	Tallinn 04. 08. 35.	162 + 178 + 196 = 536
14	Ltn. Alfred Kukk	Sõjak. OLU	Eesti meistriv.	Tallinn 18. 09. 37.	365 + 370 + 382 = 1117
15	Vlt. Heinrich Tomberg	Lahinguk. ÜLÜ	Eesti meistriv.	Tallinn 18. 09. 37.	347 + 368 + 386 = 1101
16	Vlt. Kristjan Vilberg	"	ÜLK meistriv.	Tallinn 26. 09. 37.	166 + 183 + 197 = 546
17	Vao. Artur Limperk	1. jal.-rüg. ÜLÜ	"	Tallinn 26. 09. 37.	172 + 182 + 187 = 541
18	Kpt. Paul Paas	Sõjak. OLU	OLK meistriv.	Tallinn 10. 10. 37.	178 + 188 + 195 = 561
19	Nao. Harald Kivioja	Ratsarüg. ÜLÜ	MM võistlus	Helsingi 08. 08. 37.	348 + 371 + 381 = 1100
	Väikekal.-püssist laskmises.				
20	Nao. Harald Kivioja	Ratsarüg. ÜLÜ	Soome-Eesti	Helsingi 14. 06. 36.	186 + 196 + 195 = 577
21	Vlt. Elmar Kivistik	Lahinguk. ÜLÜ	Eesti meistriv.	Tallinn 23. 08. 36.	361 + 383 + 398 = 1142
22	Ltn. Alfred Kukk	Sõjak. OLU	Soome-Eesti	Helsingi 14. 06. 36.	181 + 192 + 197 = 570
23	Vao. Aleks. Lenk	Lahinguk. ÜLÜ	Eesti meistriv.	Tallinn 23. 08. 36.	363 + 384 + 395 = 1142
24	Kpt. Karl Lomp	Lahinguk. OLU	Soome-Eesti	Helsingi 14. 06. 36.	186 + 188 + 197 = 571
25	Vlt. Gustav Lokotar	Lahinguk. ÜLÜ	MM võistl.	Rooma 26. 09. 35.	363 + 389 + 390 = 1142

Jrk.nr.	L a s k u r	Ü h i n g	Mis võistlusel sooritas	Võistluskoht ja aeg	Puhas tulemus
26	Ltn. August Liivik	Paide m. lk.	Soome-Eesti	Helsingi 14. 06. 36.	188 + 189 + 193 = 570
27	Vlt. Aleks. Reinvald	1. jal.-rüg. ÜLÜ	Eesti meistriv.	Tallinn 23. 08. 36.	370 + 391 + 397 = 1158
28	Endel Rikand	Põhja m. lk.	"	Tallinn 23. 08. 36.	365 + 392 + 394 = 1151
29	Ernst Rull	Raudteepat. lk.	"	Tallinn 23. 08. 36.	365 + 380 + 396 = 1141
30	Vlt. Eduard Seren	Piiriv. ÜLK.	"	Tallinn 23. 08. 36.	363 + 383 + 394 = 1140
31	Vlt. Heinr. Tomberg	Lahinguk. ÜLÜ	"	Tallinn 23. 08. 36.	373 + 378 + 390 = 1141
32	Vao. Erast Villbert	"	"	Tallinn 23. 08. 36.	368 + 378 + 396 = 1142
33	Johannes Pürn	Tartu Maleva lk.	"	Tartu 18. 09. 37.	366 + 384 + 395 = 1145
34	Vao. Artur Vellenuurme	Soomrüg. ÜLÜ	"	Narva 19. 09. 37.	366 + 389 + 389 = 1144
35	Johannes Prison	Põhja m. lk.	"	Tallinn 18. 09. 37.	372 + 375 + 395 = 1142
36	Karl Jürgens	"	"	Tallinn 18. 09. 37.	360 + 382 + 399 = 1141
37	Vao. Leonhard Viljus	1. jal.-rüg. ÜLÜ	"	Narva 19. 09. 37.	375 + 369 + 396 = 1140
38	Vao. Aleksei Jalak	Merev. ÜLÜ	ÜLK meistriv.	Tallinn 26. 09. 37.	184 + 194 + 197 = 575
39	Vao. Villem Jaanson	Lahinguk. ÜLÜ	"	Tallinn 26. 09. 37.	182 + 192 + 198 = 572
	Vabapüstolist laskmises.				
40	Ltn. Nikolai Viru	1. jal.-rüg. OLU	Eesti meistriv.	Narva 18. 09. 37.	87 + 92 + 88 + 92 + 91 + 93 = 543

Eesti-Soome maavõistlused laskmises

A. Sõjapüss (täpsus).

Rahvus	Rahvusmeeskondadel punkte				500 punkti ja rohkem saavutasid	Individuaalselt parimad laskurid
	püsti	põlv.	lam.	kokku		
1932. a.						
Soome . . .	—	—	—	10.115 +363	14 meest	V. Miinalainen 528
Eesti . . .	—	—	—	9.752 -363	7 meest	A. Liiver 514
1933. a.						
Soome . . .	3113	3471	3706	10.290 +75	18 meest	V. Miinalainen 162+178+189 = 529
Eesti . . .	3012	3443	3760	10.215 -75	14 meest	E. Rull 164+172+194 = 530
1934. a.						
Soome . . .	3082	3411	3641	10.134 -155	13 meest	V. Miinalainen 172+178+189 = 539
Eesti . . .	3059	3502	3718	10.289 +155	19 meest	G. Lokotar 166+179+188 = 533
1935. a.						
Soome . . .	3210	3532	3752	10.494 +3	20 meest	O. Rantala 168+181+191 = 540
Eesti . . .	3181	3530	3780	10.491 -3	20 meest	L. Viljus 167+189+191 = 547
1936. a.						
Soome . . .	3257	3565	3753	10.575 +11	20 meest	N. Vasenius 179+186+184 = 549
Eesti . . .	3189	3595	3780	10.564 -11	20 meest	G. Lokotar 164+185+192 = 541

B. Väikekaliiberpüss.

Rahvus	Rahvusmeeskondadel punkte				Individuaalselt parimad
	püsti	põlv.	lam.	kokku	
1934. a.					
Soome	3419	3610	3752	10.781 +68	O. Rantala 177+187+193 = 557
Eesti	3347	3579	3787	10.713 -68	J. Pürn 174+184+192 = 550
1935. a.					
Soome	3555	3723	3848	11.126 -36	O. Rantala 180+190+199 = 569
Eesti	3531	3732	3899	11.162 +36	A. Liiver 187+193+192 = 572
1936. a.					
Soome	3522	3777	3879	11.178 -44	Y. Pyrhönen 188+187+197 = 572
Eesti	3533	3784	3905	11.222 +44	H. Kivioja 186+196+195 = 577

Eesti laskurite saavutused

Inglise Väikekaliiber-Klubide Liidult (The Society of Miniature Rifle Clubs) korraldatud rahvusvahelistel korrespondents-laskevõistlustel.

(D — 50 m; 50 m normaal-märk; 8×5 lasku lamades).

1935. aastal

5 meeskonda à 10 laskurit (üldse oli osavõtjaid 91 meeskonda).

4. koht: Üleajateenijate laskespordi Keskühingu (ÜLK) meeskond:

1.	E. Vilbert	398
2.	J. Kruuberg	397
3.	E. Kivistik	395
4.	J. Vilberg	394
5.	V. Jaanson	393
6.	A. Talli	393
7.	A. Limberg	391
8.	G. Lokotar	391
9.	L. Viljus	388
10.	J. Kont	380

Kokku: 3920

9. koht: Kaitseliidu laskuringkonna meeskond:

1.	H. Tederson	397
2.	J. Madisson	393
3.	H. Silber	392
4.	N. Kütt	391
5.	A. Matsina	390
6.	J. Kärner	389
7.	A. Mänd	387
8.	E. Rull	387
9.	A. Liiver	386
10.	N. Ende	383

Kokku: 3895

28. koht: Ohvitseride laskespordi Keskühingu (OLK) meeskond:

1.	V. Brinkmann	394
2.	V. Matela	390
3.	P. Paas	388
4.	J. Tamm	388
5.	O. Soomer	385
6.	M. Haber	385
7.	J. Lippus	384
8.	O. Särgava	382
9.	K. Lomp	378
10.	G. Padar	376

Kokku: 3851

32. koht: Piirivalve laskerringkonna meeskond:

1.	E. Seren	393
2.	K. Kõiv	392
3.	R. Auleid	389
4.	N. Kuusik	387
5.	A. Poogen	386
6.	V. Heljula	384
7.	K. Tamm	384
8.	A. Kaasik	379
9.	A. Võtting	377
10.	V. Kolla	374

Kokku: 3845

45. koht: Politsei laskerringkonna meeskond:

1.	J. Pürn	391
2.	A. Hütt	389
3.	B. Raadik	389
4.	E. Sihv	389
5.	V. Aulik	386
6.	A. Madjak	385
7.	A. Peetson	378
8.	J. Jaska	374
9.	F. Schüts	374
10.	A. Rätsep	364

Kokku: 3819

Üksiklaskurid:

1. koht	E. Vilbert (ÜLK)	398
7.	„ J. Kruuberg (ÜLK)	397
10.	„ H. Tederson (Kaitse- liidu lr.)	397

1936. aastal

10 meeskonda à 5 laskurit (üldse võistles 213 meeskonda).

2. koht: Üleajateenijate laskespordi Keskühingu (ÜLK) meeskond:

1.	K. Vilberg	400
2.	H. Pent	397
3.	J. Kruuberg	396
4.	J. Loit	396
5.	A. Jalak	395

Kokku: 1984

3. koht: Lahingukooli ÜLÜ meeskond:

1.	E. Kivistik	399
2.	V. Jaanson	398
3.	J. Vilberg	396
4.	G. Lokotar	395
5.	A. Lenk	394

Kokku: 1982

13. koht: 1. jal. rüg. ÜLÜ meeskond:

1. A. Reinald	396
2. J. Alaväli	395
3. A. Muttik	393
4. A. Talli	391
5. E. Vilbert	389

Kokku: 1964

14. koht: Ohvitseride laskespordi Keskühingu (OLK) meeskond:

1. K. Lomp	397
2. P. Paas	395
3. J. Langel	392
4. A. Kukk	391
5. V. Matela	388

Kokku: 1963

19. koht: Kaitseliidu A meeskond:

1. E. Rikand	396
2. H. Silber	394
3. A. Liiver	391
4. J. Varbola	391
5. E. Rull	387

Kokku: 1959

32. koht: Piirivalve laskuringkonna meeskond:

1. V. Kolla	395
2. A. Kaasik	390
3. E. Seren	389
4. E. Parv	388
5. K. Kõiv	387

Kokku: 1949

57. koht: Politsei laskuringkonna meeskond — 1940.

71. koht: Piirivalve laskuringkonna meeskond — 1933.

82. koht: Kaitseliidu B meeskond — 1926.

151. koht: 1. jal. rüg. OLÜ meeskond — 1886.

Eesti parimad üksiksaavutused:*)

1. K. Vilberg	400
(ka üldiselt parim)	
2. E. Kivistik	399
3. V. Jaanson	398
4. K. Lomp	397
5. H. Pent	397

*) 1936. a. peale pole SMRC seadnud üksiklaskureid üldiselt paremusjärjekorda.

1937. aastal

19 meeskonda à 5 laskurit (üldse võistles 212 meeskonda).

2. koht: Lahingukooli ÜLÜ A meeskond:

1.	E. Kivistik	398
2.	V. Jaanson	397
3.	G. Lokotar	397
4.	J. Vilberg	397
5.	E. Vilbert	395

Kokku: 1984

8. koht: Politsei laskuringkonna meeskond:

1.	A. Hütt	397
2.	J. Pürn	396
3.	J. Jaaska	394
4.	F. Vaher	394
5.	B. Raadik	390

Kokku: 1971

14. koht: Lahingukooli ÜLÜ B meeskond:

1.	K. Vilberg	400
2.	A. Lenk	396
3.	H. Tomberg	391
4.	R. Väli	390
5.	J. Loit	388

Kokku: 1965

16. koht: Kaitseliidu Tallinna maleva meeskond:

1.	E. Poola	397
2.	A. Mänd	394
3.	H. Ingre	393
4.	K. Jürgens	391
5.	J. Madisson	388

Kokku: 1963

19. koht: Kaitseliidu laskuringkonna meeskond:

1.	E. Rikand	397
2.	E. Rull	396
3.	J. Varbola	392
4.	H. Silber	389
5.	A. Liivik	388

Kokku: 1962

21. koht: Üleajateenijate laskesportiühingu A meeskond:

1.	J. Kruuberg	396
2.	H. Kivioja	392
3.	A. Jalak	391
4.	G. Tähemaa	391
5.	T. Eidast	391

Kokku: 1961

23. koht: 1. jal-rüg. ÜLÜ meeskond:

1.	A. Talli	397
2.	A. Muttik	392
3.	A. Reinvald	392
4.	J. Tui	391
5.	A. Limperk	386

Kokku: 1958

28. koht: Ohvitseride laskespordi Keskühingu A meeskond:

1.	P. Paas	395
2.	A. Kukk	393
3.	O. Soomer	392
4.	V. Pringi	389
5.	K. Lomp	384

Kokku: 1953

33. koht: Kaitseliidu Järva maleva meeskond:

1.	J. Pahk	395
2.	O. Kerles	392
3.	E. Kikk	391
4.	E. Reitkam	387
5.	A. Tobre	384

Kokku: 1949

37. koht: Piirivalve laskuringkonna B meeskond:

1.	K. Tamm	394
2.	A. Poogen	391
3.	A. Urban	389
4.	K. Kõiv	386
5.	V. Pikker	386

Kokku: 1946

38. koht: Politsei laskuringkonna B meeskond:

1.	H. Siirma	395
2.	E. Sihv	392
3.	V. Aulik	390
4.	H. Ottisaar	385
5.	A. Peetso	384

Kokku: 1946

43. koht: Piirivalve laskuringkonna A meeskond:

1.	E. Seren	393
2.	A. Vöting	391
3.	R. Maranik	390
4.	V. Heljula	385
5.	P. Pill	384

Kokku: 1943

47. koht: Üleajateenijate laskespordi Keskühingu B meeskond:

1.	A. Normak	394
2.	H. Pent	391
3.	J. Ainula	389
4.	V. Eglon	385
5.	V. Allikvee	382

Kokku: 1941

51. koht: Ohvitseride laskespordi Keskühingu C meeskond:

1.	T. Tamm	396
2.	O. Särgava	391
3.	V. Kümnik	389
4.	J. Unt	384
5.	J. Langel	380

Kokku: 1940

57. koht: 10. üks. jal.-pat. ÜLÜ meeskond:

1.	V. Lilla	392
2.	A. Kits	389
3.	K. Mäevere	387
4.	E. Tõnts	387
5.	M. Lorenz	385

Kokku: 1940

61. koht: Soomusrongide rügemendi ÜLÜ meeskond:

1.	E. Jurnas	393
2.	A. Juurikas	393
3.	R. Halling	390
4.	A. Vellenurme	387
5.	V. Lepp	375

Kokku: 1938

62. koht: Ohvitseride laskespordi Keskühingu B meeskond:

1.	O. Uluots	393
2.	O. Zirnask	390
3.	A. Vainlo	387
4.	V. Vainsalu	385
5.	R. Oja	383

Kokku: 1938

69. koht: Kaitseliidu Tartu maleva meeskond:

1.	K. Kübar	396
2.	E. Parv	392
3.	E. Priiko	388
4.	A. Kaasik	383
5.	F. Voitka	377

Kokku: 1936

125. koht: 7. jal-rüg. ÜLÜ meeskond:

1.	V. Kana	385
2.	O. Mürk	385
3.	E. Piho	385
4.	L. Kõva	384
5.	F. Sauga	363

Kokku: 1902

Eesti parimad üksiksaavutused:

1.	K. Vilberg	400
	(ka üldiselt parim)	
2.	E. Kivistik	398
3.	V. Jaanson	397
4.	G. Lokotar	397
5.	J. Vilberg	397
6.	A. Hütt	397
7.	E. Poola	397
8.	E. Rikand	397

Eesti Laskurliidu poolt maailmameistri laskevõistlustel võidetud auhindade loetelu.

Jrk. nr.	Auhinna nimetus	Võistlusala	Meeskonna koosseis	Tulemus punktides
I. 1931. a. Lvovi võistlustel.				
1	Hõbekarikas ja diplom	Vabapüssi meeskonnamatš; D—300 m; püsti-, põlvelt- ja lamades-asendist à 40 lasku (120 lasku); meeskonnas 5 laskurit	J. Vilberg, 320, 370, 375 = 1065 J. Siir 320, 355, 388 = 1063 E. Rull 317, 364, 368 = 1049 A. Loun 297, 336, 376 = 1009 J. Pürn 287, 344, 369 = 1000	5186 punkti, VII koht
2	Hõbealus ja diplom	sama, lamades-asend	J. Siir 94, 99, 99, 96 = 388 A. Loun 94, 92, 97, 93 = 376 J. Vilberg 96, 91, 94, 94 = 375 J. Pürn 96, 90, 91, 92 = 369 E. Rull 94, 94, 90, 90 = 368	1876 punkti, V koht
3	Hõbekarikas ja diplom	Vabapüstoli meeskonnamatš; D—50 m; 60 lasku; meeskonnas 5 laskurit	N. Viru 80, 83, 88, 88, 93, 81 = 513 J. Trumm 85, 86, 85, 79, 83, 86 = 504 J. Lippus 87, 81, 82, 76, 84, 86 = 494 A. Kuk 79, 81, 73, 79, 81, 85 = 478 E. Lepp 78, 78, 78, 78, 74, 76 = 462	2453 punkti, VI koht
4	Hõbekarikas ja diplom	Kal. 22 püssi meeskonnamatš põlvelt-asendist; D—50 m; 4×10 lasku; meeskonnas 5 laskurit	R. Passup 47, 47, 47, 46, 50, 44, 47, 45 = 373 J. Vilberg 45, 46, 46, 45, 47, 47, 44, 46 = 366 E. Rull 47, 47, 47, 46, 47, 38, 47, 46 = 365 J. Siir 46, 46, 45, 43, 45, 46, 44, 43 = 358 F. Schütz 42, 45, 47, 47, 42, 42, 43, 48 = 356	1818 punkti, VII koht
5	Hõbekarikas ja diplom	sama, lamades-asend	E. Rull 49, 49, 45, 48, 49, 50, 49, 49 = 388 J. Siir 50, 45, 48, 48, 48, 50, 47, 47 = 383 J. Laube 47, 43, 49, 49, 49, 47, 48, 49 = 381 R. Passup 47, 48, 47, 45, 49, 46, 48, 48 = 378 F. Schütz 48, 46, 46, 43, 45, 45, 46, 47 = 366	1896 punkti, VIII koht
II. 1935. a. Rooma võistlustel.				
6	Comitato Patronesse della Provincia di Venezia valgest metallist karikas, 4000 liiri ja diplom	Vabapüssi meeskonnamatš; D—300 m; püsti-, põlvelt-, lamades-asendist à 40 lasku (120 lasku); meeskonnas 5 laskurit.	J. Kärner 349, 377, 377 = 1103 E. Rull 339, 368, 387 = 1094 E. Rikand 347, 358, 387 = 1092 A. Liivik 353, 354, 384 = 1091 E. Kivistik 334, 372, 379 = 1085	5465 punkti, II koht

Jrk. nr.	Auhinna nimetus	Võistlusala	Meeskonna koosseis	Tulemus punktides
7	Rahas 400 liiri	V.-kal.-püssist meeskonnamatš püsti-asendist; D—150 m; 40 lasku; meeskonnas 5 laskurit	J. Kärner 367 A. Liivik 365 G. Lokotar 363 E. Seren 351 E. Rull 348	1794 punkti, V koht
8	Suur kuld medal, 1000 liiri ja diplom	V.-kal.-püssist meeskonnamatš põlvelt-asendist; D—50 m; 40 lasku; meeskonnas 5 laskurit	G. Lokotar 389 E. Rull 386 E. Kivistik 380 E. Rikand 377 V. Jaanson 365	1897 punkti, I koht
9	The British Rifle Team hõbekarikas, suur kuldmedal, 1000 liiri ja diplom	V.-kal.-püssist meeskonnamatš lamades-asendist; D—50 m; 40 lasku; meeskonnas 5 laskurit	J. Vilberg 397 E. Rikand 395 V. Jaanson 392 E. Seren 390 G. Lokotar 390	1964 punkti, I koht
III. 1937. a. Helsingi võistlustel.				
10	Kultakeskus OY:n hõbekarikas, Smk. 10.000, diplom ja noor elus ilves „Põhjakütt“	Vabapüssi meeskonnamatš; kolm asendit; D—300 m; lam., plv. ja pst. à 40 lasku (kokku 120 lasku); meeskonnas 5 laskurit	E. Kivistik 353, 381, 390 = 1124 G. Lokotar 351, 375, 387 = 1113 H. Kivioja 348, 371, 381 = 1100 A. Kuk 349, 373, 375 = 1097 A. Liivik 357, 356, 385 = 1092	5526 punkti, I koht
11	Svenska Finlands skytteförbunds hõbevaas ja diplom	sama, püsti-asend	„	1752 punkti, I koht
12	Jyväskylä Kaupunki hõbekann ja diplom	sama, põlvelt-asend	„	1856 punkti, I koht
13	Lounais Suomen Osuusteurrastamo hõbekarikas ja diplom	sama, lamades-asend	„	1918 punkti, I koht
14	Kuovolan Kauppalan hõbekarikas, Smk. 5000.- ja diplom	Sõjapüssist meeskonnamatš; kolm asendit; D—300 m; pst., plv., lam. à 20 lasku (kokku 60 lasku); meesk. 5 laskurit	K. Jürgens 161, 174, 184 = 519 V. Jaanson 162, 175, 182 = 519 H. Silber 164, 174, 180 = 518 G. Lokotar 159, 172, 179 = 510 L. Viljus 158, 174, 172 = 504	2570 punkti, III koht
15	Leivonmäen kunnan hõbekarikas	sama, püsti-asend	„	804 punkti, II koht
16	Rannikkotykitön upseeriyhdistyksen hõbekarikas	sama, põlvelt-asend	„	869 punkti, II koht
17	Sjundeaa kommune hõbekarikas, Smk. 1000 ja diplom	V.-kal.-püssist meeskonnamatš lamades-asendist; D—50 m; 40 lasku; meeskonnas 5 laskurit	E. Seren 397 E. Kivistik 391 E. Rull 391 V. Jaanson 389 G. Lokotar 386	1951 punkti, III koht

Jrk. nr.	Auhinna nimetus	Võistlusala	Meeskonna koosseis	Tulemus punktides
18	Lappeenrannan kaupungin hõbevaas, Smk. 5000 ja diplom	sama, põlvelt-asend	H. Kivioja 385 G. Lokotar 385 A. Liivik 378 E. Rull 375 E. Kivistik 374	1897 punkti, I koht
19	S. A. L:n Kymenlaakson Ampujapiirin hõbekarikas, Smk. 5000 ja diplom	sama, püsti-asend	A. Liivik 377 G. Lokotar 374 E. Rull 369 E. Kivistik 368 A. Kukkk 364	1852 punkti, I koht
20	Lahjoitti Suomen Turkistehdas O:Y hõbekarikas, Smk. 1000	Vabapüstolist meeskonnamatš; D—50 m; 60 lasku; meeskonnas 5 laskurit	N. Viru 533 A. Kukkk 529 G. Padar 523 E. Sihv 522 H. Siirma 497	2604 punkti, V koht
21	Jääkäri pataljoni 4:n hõbevaas	Sõjapüssist lamades-asendist meeskondade erivõistlus; D—300 m; 20 lasku; meeskonnas 3 laskurit	G. Lokotar 189 H. Silber 183 K. Vilberg 172	544 punkti, IV koht
22	Hämeenlinnan Maalaiskunnan hõbekarikas	"	V. Jaanson 184 L. Viljus 179 A. Talli 174	549 punkti, VII koht
23	Arvi Kallion Kullasepäniikkeen hõbekarikas	"	K. Jürgens 183 A. Tøder 179 K. Kübar 173	535 punkti, XII koht
24	Aitolahdenkunnan hõbepeeker	"	J. Vilberg 171 E. Vilbert 179 K. Lomp 177	527 punkti, I ülemääriline
25	Haapasaaren MSK:n klaasvaas	"	A. Jalak 179 A. Reinvald 172 A. Lenk 169	520 punkti, 6. ülemääriline
26	Virolahden MSK:n klaasvaas	"	E. Rull 174 F. Vaher 169 E. Kivistik 169	512 punkti, 10. ülemääriline
27	Etelähämeen Skunta piiri kristallvaas	V.-kal.-püssist lamades-asendeist meeskondade erivõistlus; D—100 m; 4 lasku; meeskonnas 3 laskurit	E. Rull 398 E. Rikand 396 A. Liivik 396	1190 punkti, I koht
28	R. Ruth O:Y:n Lahjoitama hõbekarikas	"	K. Vilberg 395 J. Vilberg 394 E. Vilbert 390	1179 punkti, III koht
29	Porlaamin Sk hõbekarikas	"	A. Jalak 394 A. Reinvald 392 A. Lenk 380	1169 punkti, IX koht

SISU:

	Lhk.
I Esimesed sammud	9
II Lwow 1931. a.	10
III Lwowist Roomani	13
IV Rooma 1935. a.	17
V Helsingi 1937. a.	
1. Ettevalmistustoimetusi	23
2. Võistlusrelvad ja laskemoon	27
3. Võistlusmeeskonna koosseis ja elamine Soomes	29
4. Laskerajad, võistluste korrastus ja kulud	33
5. MM-37 võistluste käik	38
6. Laskurmeeskonna vastuvõtt Tallinnas	51
7. EL MM võistlusefondi tulud-kulud	55

1937. a. maailmameistri laskevõistluste tulemusi.

I Maailmameistri matšid	57
A 1 Vabapüss	59
B 1 Sõjapüss	62
C 1 kal. 22 püss lamades	65
C 2 kal. 22 püss põlvelt	68
C 3 kal. 22 püss püsti	71
C 4 kal. 22 püss kolmest asendist	74
D 1 vabapüstol	74
E 1 automaatpüstol (olümpia kiirlaskmine)	77
II Meeskondade erivõistlused	79
B 2 Sõjapüssist 20-ne lasu võistlus lamades D—300 m	81
C 10 Väikekal.-püssist 40-ne lasu võistlus lamades D—100 m	83

	Lhk.
III Meistrimedali, seeriade ja muud individuaalvõistlused	85
A. Vabapüss	87
B. Sõjapüss	88
C. Väikekalibripüss	90
D. Vabapüstol	93
E. Automaatpüstol	93
F. Sõjapüstol	94
Tabel-kokkuvõte Eesti laskurmeeskonna osavõtust MM-37 laskevõistlustest Helsingis	96
Tabel Helsingi MM-37 laskevõistlustel omandatud individuaalauhindade kohta	98
Ja nüüd? — <i>O. Sternbeck</i>	99

Maailmameistri laskematšide üldtulemused.

Maailmameistri matšid vabapüssist laskmises	116
Maailmameistrite nimistu vabapüssist laskmises	118
Maailmameistri matš vabapüssist 1935. a. Roomas	119
Maailmameistrite nimistu sõjapüssist laskmises	120
Maailmameistri matšid väikekalibripüssist laskmises	121
Maailmameistrite nimistu väikekalibripüssist laskmises	122
Maailmameistrite nimistu vabapüstolist laskmises	122
Rahvusvahelise Laskuruniooni maailmarekordid 1938. aastaks	123
Eesti Laskurliidu laskerekordid 1938. aastaks	124
EL Eesti meistrid laskmises	126
EL suurmeistrid 1938. aastaks	128
Eesti-Soome maavõistlused laskmises	130
Eesti laskurite saavutused Inglise Väikekaliber-Klubide Liidult korraldatud rahvusvahelistel korrespondents-laskevõistlustel	131
Eesti-Laskurliidu poolt maailmameistri laskevõistlustel võidetud auhindade loetelu	138

10.-1367186

Al 938

Eesti

laskurid